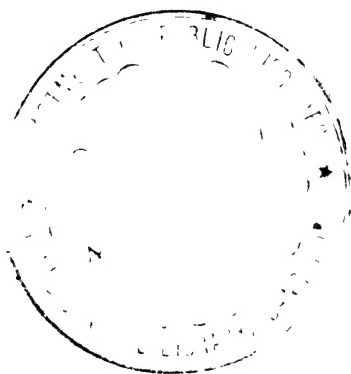

7-ETABLER

ಬೆಲೆ:

ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

META ENTERED

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಬಿಡಿಮುತ್ತು

ಗೌರಿ

(ಮೂರಂಕಿನ ಅಪ್ಪಪ್ರಯೋಗ)

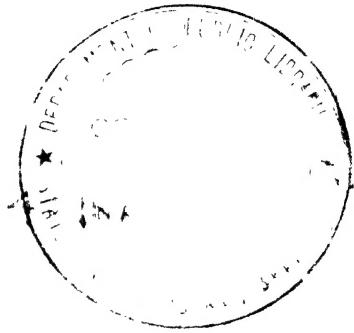
ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು :

ಜಿ. ಬಿ. ಜೋಶಿ

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

ಧಾರವಾಡ

ಜಿಲ್ಲೆ : ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಕರು

ಹ. ರಾ. ಪುರೋಹಿತ

ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಕೊಪ್ಪಳ ರೋಡ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಗಾಢಕರು :

ಸಿ. ಬಿ. ಜೋಶಿ

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

ಸಾರವಾಡ

ಶಿಲೆ : ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಣ :

ಹೆ. ಎ. ಎ. ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್

ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ವ ()

ಕೊಪ್ಪಳ ರೋಡ್, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಆರ್. ಪಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಗೌರಿ

(ಮೂರಂಕಿನ ಅವಿಧ್ವಂಸ-ರೂಪಕ)

ಪಾತ್ರಗಳು

ಗೌಡರು— ಊರ ಗೌಡ ; ನಡುಹರೆಯದವ.

ಹವಳಪ್ಪ— ಅರವತ್ತು ವರ್ಷದ ಮುದುಕ ; ಹಳಬ.

ಬಸವಯ್ಯ— ನಡುವಯಸ್ಸಿನವ ; ಎಲಾಸಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ— ಗೌಡರ ಹಸ್ತಕ.

ಗೌರಿ— ಗೌಡರನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಬಂದ ಪ್ರಾಯದ ಹೆಣ್ಣು.

ಶಂಕರ— ಸಾವಕಾರ ಮಲ್ಲೇಶಿಯ ಮಗ ;

ಮಲ್ಲೇಶಿ— ಶಂಕರನ ತಂದೆ, ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದ ಮುದುಕ.

ಸ್ಥಳ :

ಕರ್ನಾಟಕ-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗಡಿಪ್ರದೇಶದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿ.

ಕಾಲ :

ಆಧುನಿಕ.

[ಈ ನಾಟಕವನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುವ, ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ, ಸಿನೇಮಾಕ್ಕೆ ಅಂಶ-
ಯೋಗಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಗ್ರಂಥಕರ್ತರಿಂದ ಕಾದಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.]

ಅಂಕ ೧

[ಗೌಡರ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಎರಡಂಕಣದ ಸದರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಗುಡಾರವೊಂದನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಹಳೆಯ ದಿಂಬುಗಳನ್ನಿಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಹೊಸಮಾದೆಯ ಬರೆಯುವ ಡಸ್ಕ್, ಒಂದು ಬದಿಗಿದೆ. ಕಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಬರಹೋಗುವ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಗೌಡರು ದಿಂಬಿಗಾತುಕೊಂಡು ವಿಚಾರಮಗ್ನರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ನಡುಹರೆಯದ ತರುಣ; ಹುರಿವೂಸೆ; ಸ್ಥೂಲವಾದರೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ ಶರೀರ. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಮಲಮಲಿಯ ಅಂಗಿಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಸುತ್ತಿಟ್ಟ ಜರದ ಕೆಂಪು ರುಮಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕೈಯನ್ನೂರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಅಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಟ್ಟೆಯ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಇದಾವುದರ ಲಕ್ಷ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದವನಂತೆ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷದ ಮುದುಕ ಹಳಬರ ಹವಳೆಪ್ಪ ಚಿಲುಮೆ ಹೂತ್ತಿಸುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿವಾನೆ. ಬಾದಿಯ ಹಳೆಯ ಹರುಕಾದ ಅಂಗಿ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಂದಿಯಾದ ಒಂದು ರುಮಾಲು ಇವೆ. ತೆರೆಯದ್ದಾಗ ಗೌಡರು ಒಂದೆರಡು ಸಾರೆ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಂಡು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಹವಳೆಪ್ಪ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವರಂತೆ ಕುಳಿತದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು —]

ಗೌಡ : ಏ ಹವಳ್ಯಾ ! ಹಠಾತ್ತೆದ್ದ ಮ್ಯಾಗ ದಗದನಣ ಇಲ್ಲೇನಲೆ ? ನೋಡ ! ಆತ್ಮಾಗಡಿ ಓಣಿ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಮನ್ಯಾಗ ಹಾನೇನು ನೋಡಿ ಬಾ ! ಇದ್ದರ ನಾ ಕರ ದೀನಂತ ಹೇಳು ಅವಗ. ಭಾಳ ಜರೂರಿ ಕೆಲಸ ಐತಿ ಅಂತ ಹೇಳು. ಇದ್ದಾಂಗ ಹೊಂಟು ಬಾ ಅನ್ನು. ಮುಂದ ಹಕ್ಕೊಂಡಣ ಬಾ, ನನಗೂ ಒಂದ ಕೈ ನೋಡೇ ಬಿಡೂದೈತಿ.

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಈಗ ಸದ್ದೆ ಹೋಗಬೇಕಾನರಿ ? ಯಾನ ತಂಬಾಕ ಸೇದಿ ಹ್ವಾದರ ನಡೀ ತೈತ್ರಿ ? ಹಂತಾದ ಯಾವ ಭಾಳ ತರಾತುರಿ ದಗದರಿ ?

ಗೌಡ : ಏ, ಹೇಳಿದಣಟಿ ಕೇಳಾಕ ಏನ ಬೇಡತೀ ನೀ ? ಸುಮ್ಮಗ ಹೊಂಡಬಾರದ ?

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಅವಾಗೋಳ ನೀರಿಗೆ ಹೋಗಾವರದಾರಿ, ಅದಕ

ಗೌಡ : (ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕನಲಿ) ಆಕಿ ನೀರಿಗೆ ಹೋದರ ನಿಂದೇನ ದಗದ ಐತಿ ?

ಹವಳೆಪ್ಪ : (ಮಾತನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತ) ಒಂದ ಜರಾ ಕುಂಡ್ರ ಅಂದಿದ್ದರರೇ !

ಗೌಡ : ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟರ ಈ ಮನ್ಯಾಗ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ಸತ್ತಾರೇನ ?

ಹವಳೆಪ್ಪ : (ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವವನಂತೆ) ಅವರ ಸಂಗಾಟ ಹೋಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರೂ. ದಿತ್ತರಿ.... ಅದಕ್ಕಂದ್ಲಿ.

ಗೌಡ : (ಇನ್ನಷ್ಟು ಕೋಪಗೊಂಡು, ದೊಡ್ಡದನಿಯಲ್ಲಿ) ಈ ಮನೀಗೆ ನಾ ಮಾಲಕೋ ಏನ ಆಕಿ ಮಾಲಕತೋ ? ನನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳತೀಯೋ, ಏನ್, ಆಕೀ ಮಾತ ಕೇಳತೀಯೋ ? ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರ ಹೆಂಡಂದಿರು ಮುಂದ ಶಿಪಾಯಿ ರಿಲ್ಲದ ಹಾಗಣ ತಿರಗ್ಯಾಡತಾರ ! ನೀರ ಹೊರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕ ಆಳು ಬೇಕಂತ ಆಳು ! ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಂದ್ನೇನು ಮಾನಾ ಮರ್ಯಾದಿ ?

ಹವಳಪ್ಪ : ಹಾಗಲ್ರಿ ! ಹೋಲಿ ಹಾದೀಲೆ ಆಗದವರು ಯಾರಾರೆ ಅಣಕಾ ಮಾಡ ತಿರತಾರು. ಗರತಿ ಹೆಣಮಗಳು, ಊರ ಗೌಡಶಾನಿ ಅಂದಮ್ಯಾಗ ಮಾನಕ್ಯ ಹೆದರಬೇಕಲ್ರಿ ?

ಗಾಡ : (ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ) ಅಣಕಾ ಆಡಿದರ ಆಕೀ ಮೈಗೇನು ತೂತು ಬೀಳತಾವೇನು ? ನಗಚಾಟಿಕೀಲೆ ಯಾರಾರೆ, ಏನಾರೆ ಅಂದಿದ್ದಾರು. ಅದರಾಗೇನು ? ಯಾತ ಕಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಹಳಬನಣ ಬೇಕಂತಂದರ ? ಗೌಡರ ಗೌಡಕೀನಣ ಹೋಗಾಕ ಕುಂತಾಗ ಈಕೀದೊಂದು. ಇರ್ಲಿ ಹೋಗು. ಇಲ್ಲದ್ದ ಪಂಚಿ ಉಚ್ಚಬ್ಯಾಡ. ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡೂಡು ಬಿಟ್ಟು, ಅಗಲಾಗಿಂದ ತಗೀ ಅಂದರ ಬಗಲಾಗಿಂದ ತಗದರಂತ—ಹಾಗ ಮಾಡತೀಯಲ್ಲ ? ಹೋಗು ಮದಲ..... ಯಾವನ್ನ ಕೇಳಿದರೂ ಒಲ್ಲೇ ಅಂತಾನು.

ಹವಳಪ್ಪ : ಯಾವರಿ ಅವಾ, ನೀವು ಕರದರ ಒಲ್ಲೆಂದಾವಾ ? ಜೀವ ಬ್ಯಾಡಾಗೇ ತೇನರಿ ಅವಗ ? ಹೌಂದ್ರಿ ಮತ್ತ, ನಮ್ಮಂತಾ ಹಳಬರು ಇರಬೇಕ್ಯಾಕ್ರಿ ಮತ್ತ ? ಯಾವ ಒಲ್ಲೆಂದಾನ ಅವನ ಹೆಸರರೆ ಹೇಳಿ. ಮುಂಚಾಕ ಅವನ್ನ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದಣ ಆಮ್ಯಾಗ ತಮ್ಮಣ್ಣಿರೀ !

ಗಾಡ : (ಸಿಟ್ಟಿಗಿದ್ದು) ಅವರ್ನ, ಇವರ್ನ ಅಂತ ಏನ ಹಚ್ಚೀದಿ, ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡೂದು ಬಿಟಗೊಟ್ಟು ? ಮತ್ತ ಆ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಎಲ್ಲೆರೆ ಹೋಗಾವಾ. ಇಂದ ಸಂಜೀ ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಾಕಬೇಕು !

ಹವಳಪ್ಪ : ಅವಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಾನು ತಗೀರಿ. ಅವಾ ಹೋಗೂ ಜಾಗಾ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತದಾವಲ್ರಿ ! (ಸ್ವಲ್ಪ ತಡದು, ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಮುಖ ಚಾಚಿ ಮೆಲ್ಲ ಗಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಮತ್ತ ಯಾನರೆ ಮಾಡ್ಯಾನೇನರಿ ಆ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ? ನಿಮ್ಮದೂ ಬಾಳ ಇಶ್ವಾಸಾ ಅವನ ಮ್ಯಾಗ ! ಅಂತಾವಾ ನಿಮಗ ಇದರ ನಂದರತಾನ ಅಂದರ, ಏನ ಬಂತ್ರಿ ಕಾಲಾ ? ನಮ್ಮ ಗೌಡರಿಗೆ ಹೀಗ ಮಾಡಿದರ ಮುಂದ ಯಾನ ಆದೀತು ತೀಳಿಬಾರದೇನರಿ ?

ಗಾಡ : ಅವಾ ಏನ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ? ಹೀಗ್ಯಾಕ ಮಳ್ಳನ್ನಾಗ ಮಾಡತೀದಿ ?

ಹವಳಪ್ಪ : ಮತ್ತ ನೀವಣ ಅಂದ್ರಿ, ಚೆಂಜಿ ಒಳಗ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಾಕಬೇಕಂತ ? ಅದಕ ಅವಾ ಏನರೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಯಾಸ ಕಟ್ಟಿದಿನರಿ. ಅವಾ ಅಲ್ಲ, ಮತ್ಯಾರರೆ ಮಾಡ್ಯಾರೇನರಿ ?

ಗಾಡ : ನನಗ ಏನ ಮಾಡತಾನ ಅವಾ ? ನಮ್ಮನ್ನ ಹಿಂದ ಹಾಕಬೇಕೂ ಅಂತ ಸರಕಾರ ಹಿಕಮತಿ ಮಾಡಿದರೂ ನಡೀಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಊರ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾ ಯತಿ ನಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಅದಾವ.

ಹವಳಪ್ಪ : (ಕುಳಿತಲ್ಲಿಂದಲೇ) ಪಂಚಾತಿ ಅನ್ನಾಣಾ ನೆಪ್ಪಾತು ನೋಡ್ತಿ. ನಮ್ಮೂ-ರಾಗೂ ಸರಪಂಚಕಿ ವಿಲೆಕ್ಯನ್ ಐತಿ ಅಂತ ಮಂದಿ ಮಾತಾಡ್ತಿತ್ತಲ್ರಿ ?

ಯಾನಾತರಿ ಅದರದು ?

ಗಾಡ : ಹೇಳಿದಷ್ಟು ಮಾಡು ಹೋಗೋ! ಏನ ಇಲ್ಲದ್ದ ಪಂಚೇತಿ ಹಚ್ಚಿದಿ ? ಮೂರು ತಾಸಾತು ಒದರಿಕೊಣ್ಣಾಕ ಹತ್ತಿ, ಹಾಗ ಕುಂತ ಜಾಗಾ ಬಿಟ್ಟು ಸರದಿಲ್ಲ. ಏಳು, ಅವನ್ನ ಕರಕೊಂಡಬಂದು ಮಾತಾಡು. ಅವನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿದು. ಅವನೂ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ

ಹವಳಪ್ಪ : (ನಡುವೇ ತಡದು) ಇಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಈ ಹವಳ್ಯಾ ಅದಾನಲಿ. ಅವನ್ನ ಒದ್ದ ತರತೀನರಿ. ನೀವೇನೂ ಕಾಳಜೀ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್.

[ಎನ್ನುತ್ತ ಆಸಾಧ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಎದ್ದುನಿಂತು ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುವನು. ಗಾಡರು ಅವನು ಹೋಗುವದನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ, "ಇವನಾಪನ, ಒಳೇ ಪೇಚು ಬಂತಲೇ ಇದು!" "ಆತು ಆ ಮಲ್ಲೇ-ಶಿನ್ನ ಒಂದು ಕೈ ನೋಡದಿದ್ದರೆ", "ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಇಳದು ಮನ್ನಾಗ ಕುಂದ್ರಬೇಕಾ ದೀತು" ಎಂದು ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡುತ್ತ, ಅವರುಗಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಡೆಗೆ ಅದೂ ಬೇಸರಾಗಿ ತೊಡೆಯ ಬುಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಚಂಚಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು, ಅಡಕೊತ್ತಿನಿಂದ ಅಡಿಕೆ-ಬಿಟ್ಟವನ್ನು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಕತ್ತರಿಸತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ ಮಲಮಲಿಯ ನೆಹರು-ಶರ್ಟ್, ಬಿಳಿಯ ಪೇಟಾ, ತೆಳುವಾದ ಧೋತರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತನಾದ ಬಸವಯ್ಯ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಎತ್ತರವಾದರೂ ಬಡಕ ಆಸಾದಿ; ಮುಖ ಕಪ್ಪಾದರೂ ಕ್ಷೌರ ದಿಂದ ಮಿಂಚುತ್ತಿದೆ. ನಡಿಗೆ, ನೋಟ, ಮಾತು ಎಲ್ಲ ವಕ್ರವಾಗಿವೆ. ಅವನ ಕೆರವಿನ ಸಪ್ಪಳವಾಗುತ್ತಲೇ ಗಾಡರು ಮುಖವೆತ್ತಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.]

ಗಾಡ : ಎಲೆ ಇವನ ! ನೆನಸೂದರಾಗ ತೊನಶ್ಯಾಳ ಗಾಡ ಅಂತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗ, ಕರಸಿದವರ ಹಾಗ ಬಂದೆಲ್ಲಾ ! ಬಾ, ಬಾ ಮ್ಯಾಗ ಕುಂದು. ಹಿಡಿ ಎಲಡಕಿ.

ಬಸವಯ್ಯ : (ಅವುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವೀಯದೆ) ನಂದಗ ಹಾದೀ ನೋಡತಿದ್ರಿ ಏನರಿ ? ಹಂತಾದೇನ ಒಳೇ ಜರೂರಿ ದಗದ ಇತ್ತರಿ ? ನಿನ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಏನ ಹೇಳಿಲ್ಲ !

ಗಾಡ : ಸುದ್ದೀ ಮ್ಯಾಗ ಅದೀಯೋ, ಏನ ಕುಡದಗಿಡದ ಬಂದೀಯೋ ? ನಾಳೆ ಸರಪಂಚನ ಇಲೆಕ್ಟನ್ ಐತಿ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನ ? ಏನ ನಂದಗ ಗುಟ್ಟು ತಿಳಕೋ ಬೇಕಂತೀಯೋ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಗೊಂತ ಐತಿ ಬಿಡ್ರಿ ! ಆದರೆ ಗೊಂತಾಗಿ ಮಾಡೂದ್ಯಾನರಿ ? ಅಲ್ಲ, ಕಂಡದ್ದೂ ಮಾತು ಬಿಡ್ರಿ. ಆ ಮೂಲಿಮನಿ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಇರುದ್ದ ಅದ ಯಾವ ಗಂಡಸು ನಿಂದರತಾನರಿ ಈ ಊರಾಗ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಸರೂ ಗಜಗುಡಲಾಕ ಹತ್ತೇತಿ.

ಗಾಡ : (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಏ ಬಶ್ಯಾ, ಕೈಯಾಗ ಬಳಿ-ಗಿಳಿ ಇಟ್ಟೀರೇನಲೆ ? ನಾ ಗಾಡ ಇರೂತನಾ ಅವಾ ಸರಪಂಚ ಹ್ಯಾಂಗರೆ ಆಗತಾನ ನೋಡೇಬಿಡತೀನ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಸುಮಾಕ ಯಾನರೆ ಮಾತಾಡಿದರ ಆತೇನರಿ ? ಭೂಮಿತೂಕದ ಮನಶ್ಯಾ, ಅವನ ವಜನ ಉರಾಗ ಯಾರಿಗೈತರಿ ? ಅವನ ಇರುದ್ದ ನಿಂದರ-ಬೇಕರೆ ಯಾರರಿ ?

ಗಾಡ : ಅದಕ ಬಾಳ ಬಿರಿ ಬಂದೈತಿ ನೋಡು. ಸಾಲಿಮನಿ ಸಿದ್ಧವನ್ನ ಕೇಳಿದರ ಅವಾ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಕಡಿಂದ ಸಾಲಾ ತೊಗೊಂಡಾನಂತ ; ಹಾದೀಮನಿ ಹಣಮ ಅವನ ಹೊಲಾ ಮಾಡ್ಯಾನಂತ. ಇವರನ ಜಿಟ್ಟರ ಮ್ಯಾಲಗಡಿ ಓಣ್ಯಾಗಂತಿ ಕಾಲ ಹಾಕಾಂಗಿಲ್ಲ. ಅದಕಂತ ಕೆಳಗಡಿ ಓಣೀ ತಮ್ಯಾನ್ನ ಕರಸಿನ, ಒಂದ ಮಾತ ಕೇಳಬೇಕಂತ.

ಬಸವಯ್ಯ : (ಉಪಹಾಸದಿಂದ) ಏನರಿ, ಕೆಳಗಡಿ ಓಣಿ ತಮ್ಯಾರೇ ! ಅದೇನ ನಿಂತೀತ ಬಿಡ್ರಿ ! ಇಂದ ವಿಲೆಕ್ಕನ್ ಅಂದರ ಕೈಯಾಗ ರೋಖ ಪಾಚನೆ ರುಪಾಯಿ ಬೇಕರಿ. ಅವನ ತಲಿಮ್ಯಾಗಿನ ಕೂದಲಾ ಕಿತ್ತಿದರ ಅಸಿಟಿ ಹೊಂಡಾಕಿಲ್ಲ. ಅದ್ಯಾನ ನಿಂದರತತಿ, ನೀವೂ ಗನಾ ತಮಾತಿ ಮಾಡಾವರು !

ಗಾಡ : ನಿಂದರದ ಏನ ಮಾಡತಾನ ಮಗಾ. ನಾ ಹೇಳಿದರ ನಿಂದರಾಕಿಲ್ಲ ? ಇಷ್ಟೂ ಮಿರಿ ಒಲ್ಲೆ ಅಂದರ, ಕಡೀಕ ನಮ್ಮ ಆಸಾಮಿ ಐತೆಲ್ಲಾ !

ಬಸವಯ್ಯ : ಮತ್ಯಾವ ಆಸಾಮಿ ತಗದೀರಿ ಅದನೀಟು ಹೇಳೇಬಿಡ್ರಿ ?

ಗಾಡ : ಅದೇನ ನಿನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಆಸಾಮಿ ಅಲ್ಲ. ಆ ಮುದೋಡ್ಯಾನ್ನ ಹೆಂಗಸಿನ ಕಡಿಂದ ಒಗಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಹೆಗಸೂರು ಯಾಕ ನಿಂದರಾಕ ಹೋದಾರ್ರಿ ! ನೀರಾಗ ಉರಿ ಎಬ್ಬ ಸವರು ನೀವೂ. ಮನ್ಯಾಗ ರೊಟ್ಟಿ ಬಡೂದು ಬಿಟ್ಟು ವಿಲೆಕ್ಕನಕ ಯಾಕ ನಿಂದರತಾರ್ರಿ ?

ಗಾಡ : ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತೈತೊ ಬಸ್ಯಾ ? ಖರೇ ಹಳ್ಳಿ ಹುಂಬ ನೋಡಲೇ. ಕಾಲ ಏಟಿ ಮುಂದ ಹೋಗೇತಿ ಅನ್ನೂ ಖಬರು ಐತೇನಲೆ ನಿನಗ ? ಮಳ್ಳಗ ಏನಾಗಬೇಕ ನೀ ? ಕಾಯದೆ ಕಾನ್ಸಿಲ್ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನಕ ಎಷ್ಟ ಮಂದಿ ಹೆಂಗ ಸೂರ ಇರೂದುಲ್ಲ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ನಮಗೇನ್ ಮಣ್ಣು ಗೊತ್ತಾದೀತ ಬಿಡ್ರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ. ಹುಟ್ಟು ಸತ್ತಿಲ್ಲ ಸುಡಗಾಡ ಕಂಡಿಲ್ಲಾ ! ಆದರ ಹಂತಾಕಿ ಯಾವಾಕಿ ಅದಾಲ್, ಮ್ಯಾಲಗಡಿ ಓಣಿ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಇರುದ್ದ ನಿಂದರಾಕಿ ? ನಿಂತರ ಅರಿ ಕೇಳಾವರ ಯಾರ್ರಿ ಆಕಿನ್ನ ?

ಗಾಡ : ಮತ್ತ ಅದಕ ಮಾತನ ಅಂತೀಯಲ್ಲೊ ? ಏನ ಬಿರದ ಹಚಿಗೊಂಡಾನೇನ ನಿಮ್ಮ ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ? ಅದಿರಲಿ ಬಿಡು. ನಮ್ಮ ಹವಳ್ಳಾ ಕೆಳಗಡಿ ಓಣಿ ತಮ್ಯಾನ ಕಾಣಲಾಕ ಹೋಗ್ಯಾನ. ಅವಾ ಅಲ್ಲೆ ತಂಬಾಕ ಶೇದಿಕೊಂತ ಕುಂಡರಾವ. ನೀನಕ ಹೋಗಿ ಆ ತಮ್ಮಣ್ಣಿಗೆ ನಾ ಕರದೀನಂತ ಹೇಳ ಮತ್ತ.

ಇಗಾ... (ಮೆಲ್ಲಗಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಆಕೀ ಕಡೆ ಹೋಗಿ, ನಾ ಕರದೀನು, ಭಾಳ ಜರೂರಿ ಕೆಲಸ ಐತ್ಯಂತ ಹೇಳು. ಹಾಗೆ ಬರೂಮುಂದ ಆ ಸಿದರಾಮನು ನಾಕ ಚಾ, ನಾಕ ಕಾರಾ ಹೇಳಿ ಹೋಗ.

ಬಸವಯ್ಯ : (ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತ) ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳತೀನ ಖರೆ ... ಆದರ ಗೌರಾನ್ನ ಗೌಡತಿಯವಾಗೋಳ ಬರಗೊಟ್ಟಾರೇನರಿ ಮನ್ಯಾಗ ? ನಂದ್ಯಾನರಿ ಹೇಳಾಂಗ ಹೇಳತೀನ.

ಗೌಡ : ಆಕಿ ಈಗ ಒಗ್ಗಿಲಾಕ ಹೋಗ್ಯಾಳ. ಇನಾ ಬರಬೇಕಾರ ತಾಸ್ಯಾಡತಾಸ ಬೇಕಾದೀತು. ಮತ್ತ ಇಷ್ಟೂ ಮಿರಿ ಗೊತ್ತಾದರ ಆಗಲೇಳ. ಒಮ್ಮಿಲ್ಲಾ ಒಮ್ಮೆ ಗೊತ್ತ ಆಗೂದಸ ಅಲಾ. ಹೋಗ ನೀ, ಲಗ್ಗ ಬಾ. ನೀ ಬರೊಟೆಗೇ ನಾನೂ ಒಳಗ ಹೋಗಿ ಒಂದು ರೊಟ್ಟೀ ತಿಂದ ಬರತೀನ.

[ಬಸವಯ್ಯ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಗೌಡರು ಒಳಗೆ ಹೋಗು ತ್ತಾರೆ. ಬಂದೆರಡು ನಿಮಿಷ ಕಾಲ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ತಲೆಬಾಗಿರಿ ನಿಂದ ಹವಳೆಪ್ಪ ತಮ್ಮಣ್ಣಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾನೆ.]

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಹವಳೆಪ್ಪಾ, ನೀ ಏನ ಹೇಳಿದರೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸುಚಾಸಲಿಲ್ಲ ತಗೀ... ಹವಳೆಪ್ಪ : (ಅವನನ್ನು ತಡೆದು) ಎಲಾ ಇವನ ! ಎಲ್ಲಿ ಹ್ವಾದರ ಈಟಿರಾಗ ? ನಾ ಒಂದೆ ಹಾದೀಲೆ ಬಂದರ ತಾವೊಂದ ಹಾದೀಲೆ ಹೋದರೋ ಏನೋ ! ಕಾಲಮರಿ ಇಲ್ಲೇ ಕಾಣತಾವು ; ರುಂಬಾಲನೂ ಇಲ್ಲೇ ಐತಿ. ಅಂದಮ್ಯಾಗ ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಯಾರ ಹೋಗಿದ್ದಾರ. ಕುಂಡ್ರಿ ತಮ್ಮಣ್ಣೆಪ್ಪಾ ಒಂದ ಜರಾ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಅಂದಹಾಗೆ ನೆಪ್ಪಾತು ನೋಡು ಹವಳೆಪ್ಪಾ. ಮತ್ತ ಯಾರಾರ ಅಮಲ ದಾರ ಬರಾವ ಅದಾನ್ಯಾನ ? ಮತ್ತ ಅವಂದೇನರ ಸರಬರಾಯಿ ಇದ್ದೀತ. ಈಗೇನ ಅಮ್ಮಲದಾರರ ಹಗೇನ ತಗದಾಂಗ ಆಗೀತಿ !

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಎಲ್ಲಿಂದರೀ ! ನಾ ಸಣ್ಣಾಗಿಂದ ಚಾವಡ್ಯಾಗ ಅದೀನಲಿ ! (ಮತ್ತ ತನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಚಲುಮೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ) ಯಾಡ್ಯಾಡ ವರ್ಸ ಆದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಮಲದಾರೇನು ಊರ ಕಡೆ ಬರತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಖಾಕೀ ಅಂಗ್ಯಾ-ವರನ್ನ ನೋಡಿದರ ಊರ ಮಂದೆಲ್ಲಾ ಫರಾರೀನ ! ಆ ಮ್ಯಾಗಡೀ ಓಣ್ಯಾಗ ಅದೊಂದು ಹುಚ್ಚಮಕಾತಿ, ಗೂಳ್ಯಾ ಅಂತಿತ್ತಲ್ಲರಿ - ಒಮ್ಮೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಪಾಯಿ, ಅವನ್ನ ಏನೋ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಊರ ಬಿಟ್ಟ ಓಡಿಹ್ವಾದಾವ, ಇಂದಿಗೂ ಪತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಸರ್ಕಲ ಬಂದರ ರಾಜಾ ಬಂದ್ವಾಗ ಆಗೂದರಿ ನಮಗ. ಈಗೇ-ನಸತಿರಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಈಗ ಅವರು ಹಾಗ ಬಂದರೂ ಅವರ ಕೈಯಾಗೇನಿಲ್ಲೇಳ. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಭಾರ ನಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಬಂದೈತಿ. ಅಂತ ಸರಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ

ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಮಾಡ್ಕಾರು.

ಹವಳಪ್ಪ : ಮತ್ತೆ ಅದೂ ಒಂದು ಜಗಳಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಆಗೇತೆಲಿ. ನಿಲೆಕ್ಕನ್ನದಾಗ ಶಾರದೂರವರ ಅಣ್ಣ ಕಡದಾಡತಾರ ಅಂತ ಅಂತಿದ್ದೆವಲಿ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಅದು ಬಂತಲಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಹುಚ್ಚೆ ಅದೀ ನೀ. ಯಾಕೆ ಕಡದಾಡತಿದ್ದಾರು, ಅದರದ್ದಾನರೆ ನಿನಗೆ ಗೊಂತ ಇದ್ದರೆ ಚಿಂತಿಲ್ಲ. ಆರಿಸಿ ಬಂದವರ ಕೈಯಾಗ ಸರಕಾರ ಬರತಕ್ಕತಿ ; ಅವರು ಅಂದದ್ದಕ್ಕ ಕಾಯದೆ, ನಡಸಿದ್ದಕ್ಕ ಕಾರಭಾರ ಆಗತೇತಿ. ಹ್ಯಾಂತ ಹ್ಯಾಂತ ಅಮಲದಾರರು ಅವರನ ನೋಡಿದರ ಗಡಗುಟ್ಟಿ ನಡಗತಾರು ! ಕಲ-ತವರಕ್ಕ ಕಾಯದೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಯಾಳ್ಯಾಕೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾಗೇತಿ.

ಹವಳಪ್ಪ : ಇದ್ಯಾನ ಅಣಕಾ ಆಡತೀರೇನಿ ? ಕಲೀದ ಮಾಡದ ಕಾಯದೆ ಮಾಡತಾರಂದ್ರ, ನಾವಕ್ಕ ಹೋಗಿ ಕಾಯದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಂಗ ಆತಲಿ. ನೋರಾಜ್ಯ ಅಂದರ ಇದಕ್ಕ ಅಂತಾರೇನಿ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಇರ್ಲಿ ಬಿಡ, ಅದನ್ನೇನ ಮಾಡತಿ ? ಏನ ಮಾಡತಾರ ನಿಮ್ಮ ಗಾಡರು ? ಈಗ ಬರತೀನ ನಡೆಯೋ ಅಂದರ ಮುಂದ ಹಕ್ಕೊಂಡಕ್ಕ ಬಂದಿ. ಅವರಕ್ಕ ಕಾಣೂದುಲ್ಲಲಾ !

[ಗಾಡರು ಭೋತರದ ಶರಗಿನಿಂದ ತುಟಿ ಬಾಯಿ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಲಿಸುಗುಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಾರೆ].

ಗಾಡ : (ಸರಿಗೆಯಿಂದ) ಯಾಕಪಾ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ? ಒಳ್ಳೆ ಅಮಲದಾರ ಆದಿ ಬಿಡು. ಆಳ ಕಳಸಬೇಕೆನಪಾ ನಿನ್ನ ಕರ್ಯಾಕೆ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಎದ್ದು ನಿಂತು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ) ಛೆ ಛೆ, ಎಲ್ಲಿದ ತಗೀರಿ. ನೀವ ಹೇಳಿದ್ದ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬೀಳಾವನಾ. ಅಲ್ಲ ಅಂತಾದೇನರಿ ತರಾತುರಿ ದಗದ ?

ಗಾಡ : ಹೇಳತೀನಿ ಕುಂದ್ರ. ಮತ್ತೆ ಆಗಾಳೆಂದದ್ದ ಗಟ್ಟಿ ಹಿಡೀ. ಒಂದ ಮಾತ ನಿನಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಡಸೂದು ಬಿಡೂದು ನಿನ್ನ ಕೂಡಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಯಾಕರಿ, ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದ ಯವಸ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟುರೇನರಿ ಸರಕಾರ ದವರು ? ಹಾಗಾರ ಅದರ ಕಾಳಜಿ ಬಿಡ್ತಿ. ನಾನೂ ಬಸವಣ್ಣಿ ಕೂಡಿದರ ಒಂದ ರಾತ್ರಾ ಗ ಹೊಡದ ಹಾಕತೀವಿ ತಗೀರಿ. ಯಾವ ಬೇಕಾದಾವ ಬಂದ ನೋಡಲಿ, ಹಾದಂದರ ಆತಲಿ ! ಏ ಹವಳಪ್ಪ ಆ ಬಿಟ್ಟಿ ಬಸವಯ್ಯ ಎಲ್ಲೆ ಅಡಾನ ನೋಡ. ಗಾಡರು ಕರದಾರ, ಗಡಾ ಬಾ ಅಂತ ಹೇಳ. ಚಾ ಪಾಣಿ ಯವಸ್ತಾನೂ ಆಗಬೇಕೇನರಿ ಮತ್ತ.... ?

ಗಾಡ : ನನಗ ಮಾತಾಡಾಕ ಕೊಡತೀಯೋ, ನೀ ಒಬ್ಬಾವನ ಮಾತಾಡತೀಯೋ ? ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದ ಯವಸ್ತಾ ಹಿಂದಾಗ ಮಾಡಾಕೆಂತ. ಈಗ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನಕ ನಿಂದರೂ ಮಾತೈತಿ. ಮ್ಯಾಲಗಡಿ ಓಣಿ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಸರವಂಚನ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನಕ ನಿಂತಾನಂತ. ಈಗ ಹೇಳು ಏನ ಮಾಡೂದು ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡಂತಾಗಿ) ಅವಾ ನಿಂತಮ್ಯಾಗ ಮುಂದ ಮಾಡೂದೇ- ನೈತರಿ. ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಅವನಂತೂ ಆದ್ವಾಂಗಾತಲ್ರಿ. ಅವಾ ರೊಕ್ಕ ಇದ್ದಾವಾ, ಊರ ಮಂದೀನ ಅವನ ಬೆನ್ನಿಗೈತಿ. ಅವಾ ನಿಂದರೂದೂ ಪಾಡ. ಮತ್ತ ಅವಾ ನಿಂತರ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನರ ಯಾಕರಿ ?

ಗಾಡ : (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಏ ತಮ್ಯಾ ಖಬರ ಐತೇನ ಯಾರ ಮನ್ಯಾಗ ಮಾತಾಡತೀ ಅನ್ನೂದ ? ಏನ ಹೆಂಗಸಿನ್ನಾಂಗ ಮಾತಾಡತೀರಲೆ ? ಅವಾ ಏನು ಮುಗಲ ಮ್ಯಾಗಿಂದ ಇಳದ ಬಂದಾನೇನ ? ಗಾಡನಿಗಿಂತಾ ಅವಂದೂ ದಿಮಾಕ ಹೆಚ್ಚಾತಲಾ ! ಇಲ್ಲೋಡ, ನಿನ್ನ ಕರಿಸಿದ್ದೂ ಅದಕ್ಕ. (ಎಚ್ಚತ್ತು) ಏ ಹವಳ್ಳಾ ಹೋಗಿ ಹೊರಗ ಧಳೀಜದಾಗ ಕೂಡ. ಯಾರಾರೆ ಬಂದರ ಕೇಳಿ ಒಳಗ ಬಿಡು. (ಹವಳ್ಳಪ್ಪ ಹೊರಗ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ) ಇಲ್ಲೋಡ ತಮ್ಮಣ್ಣ, ಮಲ್ಲೇಶಿ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತರ ನೀನೂ ಒಬ್ಬಾವಾ ಅಂತ ಕರಸಿದ್ದು ನಿನ್ನ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ದೇಶಾವರಿ ನಗುತ್ತ) ಬಲೇ ಅಣಕಾ ಮಾಡಾವರು ನೋಡ್ರಿ ನೀವೂ. ಅಲ್ಲರಿ ಅವಾ ಎಲ್ಲೆ ನಾ ಎಲ್ಲೆ ? ಸರಿಜೋಡಿ ಇಸಮು ಬ್ಯಾಡಾ ಕುಸ್ತಿ ಆಡಾಕ ? ಯಾನರೆ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ್ರಿ. ನಾಕ ಮಂದೀ ಕಡಿಂದ ನಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೊ ಪರಸಂಗ ಬಂದೀತ.

ಗಾಡ : (ಸಂಕಟದಿಂದ) ಏ, ನೀ ಹೂಂ ಅನ್ನೋ ಸಾಕು. ಮುಂದಿಂದ ನಾಯೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಂತೀನಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಅದೇ ಆಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ) ಯಾನ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಾವರಾ ? ಅದೂ ಸಾಲ ಹಾಂದಲ್ಲ ? ಈಗ ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕ್ರಿ ಈ ದಿನದಾಗ ? ಟಿನನ್ನಿ ಕಾಯದೇ ಬಂದು, ಹೊಲದ ಮ್ಯಾಗ ಸಾಲಾ ಕೊಡೂದುಲ್ಲ. ಇನ್ನ ಕಾಗದಾ ಬರ ಕೊಡತೀವಂದರ ತುದಿಗಟ್ಟಿ ಏರಗೊಡೂದುಲ್ಲ ಯಾರೂ !

ಗಾಡ : ಅದರ ಕಾಳಜೀ ನೀ ಬಿಡ. ಬಸವಯ್ಯನ ಕಳಸೀನಿ ಆಕೀ ಕಡೆ. ಆಕೀ ದೊಂದು ಗುಂಡಿನ ಟಿಕ್ಕಿ ಐತಿ. ನಂದೊಂದು ಉಂಗರ ಐತಿ, ಪರಸಂಗ ಬಿದ್ದರ. ಮತ್ತ ಆ ತೆಗ್ಗಿನಮನಿ ತಿಪ್ಪಶೆಟ್ಟಿ, ಹತ್ತಿದಾಟ ಕುಡತೀನ ಅಂದಾನ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಇನ್ನೂ ಆಪನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೆ) ಅವಂದ್ಯಾನ ನನಗ ಭರೋಸ ಇಲ್ಲ ತಗೀರಿ. ಅಂದಾಕಾರ ಜೀನ. ರೊಟ್ಟೀ ನೆಳ್ಳ ನೋಡಿ ಹೊಟ್ಟಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳವಾ. ಮತ್ತ ಅದಲ್ಲದ, ನನಗ ಯಾತರ ಮ್ಯಾಗ ಕುಡಬೇಕ್ರಿ ಸಾಲಾ ?

ಗಾಡ : (ಬೇಸರದಿಂದ) ರೊಕ್ಕದ ಕಾಳಜಿ ನಿನಗ ಬ್ಯಾಡಂತ ಹೇಳೀನಲಾ. ಏನ

ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ನಾ ಅದೀನು. ಕೈಯಾಗಿಂದ ಬಾಯಾಗಿಂದ ತೂರಿ ಇದೊಂದ ಕೆಲಸಾ ಪಾರಮಾಡಬೇಕ.

ತಮ್ಮಜ್ಜ : ಈಟಿಲ್ಲಾ ಮನೀ ತೊಳದು ನಾ ಸರಪಂಚ ಆದರ ಕೈಲಾಸ ಕಂಡಾಂಗಾ ತೇನರಿ ? ಮತ್ತ ಮ್ಯಾಗ ಗೌರಾನ ಮಾತನ ಹೇಳತೀರಿ. ಆಯತ ಯಾಳ್ವಾಕ ಭರೋಸದ ಎಮ್ಮಿ... ಆದೀತ ನೋಡಿರಿ. ಆಕಿ ನಿಮ್ಮ ಜೋಡಿ ಘಳಸಲಾಕ ಬಂದಾಳ, ಅಳಸಲಾಕ ಅಲ್ಲ. ಗಂಡಗಂಡಸರ ಕಾದಾಟದಾಗ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಣಾ ಬಡ್ಡಬ್ಯಾಡ್ತಿ.

ಗಾಡ : ಈಷ್ಟೇದ ಮಾತು ತಿಳೊದಿಲ್ಲ ನಿನಗ. ಎದ್ಯಾಗ ಉರೀತೇತಿ ಗೊತ್ತೇತೇನ ನಿನಗ ? ಮಲ್ಲೇಶಿ ಸರಪಂಚ ಆಗಿ ಕುಂತರ ಗೌಡನ್ನ ಕೇಳವರ್ಯಾರಾ ? ಆ ಮ್ಯಾಗ ನೀನನ ಅವನ ಸದರಿನ್ಯಾಗ ಹೋಗಿ ಬೀಳತೀ. ಇರಲಿ ನಡಿ, ಆಕಿ ಬರೂತನ ಕುಂತ ಮಾಡೂದೇನೈತಿ ? ಆ ಶೆಟ್ಟೀ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ಬರೂನು. ಹವಳ್ವಾ..... (ಹವಳ್ವಾ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ)

ಹವಳಪ್ಪ : ಮತ್ತಾರನರೆ ಕರೂದೈತೇನರಿ ?

ಗಾಡ : ಇಲ್ಲ. ನಾವನ ಹೊರಗ ಹೋಗಿ ಬರೂದೈತಿ. ಬಸವಯ್ಯ, ಮತ್ತ ಅವನ ಸಂಗಾಟ ಯಾರಾರೆ ಬಂದರ ಈಗ ಬರತಾರ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಕುಂದರಸು.

[ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ರುಮಾಲು ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿ, ಗೌಡರು. ತಮ್ಮಜ್ಜಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.]

ಹವಳಪ್ಪ : ಮೊನ್ನಿನ ತೊಟ್ಟು ನೋಡತೀನ, ನಮ್ಮ ಗೌಡರ ತೆಲಿ ಥಾರೇದ ಮ್ಯಾಗ ಕಾಣಸಾಣಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಹಿಕಮತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಅದಾರೋ ತಿಳಿಯಾಣಿಲ್ಲ. ಹಿರ್ಯಾರು ಗಳಿಸಿದ ವತನಾ-ವಾಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಐತಿ. ಸುಮಾಕ ತಿಂದುಕೊಂಡು ಖುಂಡ್ರು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ! ಗಂಗೀ ಹಂತಾ ಗೌಡತಿ ಖುಂಡ್ರು ಜಾಗಾದಾಗ ಆಕಿ ಬರಾಕಿ ಇನ್ನ ! ಹೆಂಗಸರರೆ ಹೆಂತೆತಾವರ ಇರತಾರ ಅಂತೀನ ! ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೇ ಗಂಡಸರ್ನ ಹಾಂಹಾಂ ಅನೂದರಾಗ ಮಬ್ಬ ಮಾಡ ತಾರ ! ದಾರ್ಯಾಗಿನ ಹುಲಿ ಎದ್ದು ಹಾದೀ ಬಿಡಬೇಕ, ಹಂತಾ ದರ್ವ ನಮ್ಮ ಗೌಡರದು, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೊಳದುಬಿಟ್ಟಾಳು ನಮ್ಮವ್ವ ಕಾಲಮರಿ ಸಪ್ಪಳಂತೂ ಆತು, ಬಂದರನ ಯಾನೋ.....

[ಬಸವಯ್ಯ ಮತ್ತು ಗೌರಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಥ ರೂಪವತಿಯಲ್ಲ ದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಯದ ಹಣ್ಣು. ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಒಯ್ಯಾರ ಯಾವ ಅಂಗವನ್ನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. ತೆನೆ ತಿರುವಿದ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದ ಇಳಕಲ್ಲ ಸೀರೆಯನ್ನು, ನೆಲ ಉಡುಗು ವಂತೆ ಸೆರಗು ಬಿಟ್ಟು ಉಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಕಾಲಲ್ಲಿ ಆರಾರು ಸೇರಿಸ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸರಪಳಿಗಳು. ಮುಡಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಗಾಳಿಗೆ ಕುರುಳು ಕೆದರಿಕೊಂಡಿವೆ.]

ಬಸವಯ್ಯ : ಪಡಸಾಲಿ ಖಾಲೀನ ಕಾಣತೈತಿ! ಎಲ್ಲಾರ ಹೋಗ್ಯಾರೋ ಯಾನೋ?

ಗಾರಿ : ಪಡಸಾಲಿ ಏನ ನೋಡತಿ. (ಕೊಠಳು ಕೊಂಕಿಸಿ) ಒಳಗ ಅದಾಳ ಏನ ನೋಡ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಇಲ್ಲೇಲ್ಲ. ಗೌಡತಿಅವ್ವಾ ಅವರು ಒಗ್ಗಿಲಾಕ ಹೋಗ್ಯಾರಂತ ಆಗಸ ಹೇಳಲಿಲ್ಲೇನ? ಇಷ್ಟಾಗಿ ಗೌಡರಸ ಕರಿಸ್ಯಾರಂದ ಮ್ಯಾಗ ನಮಗ್ಯಾಕ ಹೆದರಿಕಿ ?

ಗಾರಿ : (ಸಾಫಿನಯವಾಗಿ) ಏನ ಹೇಳತೀ ತಗೀ ನಿಮ್ಮ ಗೌಡರದು ? ಮುದುಕರ ಮಿಸೀ ಹಂಗ ಹೊರಗಟ ಜರ್ಜು ನೋಡಬೇಕು. ಇನ್ನೂತನ ನನಗ ಈ ಮನೀ ತೋರಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇದಸ ಮೊದಲ ಸರತಿ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಮನ್ಯಾಗ. ಆಕೀನ್ನ ನೋಡಿದರ ಆತಸ ಇವರದು.

ಹವಳೆಪ್ಪ : (ತಡೆಯದೆ) ಏ ಗೌರವ್ವಾ, ಜರಾ ನಾಲಿಗಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡಕೊಂಡು ಮಾತಾಡಬೇ. ಗೌಡತಿಅವ್ವಾವರ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾಕ ಅವರೇನ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ತಗದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡಬಾರದು ತಂಗೀ.

ಗಾರಿ : (ತಿರಸ್ಕಾರದ ನೋಟ ಬೀರಿ) ಅಯ್ಯ ! ಇದ್ಯಾವದ ಇದೂ, ಆಕೀನ್ನ ಮೇಲಗಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಮಾತಾಡೂದು ! ಇಡೀ ಉರಾಗ ಅದ್ಯಾವ ಗಣಸ ನನ್ನ ಹೆಸರ ತಗ್ಯಾವ ? ಅಂದ ಬಳಿಕ ಆಕೀದ್ಯಾನ ಬಿಡ !

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಇಲ್ಲೋಡ ಯವ್ವಾ, ಇಲ್ಲಿ ಯಾನ ಗೌಡರು ಕರಿಸ್ಯಾರಂತ ಬಂದೀಯೋ ಯಾನ ರ್ಕುಗಳಾ ತಗೀಲಾಕ ಬಂದೀಯೋ ? ಹೆಂತಾ ಖೊಟ್ಟಿ ಅದಾನ ಅಂತ ಅಂದ್ರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಮುಕಾಟಲೆ ಹಲ್ಲಾಗ ನಾಲಿಗಿ ಹಾಕೊಂಡು ಖುಂಡ್ರೂದು ಇತ್ತೂ, ನೀ ಖುಂಡ್ರ. ಈಗ ಗೌಡ್ರ ಬರತಾರು ; ನಿಂದ್ಯಾನ ಮಾತಾಡೂದ ಮಾತಾಡ. ನಿನ್ನ ಜೋಡೀ ಮಾತಾಡಾಕ ನನಗೆ ಯಾಳೇ ಇಲ್ಲ.

ಗಾರಿ : ಯಾನೋ ಬಶ್ಯಾ ? ನಿಮ್ಮ ಗೌಡ್ರ ಇದಕಸ ಕರಿಸಿದಾರೇನ, ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟೀ ತೆಳಗ ಬಿದ್ದಿರೋ ನಾಯೀ ಕಡಿಂದ ಬಗಳಸಲಾಕ.

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಅಂದದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದ ಬಿಡಸ ಯವ್ವಾ. ನಾಯಿಗಿ ತನ್ನ ಮಾಲಕನ ಮ್ಯಾಗ ಪ್ರೀತಿ ಇರತೈತಿ. ಯಾರ ಅನ್ನಾ ಉಣತೈತಿ ಅವರ ಚಾಕರಿ ಮಾಡತೈತಿ. ಆದರ ಬೆಕ್ಕನಾಂಗ ಅದ್ಯಾನ ಮನಿ ಮನಿ ತಿರಗುದುಲ್ಲ ತಿಳೀತ್ಯಾನ ?

ಗಾರಿ : (ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ) ಏ ನಡೀ ಮೊದಲ ಇಲ್ಲಿ ನಾ ನಿಂದ್ರುದಿಲ್ಲ. ಜರೂರಿ ಕೆಲಸ ಇದ್ರ ತಾವಸ ಬರತಾರ ಮನೀಗಿ. ಈ ಮನೀ ಕಟ್ಟೀ ಕಲ್ಲ ಏರಾಕಿಲ್ಲ ಅಂತ ನಾ ಯಾಕ ಅಂತಿದ್ದಿ ? ನಾ ಅನಕಾ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊಂಟಿ ನೋಡ. (ಹೊರಡುವಳು)

ಬಸವಯ್ಯ : ನಿಂದ್ರ ಗೌರಾ ! ನೀ ಯಾನ ಅವನ ಮನಿಗಿ ಬಂದೀಯಾನ ? ಗೌಡ್ರ ಏನಾರೆ ಅಂದಾರೇನ ? ಅವರ ಬಂದಿಂದ ಇದರ ನಿಕಾಲೇ ಆಗಲಿ. ಹಾಗೆಲ್ಲ

ಮುರಳೊಂಡ ಹ್ವಾದರ ಯಾನ ಬಂತ ?

ಹವಳಪ್ಪ : ಇಗಾ, ಅವರಣ ಬಂದರ ಕಾಣತ್ಯೆತಿ. ನಿಮದ್ಯಾನ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿ
ಕೊಂತೀರೋ ಮಾಡಿಕೋರಿ. ನಾ ಹೋಗತೀನ. (ಹವಳಪ್ಪ ಹೋಗುವನು)

[ಗಾಡ ತಮ್ಮಣ್ಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಗಾಡ : (ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತ ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ) ಏನೋ ಬಸಯ್ಯಾ ! ಹೋದಾವ
ಅತ್ತಣ ಹೋಗಬೇಕೇನ ? ಏಟೊತ್ತ ನಿನ್ನ ಹಾದೀ ನೋಡೊದಪಾ !

ಬಸವಯ್ಯ : ನೀರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರರೇ, ಅದಕ ಒಂದ ಜರಾ ತಡಾ ಆತ. ಅಂತೂ
ಬಂದಾರಲಾ.

ಗಾಂ : (ಗಾಡನ ಕಡೆಗೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸದೆ, ಬಸವಯ್ಯನಿಗೆ) ಯಾತಕ ಕರದ ತಂದಿ ?
ಅದಕಣ ಹೌದಲ್ಲ ? ನಾ ಒಲ್ಲಿ ಅಂದರ.... (ಸೆರಗನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು
ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವಳು)

ಗಾಡ : (ಹದರಿ) ಏನಾತೋ ಬಸಯ್ಯ ? ಆಕಿನರೆ ಮನ್ಯಾಗ ಇಲ್ಲ. ಯಾರ ಏನರೆ
ಅಂದ್ರೇನ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಯಾನಿಲ್ಲ ತಗೀರಿ.....

ಗಾಂ : ಇಲ್ಲೇನ ಅಂತೀಯೋ ಕಸಮಾಲ ? (ಬಿಕ್ಕುತ್ತ) ಆ ಹೇಸಿ ಮಾರಿ ಹಳಬ
ಏನಂದಾ ಹೇಳಲಾ. ತಂದಣ ಗೌಡಿಕಿ ಅನಾವರ್ದಂಗ ಮೈಮ್ಯಾಗಣ ಬಂದಾ.
ಹುಟ್ಟಿದ ಮ್ಯಾಗ ಒಬ್ಬರ ಕಡಿಂದ ಅನಿಸಿಗೊಂಡಾಕಿ ಅಲ್ಲ ನಾ (ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೆಳಗೆ
ಕುಳಿತು) ಏನ ಬಂತಣ ಯವ್ವಾ (ಮುಖಕ್ಕೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು
ದುಃಖಿಸುವಳು)

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ನೀವು ಛಲೂ ಇದ್ದದ್ದ ನೋಡಲಾಕ ಆಗದವರ ಯಾನರೆ ಅಂತಿರತಾರ
ಬಿಡ್ರಿ. ನಮ್ಮ ಗೌಡರದ ನಿಮ್ಮ ಮ್ಯಾಗ ಜೀವ ಅಸತೆಲಾ. ಉಳಿದವರನ
ತಗೊಂಡ ಏನ ಮಾಡೊದ್ದೆತಿ ? ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ಗೌಡರ
ಮ್ಯಾಗ ಒಂದ ಪರಸಂಗ ಬಂದ್ತೆತಿ ಅಂತ ಕರಿಸ್ಯಾರ ನಿಮ್ಮನ್ನ.

ಗಾಂ : (ಮೂಗು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಒರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ನನಗಣ ಜೀವ ಬ್ಯಾಡಾಗೇತಿ. ಅವರ
ಮ್ಯಾಗ ಪರಸಂಗ ಬಂದರ ನಾ ಏನ ಮಾಡುವಾಕಿ ಅದೀನ ? ಹ್ಯಾಂತಿಂತಾ
ಯಾಳೇದಾಗ ಅಂಜಿಲ್ಲ ಅವರು. ಅದ್ಯಾವ ಗಣಸ ನನ ಮುಂದ ನಿಂದ್ರಾವಾ
ಅಂತ ಮೂಸೀ ತಿರವತಿದ್ದರಲ್ಲ ! ಮತ್ತ ಇಂದ್ಯಾವ ಹಂತಾ ಪರಸಂಗ
ಬಂದ್ತೆತಿ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ತಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತ) ಅವರ ಅಬರು ಹೋಗೂ ಆಟ ಬಂದ್ತೆತಿ. ಉಳಿಸಿದರ
ನೀವಣ ಉಳಿಸಬೇಕ.

ಗಾಂ : ಹಾಗ ಒಡಪಾ ಹಾಕಿಧಾಂಗ ಮಾತಾಡಿದರ ನನಗೇನ ತಿಳಿಬೇಕ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಯಾರದೇನು ತಿಂದದ್ದೋ, ಉಂಡದ್ದೋ... ಅಬರು ಯಾಕ ಹೋಗ ಬೇಕ ?

ಗಾಡ : ಅಬರು ಅಂದರ ಏನ ಬ್ಯಾರೆ ಇರತ್ತೇನೇನ ? ಚಾವಡಿ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೆಳಗ ಇಳಿಯೋ ಪರಸಂಗ ಬಂದೈತಿ ?

ಗಾಂ : ನೀವೂ ಚಾವಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಇಳಿದ ಮ್ಯಾಗ ನಂದೇನ ಈ ಉರಾಗ ? ಅವ ಯಾವ ನಿಮ್ಮನ ಇಳಸಾವ ? ಜೀವ ಬ್ಯಾಡಾಗೇತೇನ ಅವಗ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಅದಕ್ಕೂ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕರಿಸ್ತಾರ.

ಗಾಂ : ಅಂದರ ನನ್ನ ಕೂಡಸಬೇಕಂತಾರ್ಯಾನ ತಮ್ಮ ಜಾಗಾದಾಗ ?

ಗಾಡ : ಪರಸಂಗ ಹಾಗ ಬಂದಿದ್ದರ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡತಿದ್ದೆ ಅನ್ನು. ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಣ್ಣ ತಯಾರ ಆದಾ ಅಂತ ನೆಟ್ಟುಗಾತು.

ಗಾಂ : ಯೋನ ಮಾತಾಡತೀರೋ ಏನು ನನಗಂತೂ ತಿಳಿವಲ್ಲ. ಮೂರೂ ಮಂದಿ ಕೂಡಿ ಯಾನ ಮಸಲತ್ತ ಮಾಡೀರೇನೋ ? ಏನನ್ನೂದ ಗಡಾನೂ ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಗಾಡ : ಹೇಳಲೇ ತಮ್ಮಣ್ಣ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ನೀವೂ ಹೇಳಿರಿ. ನಾ ಹೇಳಿದರ ಹ್ಯಾಂಗ ಪಟಾಸಬೇಕ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ನಾ ಹೇಳೂ, ನೀ ಹೇಳೂ ಅನ್ನಾಕ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತಾ ? ಸರ. ಪಂಚಕಿ ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಬಂದೈತಿ. ಅದಕ್ಕ ಕರಿಸ್ತಾರ ನಿನ್ನ.

ಗಾಂ : (ಬಾಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು) ಉರ ಪಂಚಕಿ ಒಳಗ ನಂದೇನ ದಗದ ಇದ್ದೀತ ಯವ್ವಾ ! ಮತ್ತ ಯಾವ ದ್ಯಾಮವ್ವಗ ಆರತಿ ಹಿಡೂದೈತೋ, ಮತ್ತ ಯಾವ ಅಮಲದಾರರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡೂದೈತೋ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೆಂಗಸ ಬಾಲಿ ನಾ... ..

ಬಸವಯ್ಯ : ಹೆಂಗಸರಾ, ಗಂಡಸರಾ ಅನ್ನೂದ ಹಿಂದಕ ಇತ್ತ. ಈಗಿಲ್ಲಿ ಅಂತಿ ಅದೆಲ್ಲಾ. ಮನ್ನಿ ನಮ್ಮ ಸಾಲಿ ಸಾಹೇಬರ ಯಾರ ಬಂದಿದ್ದ ನೋಡೀರಿ ಇಲ್ಲೋ ? ಹೆಂಗಸರೇನ ಮನಶ್ಯಾರ ಅಲ್ಲೇನ ?

ಗಾಂ : (ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ನನ್ನ ಸರಪಂಚ ಮಾಡಬೇಕಂತ ಮಾಡ್ಯಾರೇನ ನಿಮ್ಮ ಗಾಡರು ? ನನಗೇನ ಕಾಯಿದೆ ಗೊತ್ತೂ ಕಾನೂನು ಗೊತ್ತೂ ? ಸರಪಂಚ ಆಗಿ ಏನ ಮಾಡಾಕಿ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ನೀವು ನಿಂದರದಿದ್ದರ ಬಿಡಿ. ನಿಂದರಾವರಿಗರೆ ನೀವು ಮದ್ದತ ಮಾಡ ಬೇಕಲಾ. ಅದಕ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕರಿಸ್ತಾರ ಗಾಡರು.

ಗಾಡ : ಇಲ್ಲೋಡು ಗೌರಾ. ಎಲ್ಲಾ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಂದರ ಹೀಗೈತ. ಇರುದ್ದ ಯಾರು ನಿಂತಾರು ಗೊತ್ತೈತೇನು ? ಆ ಮ್ಯಾಲಗಡಿ ಓಣಿ ಮಲ್ಯಾ ನಿಂತಾನು.

ಗಾಂ : (ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯದೆ) ಯಾರ ? ಆ ಶಂಕರನ ಅಪ್ಪ ? ಅಲ್ಲಿಂದ್ಯಾನ ಮುಗೀ ತಲಾ ! ಅವಾ ಮನ್ಯಾಗ ರೊಕ್ಕದ ಹಗೇ ಹಾಕ್ಕಾನ. ಎದಿಯುಪ್ಪರ ಬೆಳದ

ಹುಡುಗ ಮನೀ ಹೊಲಾ ನೋಡಿಕೋತ್ಯೆತಿ. ಅಪ್ಪ ಸರಪಂಚ ಆಗಿ ಮುಂಡ ತಾನು. ಅವನ್ನ ಒಗೂ ಗಣಸ ಯಾವ ಅದಾನ ಉರಾಗ ?

ಗಾಡ : (ತಮ್ಮಣ್ಣಿಯ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿ) ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ, ಆ ಮುದಕನ್ನ ಒಗೂದಕ್ಕ ನಿಂತಾನ ಈ ಹರೇದ ಗಂಡಸ !

ಗಾಂ : (ತಮ್ಮಣ್ಣಿಯನ್ನು ಆಪಾದಮಸ್ತಕ ನೋಡಿ) ಇದಕ ಏನು ಅವನ ಒಗೂ ಮಾರಿ ! ಅವಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡೂ ರುಪಾಯಷ್ಟು ಕೂದಲರೆ ಅದಾವೇನ ನಿನ್ನ ತೆಲೀ-ಮ್ಯಾಗ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಗೌರಾ ಹೇಳೂದು ಖರೇ ಐತಿರಿ. ರೋಖ ಕುಡದ ಯಾರೂ ಹೋಟು ಹಾಕಾಣಿಲ್ಲ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಅಂಗಲಾಚಿ) ಅದಕನ ನಾ ಹೇಳೂದು, ನಿಮ್ಮ ಮದ್ದತ ಬೇಕಾಗೇತಿ ಅಂತ. ನೀವು ಮನಸ ಮಾಡಿದರ ಹಾಂ ಹಾಂ ಅನೂದರಾಗ ಆದೀತ.

ಗಾಡ : ಅದಕನ ನಿನ್ನ ಕರಸಿದ್ದ. ತಿಳಿತಿಲ್ಲ ಈಗರೆ ?

ಗಾಂ : (ಯೋಚಿಸಿ) ಆದರ ನನ್ನ ಹತೀಲೆ ರೋಖ ಎಲ್ಲಿ ಅದಾವ ನಿಮಗ ತಂದ ಕುಡಲಾಕ ?

ಗಾಡ : ರುಪಾಯಿನ ಖರೇ ಏನ ? ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ದಾಗೀನೆ ನಡೀತಾವು. ಆ ಶೆಟ್ಟೀ ಕಡೆ ಇಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿ ತರತೀವು. ನಿನ್ನ ಘೆಜ್ಜಿ ಟೆಕ್ಕಿ, ಸಿಂಗಾರಸರ ಕುಡ. ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಆದ ತಿಂಗಳದಾಗ ಬಿಡಿಸಿ ಕುಡತೀನ. ಇಷ್ಟಕ ಅಲ್ಲ ನಿನಗ ಬೇಕಾದ ದಾಗೀನೇನೂ ಮಾಡಿಸಿ ಕುಡತೀನ.

ಗಾಂ : ಅಂದರ ಅವನ್ನ ಅಡವ ಇಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿ ತರವರ್ಯಾನಾ ? ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಆಧುರವ್ಲೆ ಬಿಡಿಸಿ ಕುಡಲಾಕ ಸರಕಾರ ಅಂದ್ರ ನಿಮ್ಮದ ಆತ್ಯಾನ ? ರೋಕ್ಕ ಯಾನ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಬೀಳತಾವು ?

ಗಾಡ : ಅದನ್ನ ತೋಗೊಂಡ ನೀ ಏನ ಮಾಡತಿ ? ನಿನ್ನ ದಾಗೀನಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರ ಆತಲಾ. ನಡೀ ಕುಡ ನಡೀ.

ಗಾಂ : ಈಗನ ಕುಡಲಾಕ ಅವೇನ ಓಡಿ ಹೋಗತಾವೇನ ? ಸಂಜೀಸಾಲೇಕ ಬರ-ತೀರಿ ಆಗ ಕುಡತೀನಲಾ ! ಯಾನ ನಡಿಸೀರೊಯ್ಯ ... ನನ್ನ ದಾಗೀನೆ ಹೋದದ್ದು ಅಟಿಸಿ ಖರೆ ಆಗಬಾರದು. ಅದಕ್ಕ ಮದಲ ಮಲ್ಲೇಶಿನ್ನ ಕರಿಸಿ ಒಂದ ಮಾತ ಕೇಳಿದರ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಕೇಳಬೇಕ. ಅಗಸುದ್ದಿ ಇಲ್ಲದ ಖೆಮ್ಮು ಹೋಗತಿದ್ದರ ಯಾಕ ಕೇಳ ಬಾರದು ? ಏ ಹವಳೆಪ್ಪಾ (ಹವಳೆಪ್ಪಾ ಬರುತ್ತಾನೆ) ಹೋಗ ಲಗ್ಗ. ಆ ಮಲ್ಲೇ-ಶಪ್ಪನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ. ಗಾಡರು ಹಾದಿ ನೋಡತಾರ ಬಾ ಅಂತ ಅನ್ನು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಮತ್ಯಾರರೆ ಅದಾರ ಯಾನಂದ್ರ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಂತ ಹೇಳು (ಹವಳೆಪ್ಪ ಗೋಣು ಹಾಕಿ ಹೋಗುವನು)

ಗಾಡ : ಬಸಯ್ಯ, ಅವಾ ಬರುತನಾ ಏನ ಮಾಡೂದು? ಆ ಸಿದರಾಮ ಚಾ ತರಲಿಲ್ಲ ನೋಡ. ನೀ ಹೋಗಿಬಾ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ (ಬಸಯ್ಯ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವನು) ಇಲ್ಲೋಡ ಗೌರಿ, ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಕಾಲ ಹಿಡೀಲಾಕ ಹಚ್ಚಬ್ಯಾಡ ನನಗ. ಅವರದು ನಮ್ಮದು ಮುತ್ಯಾ ಮೂರು ತಲಿ ಅಜ್ಜ ಆರು ತಲಿ ಆದಾವತಿ.

ಗಾಂರಿ : ಅದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತ ಐತಿ, ಆದರ ಯಾನ ಮಾಡೂದು ? ರೊಕ್ಕದ ಖರ್ಚ ಇಲ್ಲದ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಸರಪಂಚ ಆಗತಿದ್ರೆ.....

ಗಾಡ : ಖರ್ಚ, ಖರ್ಚ ಅನ್ನಾಕ ಏಟರೆ ಖರ್ಚ ಆದಾವು? ಇಲ್ಲೋಡ ಗೌರಿ, ನಮ್ಮ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಸರಪಂಚ ಒಂದೂ ಆಗಲಿ, ನಿನ್ನ ಭಂಗಾರಲೇ ಮುಚ್ಚತೇನಿ ಆತಿಲ್ಲೋ. ನಿನ್ನ ಬೆಲಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನ ನಮಗ? ಅದೇನರ ಇರಲಿ. ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿನ್ನ ಕರಸಂತ ನೀ ಹೇಳಿದಿ, ಆ ಬಸ್ಯಾ ಕರಸೇಬಿಟ್ಟ. ನನಗೇನ ಅವನ ಜೋಡಿ ಮಾತಾಡೂದು ಸರಿಬೀಳಾಣಿಲ್ಲ. ನಾ ಒಳಗ ಹೋಗಿರತೇನ. ನೀವೂ ಅವರೂ ಏನ ಮಾತಾಡೂದು ಮಾತಾಡ್ತೀ.

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ನೀವಿಲ್ಲದ ನಾವು ಯಾನರಿ ಮಾತಾಡೂದು ? ನಿಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದಿಗೆ ಕಡಿಮಿ ಆಗೂ ಹಂತಾ ವರಸಂಗ ಬರೂದುಲ್ಲ ತಗೀರಿ. ಅದಿರಲಿ, ಆ ಶೆಟ್ಟೀ ಕಡೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೀರಿ. ಅದರದ ಅಷ್ಟ ಮುಗಸಬೇಕಲಾ !

ಗಾಡ : ಮತ್ಯಾವದೋ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಆ ಜೀನಸದ್ದರಿ.

ಗಾಂರಿ : ಯಾಕೋ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ? ಹ್ಯಾಣತಿ ಕೊಳ್ಳಾಗಿನ ಗುಳದಾಳಿ ಹೊರತ ಮನ್ಯಾಗ ಗುಂಜಿ ಬಂಗಾರ ಇಲ್ಲ ಅಂತಿದ್ದಿ. ಆ ಶೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಲ್ಲ ಕಿತ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಾನ ? ಸುಳ್ಳು ಏಸದಿನಾ ನಡೂದ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಆ ಭಂಗಾರ ಎಲ್ಲಿದ, ಯಾನ ತುಗೊಂಡ ಯಾನ ಮಾಡೂದು? ಅದ-ನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೌಡರ ಹೇಳ್ವಾರಂತ ಹಿಂದಿಂದ. ಗೌಡರ ಕೈಯಾಗನಕಾ ಸಿಕ್ಕೇವು, ಕೆಡಗಾಲ ಬರೂದೈತೋ, ಉಳಿಗಾಲ ಬರೂದೈತೋ ಶಿವಗೂ ಗೊತ್ತ.

ಗಾಡ : ಕೆಡಗಾಲ ಯಾಕ ಬಂದೀತಲೆ, ದುಮ್ಮಜಲಿ ಮನಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದರ ಹೌದನ್ನ. ಆ ಮಲ್ಯಾನ ಸರಿಜೋಡಿ ಆಗಿ ಉರೀಲಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ !

ಗಾಂರಿ : ಹಂತಾ ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಬಡವರನ್ನ ಮರಿಬ್ಯಾಡಪಾ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ. (ಎಲಕ್ಷಣ ವಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಬೆರೆತ ನೋಟದಿಂದ ಅವನಡಗೆ ನೋಡುವಳು) ನಮ್ಮ ನಶೀಬ ನಮು ಗಿದ್ದದ್ದೂ ನಿಮ್ಮಂತವರ ನೆಳ್ಳು ... ಅದನ್ನ ನೋಡೇ ಬದಕಬೇಕಲ್ಲ !

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : (ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯದೆ) ಹೇ ಅದೆಲ್ಲ ಯಾನ ಮಾತ ಬಿಡಿರಿ. ಗೌಡರು ಅಣಕಾ ಮಾಡೇ ಮಾಡತಾರು. ನೀವೂ ಮಾಡಬೇಕ ಯಾನರಿ ? ನಡೀರಿ ಗೌಡರ ಹೊಂಡೂಣು. ಅಣಟರಾಗ ಅವರೂ ಬರತಾರು.

[ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಗೌರಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಉಳಿದಿದ್ದಾಳೆ, ಅವಳ ಮುಖ ಹಲವಾರು ಭಾವಗಳಿಗೆ ರಂಗಭೂಮಿಯಾಗಿದೆ. ಏನನ್ನೋ ನೆನೆಸುತ್ತಾಳೆ, ಧೀನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ದಾರಿಕಾಯುವವರಂತೆ ಬಾಗಿಲೆಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ, ಸೆರಗನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆಯುತ್ತಾಳೆ.]

ಗೌರಿ : ಏನ ಮಸಲತ್ತ ನಡೆಸ್ಯಾರೋ ಒಂದೂ ತಿಳಿವಲ್ಲ. ನನಗೇನ ಸಂಬಂಧ ಇವರ ಕಾರಭಾರದಾಗ ? ಹುಚ್ಚನ್ನಾಂಗ ಮೈಮ್ಯಾಲಿನ ಭಂಗಾರ್ ಕೊಡಾಕ ಹೂಂ ಅಂದುಬಿಟ್ಟೆ ಮ್ಯಾಲಗಡಿ ಒಣಿ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ನಿಂತಾನ ಅನ್ನಾಣಾ ಅವನ ಮಗನಣ ಕಣ್ಣ ಮುಂದ ನಿಂತಾ ಏನರ ಆಗಲಿ ಅವನ ಜೋಡಿ ಮಗನೂ ಬರತಾನೇನ ನೋಡಬೇಕ ಹರ್ಯಾಗ ಹೋಳಿದಂಡಿಲೆ ಆ ಬಾಳಿಸುಳಿಹಂತಾ ಹುಡುಗನ್ನ ನೋಡಿದಾಗಿಂದ ಮತ್ತ ಮತ್ತ ನೋಡಬೇಕಂತ ಅನಸತ್ಯೆತಿ ರೂಪಿಗೆ ತಕ್ಕಂತಾ ಶಿರಿಮಂತ ಅವನ ಒಬ್ಬನಣ ಮಗಾ ಬ್ಯಾರೆ. ... ಬೊಗಸಿಗೈಲೆ ಬೇಡಿ ಬಂದಿರಬೇಕು ಹಂತಾ ಚಲವಿಕಿ (ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆದು) ಹೂಂ ಏನ್ ಮಾಡೂದೈತಿ ?

[ಹವಳಪ್ಪ ಬರುವನು. ಗೌರಿ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಗ್ನಳಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾಳೆ]

ಹವಳಪ್ಪ : ಗೌರವ್ವಾ, ಏನ ನೀ ಒಬ್ಬಾಕೇನ ಕಾಣತಿ ? ಗೌಡ್ರ ಎಲ್ಲಿ ಒಳಗ ಹೋಗ್ಯಾರೆನ ?

ಗೌರಿ : (ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು) ಯಾಕ ? ಬಂದರೇನ ಅವರ ?

ಹವಳಪ್ಪ : ಅವರಂದರ ಯಾರ ಮತ್ತ ? ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪಣ್ಣ ತ್ವಾಟಕ ಹೋಗಿದರ. ಜರೂರ ದಗದ ಐತಿ ಅಂತ ಅನ್ನಾಣಾ, ಕೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಹೋಗಬೇಕಂತ ಅವರ ಮಗಾ ಬಂದಾರ.

ಗೌರಿ : ಮುದಕ ಮನಶ್ಯಾರಾ, ಯಾತಕ್ಕ ಎಡತಾಕಸೂದು ಬಿಡ. ಏನ ಮಾತಾ ಡೂದು ಇವರ ಮುಂದಣ ಮಾತಾಡಿದರಾತ (ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ) ಎಲ್ಲಿಅದಾರ ?

ಹವಳಪ್ಪ : ಹೊರಗ ನಿಂತಾರ. ಗೌಡರು ಒಳಗ ಅದಾರ್ಯಾನ ನೋಡಿ ಬಾ ಅಂದರು ನನಗ.

ಗೌರಿ : ಗೌಡ್ರ ಈಗ ಬರತಾರು. ಅವರಿಗೆ ಒಳಗ ಬಾ ಅಂತ ಹೇಳ. ಒಂದ ಜರಾ ಖುಂಡ್ರ ಅನ್ನ.

[ಹವಳಪ್ಪ ಹಾಗೇ ಆಗಲೆಂದು ಗೋಣಲಾಡಿಸಿ ಹೋಗುವನು. ಗೌರಿ ನಡು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳಗೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಳು. ಶಂಕರ ಒಬ್ಬನೇ ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ.]

ಶಂಕರ : ಯಾರೂ ಕಾಣಸವಲ್ಲಲಾ! ಎಲ್ಲಿ ಕುಂದರಬೇಕ, ಯಾರಗೂಡಾ ಮಾತಾಡಬೇಕ ?

ಗೌರಿ : (ಬಳಗಿಂದಲೇ) ಜರಾ ಅಲ್ಲೇ ಗುಡಾರದ ಮ್ಯಾಗ ಕುಂದ್ರಿ. ಗೌಡರು ಈಗ ಬರತಾರ.

ಶಂಕರ : (ಬೆಚ್ಚಿ) ಎಲಾ ಒಳಗ ಯಾರೋ ಹೆಣಮಕ್ಕಳ ಕಾಣತಾರಲಾ! ಅವಗೋಳ ಧನಿ ಅಂತೂ ಅಲ್ಲ. ಮತ್ಯಾರರೆ ಬಂದಿರಬೇಕ ಅವರ ಮನೀಗೆ! (ಬಾಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಗುಡಾರದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.)

ಗೌರಿ : (ಬಳಗಿನಿಂದ ಒನವು ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ಬಂದು) ಯಾರಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇದ್ದೀನು.

ಶಂಕರ : (ನಿಗ್ಗುಮೆಗೊಂಡು) ಯಾಕರಿ, ನೀವ್ಯಾರರಿ... .. ಅಲ್ಲ... .. ಅವಗೋಳ ಕಡೆ ದಗದ ಇತ್ತೇನರಿ... .. ಅವರ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗ್ಯಾರ ಕಾಣೂದುಲ್ಲ... ..

ಗೌರಿ : (ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುರಿದುಹೋದವರಂತೆ) ಇದ್ಯಾನರಿ ? ನಾವು ನೀವು ಬರಾಬರಿ ಯಾನರಿ ? ಯಾನಂದರೂ ನೀವು ಉರ ಸಾವಕಾರ. ನನಗ್ಯಾಕರಿ ನೀವು ಹೋಗರಿ ಬ್ರಿ ಅನೂದು ?

ಶಂಕರ : (ಕಳಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ) ಮಂದಿ ಹೆಣಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಂಟಿಹೆಸರ್ಲೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಕರೀಬೇಕ್ರಿ ?

ಗೌರಿ : ಮಂದಿ ಹೆಣಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೀಬಾರದು. ನಾ ಯಾನ ನಿಮಗ ಮಂದಿ ಯಾನರಿ ? (ಕುಳಿತಂತೆಯೇ ಅವನ ಸಮೀಪ ಬಂದು) ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಕಾಲ ಕೆಳಗ ಬಿದ್ದ ಇರಾಕಿ ನಾ.

ಶಂಕರ : ಅದ್ಯಾಕ ನಿಮಗ ಯಾರಿಲ್ಲೇನ ?

ಗೌರಿ : ನಂದ ಯಾನ ಐತಿ ? ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಮುಂದ ಕರದರೂ ಅಲ್ಪಾನ... ಮನ್ನಿ ಹರಗಾಗ ಹೋಳಿದಂಡಿ ಮ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಿಂದ ಮಾತಾಡಸ- ಬೇಕಂತ ಜೀವಾ ಹಾತೂರಿಕಿತ್ತ... .. ಆದರ ಯಾನ ಮಾಡೂದು ನಾಚಿಕೆ ಒಂದ ಅಸತಲಾ... ಈಗ ಬಂದರಿ ಭಾಳ ಛಲೂ ಆತ. ಅಂಥಾಂಗ ಛಿಂಜಿ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೀಕಡೆ ಬರಲಾ. ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಬಂದ್ರ ನಮಗ ಅಬ್ಬ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಯಾನ ಅಸತಿ.

ಶಂಕರ : (ಎದ್ದು) ಬರತೇನರಿ ನಾ. ಗೌಡರಿಗೆ ಹೇಳ್ವಿ ಮಲ್ಲೇಶೀ. ಮಗಾ ಬಂದಿದಾ ಅಂತ. ಅವರ ಬಂದ್ರ ಅಂದರ ಕರಸಂತ ಹೇಳ್ವಿ.

ಗೌರಿ : ಈಗ ಬರತಾರ ಖುಂಡ್ರಿ. ನಾ ಅದೀನ ಅಲ್ಪಾನ ? ನನ್ನಗೂಡಾ ಮಾತಾಡ ಲಾಕ ನಾಚತೀರಾನ ? ಖರೇ ಐತಿ, ಹರೇದವರಾಗಿರಿ. ಅಬ್ರಿ ಅಂಥಾಂಗ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪಾವರ ನಿಮ್ಮ ಮದಿವಿ ಮಾಡ್ಯಾರಿಲ್ಲ ?

ಶಂಕರ : ಹಂಗ್ಯಾನ ಇಲ್ಲ. ನಾಳಿಲ್ಲ ನಾಡದ ಇಲೆಕ್ಕನಐತಿ. ಆಕಡೆ ಈಕಡೆ ಹೋಗೂ ದಿತ್ತ ಅಂತ ಅಂದ್ವಿ. ಮದಿವೀದ ಅಂದ್ರ್ಯಾ, ಇನಾ ಇಲ್ಲರಿ.

ಗೌರಿ : ನೀವೂ ನಿತ್ತೀರಿ ಏನ ಇಲೆಕ್ಕನಕ ? ಕಸಮಾಲ ಮಂದಿ ಮಾಡೂ ಕೆಲಸಾ ನೀವ್ಯಾಕ ಮಾಡಲಾಕ ಹೊಂಟೀರಿ ? ಹಿಂದ ಮುಂದ ಇಲ್ಲದವರ ಅದನ

ಮಾಡತಾರ.

ಶಂಕರ : ನಾ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮಪ್ಪ ನಿಂತಾನ. ಹೊಲಮನಿ ಕೆಲಸಾ ನಾ ಮಾಡತೀನು, ಸುಮ್ಮನ ಪಾಲೆ ಕುಂಡೂದು ಏನ? ಮಂದಿಗಿ ಅಸಟಿ ಉಪೇಗ ಆಗಬೇಕಂತ ನಿಂತಾನು. ಮಂದಿನೂ ಭಾಳ ಜುಲುಮಿ ಮಾಡಿದರು. (ಹವಳೆಪ್ಪ ಬರುವನು)

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದರಿ.

ಶಂಕರ : ಏ ಹವಳೆಪ್ಪಾ ! ಗೌಡರು ಒಬ್ಬರೂ ಅದಾರ ಅಂದಿ. ಇಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರ ಏನೋ ಬ್ಯಾರೇನ ಕಾಣತೈಲ್ಲಾ ?

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಕಾಣಲಾಕ ಬ್ಯಾರಿರಿ, ಆದರ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೂರಿ. ಇವರು ಗೌರವ್ವನಾವರ. ಮನ್ನಿ ಮನ್ನಿ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಬಂದಾರ. ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಅಂತಿ ನಿಮಗ ಗೊತ್ತೂ ಐತಿ.

ಶಂಕರ : ಇವರೂ ಯಾನ ಅವರ ? ಯಾಡ್ ತಿಂಗಳಾತ, ಇಡೀ ಊರ ಬಾಯಾಗ ಅದಾರ. ಅದಕ್ಕೂ ಹೀಗೂ ಮಾತಾಡತಿದ್ದರ ಹಾಂಗಾರ.

[ಗೌಡ, ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಬರುವರು]

ಗೌಡ : (ಒಂದು ಗುಡಾರದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂತುಕೊಂಡು) ಯಾಕೋ ಶಂಕರಾ ! ಶಿರಿಮಂತಿಕಿ ಭಾಳ ಬಂದೈತಿ ಕಾಣತೈತಿ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗ ? ಕರಿಸಿದರ ಸುದ್ದಾ ಬರೂದುಲ್ಲ ಏನ ?

ಗೌರಿ : ಹೀಗ್ಯಾಕರಿ ? ಈಗ ಬಂದಾರ. ಅವರ ಗೌಡ ಈ ಹೀಗ ಮಾತಾಡೂದ್ಯಾನ ? ಇಲೆಕ್ಕನದ ದಗದ, ಬರಲಾಕ ಆಗಿರಾಕಿಲ್ಲ. ಇವರ ಬಂದಿದ್ದ ಅಲ್ಲಾನ ?

ಶಂಕರ : ನನಗ ಯಾನ ಗೊತ್ತರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಹಳಬ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮಪ್ಪ ತ್ವಾಟಿಕ ಹೋಗಿದ್ದ. ಕರೀತಾರ ಅಂತ ಅನ್ನಾಣಾ ನಾ ಬಂದೆ. ತಪ್ಪಾತೇನರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಹಳಬ ಗೌಡರ ಹೊರತು ಮತ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದಿದ್ದ. ಇಲ್ಲೆ ನೋಡಿದರ ಏನೋ ಬ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾರೇ ಕಾಣತೈತಿ !

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಬ್ಯಾರಿ ಬ್ಯಾರಿ ಯಾನ ಕಾಣೂದು ? ನಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದೆ ಹಾಗ ಹೇಳಂತ. ಅವರಾ ಇವರಾ ಇದ್ದಾರಂದ್ರ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪಣ್ಣ ಮತ್ಯಾನರೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಾವರು. ಇದರಾಗ ಗೌಡರದ್ಯಾನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಗೌಡ : ಯಾಕ ಅಷ್ಟು ಹೇಳೂದು ? ಇಲೊಡ ಶಂಕರಾ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗ ಹೇಳ. ಛಲೂ ಮಾತಲೆ ಸುಮ್ಮ ಬಿಡತಾನೋ ಏನಂತಾನೋ ಕೇಳ ?

ಶಂಕರ : ಯಾನ ಬಿಡೂದರಿ ಅದು ? ತುಡುಗ-ದನಾ ಕೊಂಡವಾಡೇದಾಗ ಬಿದ್ದಂಗ ಕೇಳತೀರಿ ? ಸುಮ್ಮ ಕುತ್ತಾಂಗ ಕುದರಿ ಮ್ಯಾಲ ಏರಲಾಕ ಹತ್ತಿತಲಾ ! ಸಮ್ಮಂಥ ಇದ್ದವರು ಇರದವರು ಹಾಗೂ ಮೈಮ್ಯಾಗ ಬರೂದ್ಯಾನ ?

ಗೌರಿ : ಯಾನ ಕೇಳೂದು ಸಮಜೂತಿಲೇ ಕೇಳಿದರ ಅವರೂ ಹೇಳಾರು. ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿಬಾರದ ?

ಶಂಕರ : ಯಾಕರೆವಾ ? ನಿಮ್ಮದೂ ಇದರಾಗ ಮಸಲತ್ತ ಇದ್ದಾಂಗ ಕಾಣತೈತಿ ?

ಗಾಡ : ಏ ಶಂಕರ್ಯಾ, ಆಕಿ ಹೇಳಿದಾಳ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಿತನಾ ಬರಗೊಟ್ಟಿ.

ಇಲದಿರಕ ನನ್ನ ಮನಿ ತುದಿಗಟ್ಟಿ ಏರಗೊಡತಿದ್ದಿಲ್ಲ ತಿಳಿತನ ?

ಶಂಕರ : ತಿಳಿತು ಬಿಡ್ತಿ. ನಮ್ಮಂತಾ ಅಬ್ಬುದಾರರು ಬರೂ ಮನಿ ಇದಲ್ಲಾ ಅಂತ ತಿಳಿತು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಏ ತಮ್ಮಾ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹಿರಾರಿಗೆ ಅನಬಾರದು. ಅವರಾನ ಅಂತಾರು ಕೇಳಿಕೋ.

ಶಂಕರ : ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಾಕ ಅಲ್ಲಾನ ಬಂದಿದ್ದು ? ಏನ ಹೇಳೂದು ಹೇಳಲಿ.

ಗಾಡ : ಇಲ್ಲೋಡ. ನಮ್ಮ ಈ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಸರಪಂಚಕಿ ಇಲೆಕ್ಕನಕ ನಿಂದರಾನ ಆದಾನ. ಅದಕ ನಿಮ್ಮವ್ವಗ ಹೇಳ, ಮುಕಾಟಲೆ ಹೆಸರ ತಕ್ಕೋ ಅಂತ.

ಇಲ್ಲಾ ತು ಅಂದ್ರ.... (ವಿಸೇಯ ಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕುತ್ತ) ನೋಡತೀನೆಂತ ಹೇಳ.

ಶಂಕರ : (ಸಿಟ್ಟನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಆಗಲಿ. ಹೇಳತೀನು. ಆದರ ನಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಕೇಳಾನೂ ಅಂತ ತಿಳಿಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ಭಲೂನಕ ಆತಲಿ. ಏನನ್ನೂದು ಒಮ್ಮೆ ನಿಕಾಲೆ ಆಗತೈತಿ. ನಾ ಯಾಕ ಮಾತಾಡೂದಾ, ನಮ್ಮಪ್ಪನಕ ಹೇಳತಾನು.

ಗಾಡಿ : ಇಲ್ಲೋಡ್ತಿ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಕೈಯಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಕೊಡಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ಗಾಡ್ರ ಅಂದರ ಹ್ಯಾಗವಾರ ನಿಮಗ ಗೊತ್ತನ ಅನತಿ. ಜೀವದಕಿಂತಾ ಸರಪಂಚಕಿ ಯಾನ ಹೇಳಂದಲ್ಲಾ.

ಶಂಕರ : (ತಡೆಯದೆ) ಹಂತಾ ಹಿಂತಾ ಹೆಂಗಸೂರ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಬಾಳೇವು ನಡೆಸಿಲ್ಲ ತಿಳಿತ್ತಾನರಿ ? ಜೀವದ ಅಂಜಿಕಿ ಹಾಕಿ ಹಿಂದಕ ಸರಪಂಚಕಂತಾರ ಯಾನ ಗಾಡರು ? ನಮ್ಮ ರಟ್ಟಾಗ ಕಸುವಿದ್ದರ ನೋಡೇವಂತ ! ನಿಮ್ಮವ್ಯಾನ ನಡ ಬರಕ ? ನಿವಿದರಾಗ ಬರಬಾರದು.

ಗಾಡ : ಲೇ ಶಂಕರ್ಯಾ ! ಯಾರಿಗೆ ಏನಂತಿ ಖಬರ ಐತೇನ ನಿನಗ ? ಆಕಿ ಹೆಸರ ತಗದಿ ಅಂದ್ರ ನೀರ ಬೇಡಾಕಿಲ್ಲ ತಿಳಿತನ ? ಈಟೊತ್ತನಾ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀ ಅಂತ ಭಾಳನ ಆತಲಾ ? ಲೇ ಯಾರದೀರಲೇ ? (ಎದ್ದು ಶಂಕರನನ್ನು ಹೊಡೆಯಲೆಂಬಂತೆ ಹತ್ತಿರ ಬರುವರು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಹವಳಿಪ್ಪ, ಅವನ ಹಿಂದಿಂದ ಬಸವಯ್ಯ ಬರುವರು.)

ಹವಳಿಪ್ಪ : ಯಾನ ಮತ್ತ ಯಾರನರೆ ಕರೂದೈತಿ ಯಾನರಿ ?

ಶಂಕರ : ಯಾರನೂ ಕರೂದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ ಹೊರಗ ಹಾಕಾಕ ಕರದಿದ್ದು. ಇಗಾ ನಾನನ ಹೊಂಟಿ. ಗಾಡ್ರ, ಯಾರ ಕೈ ಮೇಲಾದೀತೂ ನೋಡಕೊಂತ ಇರಿ. (ಹೋಗುವನು.)

ಬಸವಯ್ಯ : (ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತ) ಇಲೆಕ್ಕನದ ಗದ್ದಲದಾಗ ಹಾಲನ ತೀರ್ರಾನಂತರಿ. ಅದಕ ಚಾ ಇಲ್ಲಂತ ಹೇಳಂದನರಿ ಸಿದರಾಮ !

ಅಂಕ ೨

[ಗೌರಿಯ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಎಡಬದಿಗೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕಂಬಳಿ ಯೊಂದನ್ನು ಹಾಸಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾಸಿದ ಲೋಡು ದಿಂಬುಗಳಿವೆ. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆಯ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ತಟ್ಟೆಯಿದೆ. ಗೋಡೆಯ ತುಂಬ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಫೋಟೋಗಳು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳ ಆಕಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ಯಾವ ಕ್ರಮವೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಬೊಳೆ ಹೊಡೆದು ಕಾಜಿನ ದೀಪವೊಂದನ್ನು ತೂಗುಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ನಡುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಹಳೆಯ ಕಾಲದ್ದಾದರೂ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾದ ಮಣಿ-ತೋರಣವೊಂದು ಮರೆಮಾಡಿದೆ. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ವೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಂಜರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಿಳಿಯೊಂದು ಆಗಾಗ ನುಡಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ತೆರೆಯದ್ದಾಗ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಗೌರಿ ನಡುಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮೊದಲಿನ ಸಿಂಗಾರ ಈಗ ಇಲ್ಲ; ಮುಖ ಬಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ. ನಡಿಗೆ ಭಾರವಾಗಿದೆ]

ಗೌರಿ : (ಬಾಗಿಲೆಡೆಗೆ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ, ನಿರಾಶಳಾಗಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಕೂತು, ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆಯುತ್ತ) ಇವರೂ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಇವರನ್ನ ಕರಿಯಾಕ ಹ್ವಾದ ಬಸವ್ಯನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಯಾಕೋ ಬ್ಯಾಸರ ಒಟ್ಟಿಸಿ ಬಂದೈತಿ. ಧಿನಾ ಈಟೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಂದಿ ಕೂಡೊದು ; ಇಂದ ಯಾರೂ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ ಹುಲಿ ಗವ್ಯಾಗ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಡಿನಾಂಗ ಆಗೇತಿ ನನ್ನ ಜಲಮ ಮನಸಿನ್ಯಾಗಿನ ಮಾತಾ ಯಾರಿಗಿ ಹೇಳೊದೈತಿ ? ಗಾಡರ ಮನ್ಯಾಗ ಅವನ್ನ ನೋಡಿದಾಗಿನತುಟ್ಟೊ ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೀಲಾಕ ಹತ್ತೇತಿ. ಅವನ್ನ ಈ ಮನೀಗಿ ಬರೂಹಾಂಗ ಮಾಡಿದರನಕ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಗೌರಿ ... ಏನಿಲ್ಲದ ರಂಗು ಬಂದೈತೆಲ್ಲ ಇವೊತ್ತಿನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ... (ಸರಗಿನಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಖುಂತ ಕಡೆ ಖುಂದರಗೊಡೊದುಲ್ಲ, ನಿಂತಕಡೆ ನಿಂದರಗೊಡೊದುಲ್ಲ. (ಹೊರಗೆ ಕಾಳಿಯ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು) ಪಿಶ್, ಇದಕ ಇವರ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದ ಗೊಂದಲಿರಬೇಕು ಅದೊಂದು ಮೂಳೆ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಯಾರ ಬಲದಿಂದೋ ಗೆದ್ದು ಬಂದೈತಿ ಇವರೊಬ್ಬರು ತಮಗನ ಸರಪಂಚಿಕಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂತ ಕುಣದಾಡತಾರು ನಾ ಯಾಕ ಇದರಾಗ ಹೊಕ್ಕಿದ್ದೇನೋ ಅಂತ ಆಗೇತಿ ಯಾರರೆ ಬಂದರ ಈ ಬ್ಯಾಸರಾದರೂ ಹೋದೀತು

[ಗಾಡರು ಬಸವಯ್ಯನೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ]

ಗಾಡ : ಏ ಬಸಯ್ಯಾ, ಏನ ಒಳ್ಳೇ ತರಾತುರಿಲೇ ಕರಿಲಾಕ ಬಂದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ! ಅಲ್ಲಿ ಇನಾ ಕೈತುಂಬ ಕೆಲಸ ಇತ್ತು. ಬರೇ ಒಂದು ಹೋಟು ಆದರ ಆದ್ದಾಂಗ ಆತೇನ ? ಅದರಾಗ ಘಾಜದಾರ ಬ್ಯಾರಿ ಬಂದಾನ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಗೆ. ಅವಂದ

ಸರಬರಾಯಿ ಆಗಾಕಬೇಕ. ನಮ್ಮನೀಗೇ ಬಾರೋ ಅಂದರ ಮೊದಲಿಂದನೂ ವಹಿವಾಟೇ ಅಂತ ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಮನಿಗೆ ಹ್ವಾದ. ಹ್ವಾದರೇನಾತೂ ಮ್ಯಾಲಿ ನಾವಾ ಅಂದಮ್ಯಾಗ, ಅವಗ ಅಲ್ಲೇ ಸೀದಾ ಕಳಸಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡೂದು ಬಿಟಗೊಟ್ಟು, ಬರೇ ತನ್ನ ಮುಂದ ಕೂಡಂತಾಳೇನ?

[ಇಬ್ಬರೂ ಒಳಗೆ ಬಂದು ಕಂಬಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದವರಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತನ್ನನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸದೆ ಮಾತಾಡಬಾರದೆಂಬ ಹಟದಿಂದ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಳೆ.]

ಬಸವಯ್ಯ : (ಗಾಡರಿಗೆ) ಹಂಗ ಯಾನಿಲ್ಲರಿ ! ಒಬ್ಬಾಕೀನೂ ಮನ್ಯಾಗ ಎಷ್ಟಂತೂ ಖುಂಡ್ರಾದು ಅಂತ ಬ್ಯಾಸತ್ತು ಹಾಗ ಅಂದಿದ್ದಳರಿ ! ಆಕಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ವಿಲೆಕ್ಕನಾದಾಗ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ನೋಡರಿ. ಆತಲಿ, ಆ ಮಲ್ಲೇಶೀದು ತಿಳಿಧಾಂಗಾತು. ಹಣಾನೂ ಹೋತು, ಗುಣಾನೂ ಹೋತು !

ಗಾಡ : ಇನಾ ಇದ ಚುಂಗಾಣಿ ಅಂತ ತಿಳಿ ನೀ. ಏನ ಇರೂದು ಇನ್ನಮುಂದ. ಪಂಚ-ಗಟ್ಟಿ ಕೈಯಾಗ ಬರೂ ಹಾದೀನೂ ನೋಡತಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೇನ, ಹನ್ನೆರಡ ಖೂನ ಮಾಫ ಆದವು ನೋಡ ! (ಧೋತರದಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಚೇ... ಚೇ.. ಏನ ಬಿಸಲೂ ಶಕಿ ಇದು ! ಮೈಮ್ಯಾಗಿನ ಅರಿಬೆಲ್ಲಾ ತೋದು ಹೋದವು ನೋಡ ! ಗೌರಾ ಎಲ್ಲದಾಳ ? ನೀರರ ತಂದಿದ್ದ ಆಗತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕರೀಲಾಕ ಹೇಳಿ ತಾ ಎಲ್ಲಿ ಹ್ವಾದಳೋ !

ಗೌರಿ : ಸಿಡುಕಿನಿಂದ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಅದೀನಲ್ಲ. ಗಂಡಸರ ಹಾಂಗ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿರತಾವ ಹೋಗಲಾಕ ಜಾಗ ! ಕರೀಬ್ಯಾಡ, ಅವರಿಗೆ ದಗದ ಬಾಳ ಇರತೈತಿ, ನಮ್ಮಂಥವರ ಮನಿಗೆ ಬರಲಾಕ ಸವಡ ಸಿಗಾಣೆಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೇಳತೈತಿ ಮೂಳ ! (ಆಳುತ್ತ) ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡದರ ಯಾರ ಅಜಿವ್ಯಾನ ತಿಂತಾರ ಹೇಳ ಬಸಣ್ಣ !

ಬಸವಯ್ಯ : ಮತ್ತತ್ಯಾಕ ಅಳತೀ ಬಿಡ. ಇನ್ಯಾಕೂ ಬಂದರಲಾ ಗೌಡ್ರ....

ಗಾಡ : ರಮಿಸುತ್ತ) ಇಲೆಕ್ಕನದ ಕೆಲಸಾ ಮುಗಿಸಿ ಬರೂದರಾಗ ತಡಾ ಆತ. ಇಂದ ಈ ಗೌಡನ ಕೈ ಮ್ಯಾಲಾಗೇತಿ, ಅಳತೀ ಏನು ? ಯಾಕೋ ಬಸಯ್ಯ, ಫೇಡೆ ಕುಡಲಿಲ್ಲೇನ ಆಕಿಗಿ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಎಲ್ಲೇ ಫೇಡೇರಿ, ಬಂದಾಗಿಂದ ನೋಡತೀನು ಹೀಂಗೂ ನಡದತ್ತಿ. ನೀವು ಬಂದ ಮ್ಯಾಗರೆ ಬದಲಾದೀತೂ ಅಂದ್ರ... .. ಗೌರಾ, ಯಾಕ ಹೀಗ ಮಾಡತೀ ? ಗೌಡ್ರ ಮಾಡೂದೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಕಾಲಾಗೂ ಅಲ್ಲೇನ ? (ಗಾಡರಿಗೆ) ನೀವೂ ಮನೀಕಡೆ ಬಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಗೌರಾ ಸಿಟ್ಟಾಧಾಂಗ ಕಾಣತೇತಿ.

ಗಾಡ : ನಿನಗ ಗೊತ್ತೂ ಅಂತಲಾ ಬಸಯ್ಯಾ ! ಅಮಲದಾರ ಬಂದರಂದ್ರ ನಮಗೆಷ್ಟು

ಕೆಲಸ ಇರತೇತಿ ! ಅವರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೂ ತನಾ ನಮಗ ಪುರಸತ್ ಎಲ್ಲಿರತೈತಿ ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಜೂತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ ?

ಗಾರಿ : ಬಸಯ್ಯಾ ಧನಾ ಅಮಲದಾರು ಬಂದಾರ ಅಂತ ಹೇಳತಾರು. ಕಚೇರಿಯಾಗ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡೂದು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಅಮಲದಾರು ಬರೇ ಹಳ್ಳೀನಕ ತಿರಗ್ಯಾಡ-ತಾರ್ಯಾನ ?

ಗಾಡ : ಏ ಬಸಯ್ಯಾ, ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಧಾಂಗಾತು. ನೀ ಚಾವಡೀಗೆ ಹೋಗ. ಆ ಕಾಗದಾ ಎಲ್ಲಾ ತಗದ ಕಪಾಟಿನಾಗ ಇಡಂತ ಹೇಳ ತಲಾಂಗೀ. ಇನ್ನೇನು ನಾ ಚಾವಡೀಗೆ ಬರೂದಿಲ್ಲಂತನೂ ಹೇಳ. (ಬಸವಯ್ಯನು ಹೋಗುವನು) ಇಲ್ಲೋಡ ಮತ್ತ ಹಂಗು ಆ ಹವಳ್ಯಾಗ ನಾ ಕರದೀನಂತ ಹೇಳ ಹೋಗ.

[ಬಸವಯ್ಯನು ಹೋಗಿ ಮೇಲೆ ಕೆಲಹೊತ್ತು ಇಬ್ಬರೂ ಸುಮ್ಮನಿರುತ್ತಾರೆ.]

ಗಾರಿ : (ಮತ್ತೆ ಅಳುವೊಂದಿಂದ) ನನ್ನ ಯಾತಕ್ಕ ಈ ಊರಿಗೆ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದಿರಿ? ಅಲ್ಲೇ ಇರತಿದ್ದೆ ಯೋನ ಆಗೂನ ಆಗತಿತ್ತು. ಕರಿಗಾಲ ಮುಂದ ಮಾಡ ಕೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿಧಾಂಗ ಆಗೇತಿ ನನ್ನ ಜಲಮ ! ಸುಕಾ ಅಂತ ಹಿಡಿದದ್ದೆಲ್ಲ ಹಾಳು !

ಗಾಡ : (ಸಲಿಗೆಯಿಂದ) ಯಾಕ ? ನಾ ಬಂದಾಗಿಂದ ನೋಡತೀನು ನಿನ್ನ ಮಾರೀನ ಸವ್ವಗ ಹಿಡದೈತಿ. ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದಾಗ ನನ್ನ ಮನಶ್ಯಾ ಗೆದ್ದ ಬಂದ ; ಅದೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಅಂದಮ್ಯಾಗ ಖುಶಿಯೊಳಗ ಇರಬೇಕೋ... ಏನ ಹೀಗ ಸಣ್ಣ ಮಾರೀ ಮಾಡಬೇಕೋ? ಏನ ತೆಲಿ-ಗಿಲಿ ನೂಸತಕತಿ ಏನಕ? ಮದಲಕ ಹೇಳಿ ದ್ದರ ಅಟು ಮೆಂಫೇಲರ ತರತಿದ್ದೆನಲಾ !

ಗಾರಿ : (ತನ್ನೊಳಗೇ ಎಂಬಂತೆ) ಹಿಂದಕ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲೆರ ಸುಕಾ ಸಿಕ್ಕೀತ ಅಂದ ಬಂದರ ಯಾನಕತಿ ? ಎಲ್ಲಿ ಹ್ವಾದಲ್ಲಿ ಒಲೀಗೆ ಮೂರ ಗುಂಡಕ.

ಗಾಡ : ಏ ಗಾರಿ, ಯಾಕೋ ನನ್ನದಶಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಸಂಶೇ ಬಂಧಾಂಗ ಕಾಣತಕತಿ ? ಹೆಂಗಸರ ಮನಸಂದ್ರ ಪ್ಯಾಂಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಇರತಕತಿ ನೆಲೀನಕ ತಿಳಿಯಾಣಿಲ್ಲ. ಏನ ಆ ಭಂಗಾರದ್ದ ಅಂತೀ ಏನ ? ಅದೇನ ಹಾಂಹಾಂ ಅನೂದರಾಗಕ ಬಿಡಿಸಿ ಕುಡತೇನ.

ಗಾರಿ : ಯಾನ ಬಿಡಿಸಿ ಕುಡಾವರಾ ? ಆ ಸರವಂಚ ಒಂದ ಬೇಕಲಾ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ?

ಗಾಡ : ಆ ತೆಳಗಡೀ ಓಣಿ ತಮ್ಮಾಂದು ಏನ ಹೇಳತೀ ? ಸರವಂಚಕಿ ನಂದಕ ಅಂತ ತಿಳೀ ನೀ. ಅದರದೇನ ಅನಮಾನ ಬ್ಯಾಡ.

ಗಾರಿ : ಆಗಲಿ ಹಗಾರ, ಅದು ಕರೇವ ಆಗಿದ್ದರ ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಮಗನ್ನ ತಂದ ನನ್ನೆದಿರಿಗಿ ನಿಂದರಸರಿ ನೋಡೂನು ? ಬರೇ ಬಾಯಿಲೆ ಹೇಳಿದರ ಆಧಾಂಗಾತ್ಯಾನ ಕೆಲೆ ಮಾಡಿದರ ಕರೆ.

ಗಾಡ : ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಮಗಾ ಯಾಕ ಬೇಕ ನಿನಗೆ ? ಏನ ಅವನ ಮಾರೀಮ್ಯಾಗ ಕೈ ಎಳದು ರಮಸಂತಿಯೋ, ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ತೆಪ್ಪ ಆತಂತ ಕಾಲ ಹಿಡೀ-ಬೇಕಂತಿಯೋ ? ಏನ ತಿಳಿವಲ್ಲಲಾ ! ಮದಲಸ ಹೇಳ್ಲಿಲ್ಲೇನ, ನಮ್ಮದೂ ಅವರದೂ ಅದಾವತಿ ಐತಿ ಅಂತ. ನನ್ನ ಕೆಣಕಿ ಹಿಡಿ ಶಗಣಾ ತಿಂದ, ಇನ್ನೇನ ಕರಸೂದ ಅವನ್ನ ?

ಗಾರಿ : ಆತು, ಬರೇ ಮಂದಿನ್ನ ಬೈಕೊಂತ ಖುಂಡರಾವರ ಕಾಣತೀರಿ ನೀವು. ನಿಮ-ದೊಂದು ಬ್ಯಾಳಿ ಬೆಂದರಾಧಾಂಗಾತ್ಯಾನ ? ಇತ್ತಲಾಗಿನವರದು ನೀವು ಯಾನ ನೋಡಿಧಾಂಗಾತು ? ಆಗಳೇನತುಟ್ಟು ಹಾಡಲಾಕ ಹತ್ತೇನು, ಇನಾ ತಿಳಿ-ವಲ್ಲಂದ್ರ ! ... ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕೂಡಿದೇ ಅಂತ ನಮಗ ಅಬರೂನಸ ಇಲ್ಯಾನ ? ಬಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ) ತನ್ನವರು ಅಂತ ಕೇಳಾವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರ, ಆಗೂದಸ ಹೀಗ ! ಹಾದಿಲೇ ಹೋಗಾವರು ಮಾತಾಡತಾರು, ಬೀದಿಲೆ ಹೋಗಾವರೂ ಮಾತಾಡತಾರು.

ಗಾಡ : (ಏನೂ ತಿಳಿಯದಂತಾಗಿ) ಏನ ಹಾಗೆಂದರ ? ನಾ ನಿನ್ನ ಜತೀಗೆ ಇದ್ದಾಗ ನಿನಗೆ ಅನ್ನಾವರ್ಯಾರಾ ?

ಗಾರಿ : ಯಾರು ಬೇಕಾದವರು ಅಂತಾರು. ಅದಸ ನಿಮ್ಮಾಕಿಗೆ ಅಂತಾರ್ಯಾನ ? ಅದಕಸ ಹಿರಯರು ಅಂತಾರು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಹೊನ್ನಿದ್ದಾಕೇದು ತೊನ್ನ ಮುಚ್ಚಿ ತಂತ, ಬಳಗ ಇದ್ದಾಕೇದು ಹಾದರ ಮುಚ್ಚಿತಂತ. ನಮ್ಮದ್ಯಾನಾ ? ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಾರು, ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅಂತಾರು.

ಗಾಡ : ಏನ ಮಾತಾಡಕ ಹತ್ತೀ, ನಿನ್ನದು ನಿನಗರ ಖಬರು ಐತೇನ ? ನಾ ಅಂದನೋ ಏನ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಅಂದನೋ ?

ಗಾರಿ : ಅನ್ನದ ಇದ್ದಾವರಿಗೆ ಯಾಕ ಅನ್ನಾಕ ಹೋಗಲಿ ? ಕಿವಿಗೆ ತುತ್ತು ಒಯ್ಯಿ ತ್ಯಾನ್ಯಾನ ? ಎದಿಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮ ಮನೀ ಬಾಕಲಿಗೆ ಬಂದರ ನಿಮ್ಮ ಹೇಸಿ ಮಾರಿ ಹಳಬಾ ಹತ್ತ ಮಾತಾಡಿದಾ. ಅವದ್ಯಾನ, ಮಚ್ಚೀ ತೆಳಗ ಬಿದ್ದಿರೂ ನಾಯಿ. ಆಕೀ ಫುಸಲತಿ ಐತೀ ಅಂತ ಅಂದಿದ್ದಾನು. ಅವಾ ಅಂದದ್ದು ಹಚಗೊಂಡೇ ಇಲ್ಲ ನಾ. ಆದರ ಊರಾಗಿನ ಮಂದೀನೂ ಅನಬೇಕ ? .

ಗಾಡ : (ಕನಲಿ) ಯಾರ ಅದಾವರಾ ಲಗ್ಗ ಲಗ್ಗ ಹೇಳ ? ನೋಡೇ ಬಿಡೂದಸತಿ ನನಗೂ ಒಂದ ಕೈ. ನೀ ಅಂದರ ಏನಂತ ತಿಳಕೊಂಡಾರೋ ! ಹೇಳ ಯಾರ ಅಂದಾರು ?

ಗಾರಿ : ಯಾರು ಅನೂದ ಒಡದ ಹೇಳಬೇಕ್ಕಾನ ? ಆ ಚೋಟುದ್ದ ಹುಡುಗ ಯಾವ ಟೆಬರಿಲೆ ಮಾತಾಡಿದಾ ಗೊಂತೈತಿಲ್ಲೋ ? ನೀವು ಇದ್ದಿರಿ ಅಂತ ಸುಮಾಕ ಇದ್ದೆ. ಹಾದಿಲೆ ಹೋಗೂ ಹುಡುಗನ ಕಡಿಂದ ಅನಿಸಿಗೊಳುಡಾತು ನನ್ನ ಜನಮ. ಇಂದ ಹೀಗಂದಾವಾ ನಾಳಿ ಯಾನ ಅಂದಾನು ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತ ?

ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಯಾನ ಇಲ್ಲಾ ಅನೂದು ಅವಗೂ ಗೊತ್ತಾಧಾಂಗ ಕಾಣತ್ಯೈತಿ.

ಗಾಡ: ಸಾಕಮಾಡ ನಿನ ಅಣಕಿನ ಮಾತಾ. ಈ ಗೌಡನ ವಜನ ಏಟ ಅಸತಿ ಅನೂದ ತೋರಸತೀನ. ಅಲ್ಲಿಂದರೆ ಅಂದೀ ಅಂತ. ಶಿರಮಂತ ಮಗಾ ಅಂತ ಈಟಿ ಸೊಕ್ಕ ಬಂದೈತೇನ ಅವಗ?

[ಹವಳೆಪ್ಪ ಬರುತ್ತಾನೆ]

ಹವಳೆಪ್ಪ : (ಸೆಲಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ) ರಾಮರಾಮರಿ. ಕರಸಿದ್ದೆರಲ್ಲರಿ, ದಗದ ಇತ್ತಾನರಿ?

ಗಾಡ: (ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಏ ಹೇಸಿ ಸೋಳೇಮಗನ! ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಬಂದೀ ಏನ? ಏನ ಮುಪ್ಪಿನತನಕ್ಕ ಅರವ ಹಾರಾಕ ಹತ್ತೇಕೊ?

ಹವಳೆಪ್ಪ (ಇನ್ನೂ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ) ಬಸಯ್ಯಾ ಹೇಳಿದನರಿ, ನೀವಸ ಕರಿದೀರಿ ಅಂತ. ಮತ್ತಾವದರದರೆ ನಿಕಾಲೆ ಆಗೂದ ಇರಬೇಕಂತ ತಿಳದಿದ್ದನಿ. ಆದರ ನಂದಸ ಪಾಳಿ ಕಾಣತಸತಿ.

ಗಾಡ: ಇಲ್ಲದ್ದ ಪಂಟಿ ಹಚ್ಚಬ್ಯಾಡ. ಇಗಾ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆಕಿ ಮಾತ ಕೇಳಿ ಇಕಿ ಹೆಸರ ತಗದೆಂದರ ನೋಡ. ನಿನ್ನ ಆಕೀನ್ನ ಕೂಡ ಕಾಣಸತೀನ..

ಹವಳೆಪ್ಪ: ನನಗ ಯಾನರ ಅನ್ನರಿ. ಆದರ ಅವಾಗೋಳ ಸುತ್ತ ಯಾಕರಿ? ತಂಪೊತ್ತಿ ನ್ಯಾಗ ನೆನಸಬೇಕರಿ ನಮ್ಮವ್ವನ್ನ. ಅವರು ಇಕೀ ಹೆಸರ ಸುದ್ದೆ ತಗದಿಲ್ಲ.

ಗಾಡ: ಇರಲಿ ಹೋಗ ಮೊದಲ. ಆ ಮುದೋಡ್ಯಾನ್ನ ಮತ್ತ ಅವನ ಮಗನ್ನ ಮುಂದ ಹಾಕೊಂಡ ಬಾ. ಬರೂದುಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಚಂಡಮ್ಯಾಗ ಕೈಕೊಟ್ಟಿ ತೊಗೊಂಡ ಬಾ ಈಗ ಸದ್ಯ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಾಕಬೇಕ. ಈಕಿ ಅಂದರ ಏನಂತ ತಿಳದಾರ ಅವರ? ಹೋಗ, ಆಕಿ ಮಾರಿ ಏನ ನೋಡಕೊಂತ ನಂದರತಿ? (ಹವಳೆಪ್ಪನು ಹೋಗುವನು) ಗೌರಿ, ಅತಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾಂಗ. ಈಗ ಕರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಇದರಿಗೆ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಿದರ ಆತಲಾ?

ಗಾಂ: ನೀವ ಬಂದಿರಿ, ಜೀವ ತೆಳಗ ಬತ್ತ. ನೀವಸ ಇಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ನಂದ ಯೋನತಿ ಈ ಊರಾಗ? ನೀವು ಬಿಟ್ಟಿರ ನನ್ನ ಕೇಳಾವರಾರಾ?

[ಬಸವಯ್ಯನು ಬರುವನು.]

ಬಸವಯ್ಯ: ಹೇಳಿ ಬಂದೀನರಿ ಚಾವಡ್ಯಾಗ.

ಗಾಡ: ಆತು ಇನ್ನಮ್ಯಾಗ ಹೋಗಿ ಆ ಸರಪಂಚನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ. ಬಿಟ್ಟ ಕೆಲಸಾ ಬಿಟ್ಟ ಬಾ ಅನ್ನ. ಆಗಿ ಹೋಗಲಿ ಇಲ್ಲೇ ಪಂಚಗಟ್ಟಿ. ನಾ ಎಲ್ಲಿ ಮುಂಡರತೀನ ಅಲ್ಲಿ ಪಂಚಗಟ್ಟಿ ಆಗಾಕಬೇಕ ಇನ್ನ. ನನ್ನ ಯಾರಂತ ತಿಳದಾರ

ಎಲ್ಲಾರೂ ? ಇಂದ ರಾತ್ರ್ಯಾಗ ಎಲ್ಲಾ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಿ ಹೋಗಲಿ. ಇಲ್ಲಾಂದರ ನನ್ನ ಕಿಮ್ಮತ್ತೇನು ಉಳಿದ್ದಾಂಗಾತು ?

ಬಸವಯ್ಯ : ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಹಂತಾವ ಅಲ್ಲರಿ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದಾಂಗ ಕೇಳಾವಾ. ಮದಲಿ. ನಿಂದನೂ ನಿಮ್ಮ ಮ್ಯಾಗ ಇಶ್ವಾಸ ಭಾಳರಿ ಅವಂದು. ಇನ್ನೇನು, ಸರಪಂಚ ಆಧುರಣ್ಣೆ, ಕಣ್ಣು ಯಾನ ನೆತ್ತಿಮ್ಯಾಗ ಹೋದವೋ ಯಾನರಿ ? ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರಾ ಇಷ್ಟ ಲಗ್ಗ ಮರೀಬಾರದರಿ.

ಗಾಡ : ಅವಾ ಏನ ಅಂತಾದ ಮಾಡ್ಪಾನೋ ? ಇಕ್ಕೀನ್ನ ಸದಾಕಾಲ ನೆನಸತಾನ; ಇಕ್ಕಿ ಪುಣ್ಯೇದಿಂದ ತನಗ ಸರಪಂಚಕಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂತ ಹಾಡಿ ಹರಸತಾನ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಮತ್ತ ನಿಕಾಲೆ ಅಂದಿರೆಲ್ಲರಿ, ಅದಕ ಅನ್ನಿ.

ಗಾರಿ : ನಿಕಾಲೆ ಆಗೂದು ಅವಂದಲ್ಲ ಬಸಣ್ಣಾ, ನಮ್ಮೆಲಾರ ಅಬರೂದ್ದು. ಆ ಜೋಟುದ್ದ ಪೋರಂದು. ಮಂದೀ ಹೆಂಗಸೂರ ಅಂದರ ಕಾಲಕಸಾ ಅಂತ ಮಾತಾಡತಾನು.

ಬಸವಯ್ಯ : ಯಾನ ಮಾತಾಡತೀರಿಯೊ ಒಂದೂ ತಿಳೀವಲ್ಲ. ಆಗಾಳಿಂದ ನೋಡ ತೀನು ... ಹೋಗೀಯಂತೂ ಆಡತನತಿ ಅಂದಮ್ಯಾಗ, ಬೆಂಕಿ ಇರಾಕಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಯಾಸ ಕಟ್ಟಿದ್ವೆನ್ರಿ. ಯಾನ ಯಾನ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡೂದೈತೋ ಮಾಡ್ರಿ. ಆದರ ಮಂದೀ ಹೆಂಗಸೂರ ಅಬರೂದ ಮಕ್ತಾ ತಗೊಂಡೀ ಏನ ನೀ ? ಅವರ ಗಣಸೂರ ಇರತಾರಲಾ !

ಗಾರಿ : (ಆಳುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಬಸಣ್ಣಾ, ಇದು ಗಣಸೂರ ಇದ್ದವರ ಮಾತು ಆತಪಾ ! ನಮ್ಮಹಂತಾವರನ ಯಾರು ಕೇಳಬೇಕಪಾ ? ಇದ್ದ ಆಸರಾನ ತಪ್ಪಿದ ಮ್ಯಾಗ ಯಾರನ ಅಂದು ಯಾನ ಮಾಡೂದನತಿ ? ಸುಕಾನ ಇರಲಿ, ಗೋಳನ ಇರಲಿ, ಇದ್ದೂರಾಗ ಇದ್ದರ ಆ ಮಾತನ ಬ್ಯಾರೆ ಆಗತಿತ್ತು. ಆನಿಮ್ಯಾಗ ಕೂಡಸತೀನ, ಕುದರಿಮ್ಯಾಗ ಮೆರಸತೀನ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಗಾಡರು ಇಲ್ಲಿಗಿ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲೆ ಬಂದರ ಯಾನೈತಿ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಅಂಥಾಗನ ಇದ್ದೂರು ಯಾಕ ಬಿಟ್ಟಿ ಗಾರವ್ವಾ ?

ಗಾರಿ : ಯಾನ ಹೇಳೂದನತಿ ? ಕೆಟ್ಟ ನಶೀಬಾ ... ಒಂದನಕಡೆ ಇರಗೊಟ್ಟೀತ್ಯಾನ ? ಇದ್ದ ಗಂಡ ಕೈಬಿಟ್ಟಿ ಹ್ವಾದ. ನೆಲೀಯಿಲ್ಲದ ತಿರಗಾಡೂ ಮುಂದ ನಿಮ್ಮ ಗಾಡರ ಕಣ್ಣು ನನ್ನ ಮ್ಯಾಗ ಬಿತ್ತ. ಇವರನ್ನ ನಂಬಿದರ ಗತಿ ಕಾಣತೀನು ಅನೂ ಆಶಾದಿಂದ ಬಂದ್ವಿ ...

ಗಾಡ : ನಾಕು ಬಿಡ. ಗ್ವಾಡೀ ತೋಳಧಾಂಗ ರಾಡಿ ಹೊಂಡೂದ ! ಅವಾ ಬಂದಾರ ಬರಲಿ, ಅವನ ಕಣ್ಣು ಕಿತ್ತಿ ನಿನ್ನ ಕೈಯಾಗ ಕೊಡತೀನ. ಬಸಯ್ಯಾ, ಹೋಗ ಮದಲ. ಆ ತಮ್ಮಣ್ಣಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ. ಇವರು ಬರೂದರಾಗ ಅವನೂ ಬಂದಿರಬೇಕ ನೋಡ್. ಹಂಗನ ಬರೂ ಮುಂದ ಆ ಬಶೆಟ್ಟಿ, ಅಂಗಡ್ವಾಗಿದ್ದ

ಚಾ-ಪುಡಿ ಸಕ್ರಿ ತಾ.

ಗಾರಿ : ಚಾ-ಪುಡಿ ಸಕ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ತರಸೀರಿ. ಆದರ ಹಾಲ ಎಲ್ಲದಾವ ಮನ್ಯಾಗ ? ಹರಾಕೆಗೆ ಬೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಕುಡದ ಬಿಟ್ಟುಕಿ.

ಗಾಡ : ಹಾಗಾರ ಹಂಗಸ ಮನೀತನಕ ಹೋಗಿ ಆಕಿ ಕಡಿಂದ ಒಂದ ಬಟ್ಟಾಗ ಹಾಲ ಇಸಗೊಂಡ ಬಾ.

ಗಾರಿ : (ಕೈ ತಿರುವುತ್ತ) ಇಲ್ಲದ್ದ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ಉಗರಕಣ್ಣಾಗಿ ನಮಣ ಕುಡೂ-ದುಲ್ಲಾ ಇನ್ನ ಹಾಲ ಕುಡತಾಳಸ ? ನಾನಸ ಹೋಗಿ ಗಂಗೀ ಮನ್ಯಾಗಿನ ಹಾಲ ತರತೇನಿ.

[ಗಾರಿ ಹೋಗಬೇಕೆನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಜರದ ರುವಾಲ ಅವನ ಹೊಸ ಗೆಲುವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ವೇಷವೆಲ್ಲ ಮೊದಲಿನಷ್ಟೇ ಹೊಸಗಿದೆ. ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಹುಚ್ಚು ಕಳೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.]

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಏನ ಗಾರವ್ವಾ, ನಾವು ನಿಮ್ಮನಿಗೆ ಬರೂವಾಗ ನೀವು ಹೊರಗ ಹೊಂಡ ಬೇಕು ? ಇದ್ದಾನ ಬರಾಬರಿ ಯಾನ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಅಂತೂ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗದ್ದಾಂಗಾತಲ್ರಿ (ಎದ್ದವನು ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತು-ಕೊಳ್ಳುವನು)

ಗಾರಿ : ಲಯ್ ! ಬೆಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಲ ಕುಡದಸತಿ. ನೆರಿಮನಿ ಗಂಗಿ ಕಡಿಂದ ಚಾಕ ಹಾಲ ತರಲಾಕ ಹೊಂಟೇನ. (ಗಾರಿ ಹೋಗುವಳು)

ಗಾಡ : ಖುಂಡ್ರ, ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಖುಂಡ್ರ. ಈಗ ಆ ಮುದೋಡ್ಯಾನ್ನ ಮತ್ತೆ ಅವನ ಮಗನ್ನ ಕರೀಲಾಕ ಕಳಿಸೀನ. ಈಗ ಬರತಾರ ಅವರ.

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಎಲ್ಲಾ ಮುಗದಸತಿ ಅಲಾ ! ಮತ್ತೆ ಯಾಕ ಅವರ ಹೆಸರ ?

ಗಾಡ : ಮುಗದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನ ಸುರುವಾತ ಅನ್ನ. ಇನ್ನ ಅವರ ಹೆಸರ ತಗದಸ ನಮ್ಮ ದಗದಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೊದ. ಇಲ್ಲದಿರಕ ನಮ್ಮ ಇಲೆಕ್ಕನದ ಸಾಲಾ ಹ್ಯಾಗ ತೀರನಾವ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಅಂದರ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಾ ತೀರಸಲಾಕ ಮಲ್ಲೇಶೀ ಮುಂದ ನೀವೇ ಕೈಯೊಡ್ವಾ ವರ್ಯಾನರಿ ?

ಗಾಡ : (ವಿಸೇಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹಾಕಿ) ಏ ತಮಾ ? ಮಾರಿಗಿ ಏನ ಕೇಳತಿ ಖಬರ ಐತೇನ ? ಇನ್ನ ಕಾಳಗ ಸುರುವಾತೂ ಅಂದ್ವಿ. ಕಾಲ ಕೆದರದ ಎದರಿನ ಗೂಳಿ ಬಂದೀತೇನ ? ಅವಾ ಏನೋ ಗಾರೀ ಹೆಸರ ತಗದಾನಂತ ಹೊಳೀ ದಂಡಿಮ್ಯಾಗ. ಸುರುಮಾಡಾಕ ಒಂದ ಪ್ರಕರಣ ಆತಿಲೊ ? ನೋಡ ಇನ್ನ ಮ್ಯಾಗ, ಆ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಗಮಜು ಇಳಿಸಿದರ ಹಾದನ್ನ.

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಅಂದರ ನಿಮ್ಮ ಕಾಯಕಾ ತಗ್ಯಾವರದೀರಿ ಏನರಿ ? ಆದರ ಮಲ್ಲೇಶಿ

ವಜ್ರ ಸರಕಾರದಾಗ ಭಾಳ ಐತ್ಯಂತಿರಿ. ಮಲಗಿದ ನಾಯಿ ತುಳದ ಬರಾವರ ಕಾಣತೀರಿ ನೀವೂ.

ಗಾಡ : ಹುಚಗೊಟ್ಟ ಅದೀದಿ ನೀ. ನಾಳೆ ಬೆಳಗಾದರ ಗೌರೀ ಭಂಗಾರ ಬಿಡಿಸಿ ಕುಡಬೇಕ. ಲೊಕ್ಕಾ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಾವಾ ? ನಾ ಹೇಳಿದ್ವಟು ಕೇಳ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನೋಡ ಮಜಾ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಅದೆಲ್ಲಾ ಕರೀ ಆತರಿ. ಆದರ ಗೌರಾನ ಹೆಸರು ಅದ್ಯಾನ ತಗೀತು ತಿರಿ ? ಬರದಾಗಿನ ಹೆಣಾ ! ಕೈಯಾಗ ಕಾಸಿಲ್ಲಾ, ಮೈಯಾಗ ಮಾಸಿಲ್ಲಾ. (ಗೌರೆಯ ಬರುತ್ತಾಳೆ) ಇಷ್ಟಾಗೀ ಮುದುಕ ಮನಸ್ಸಾ.

ಗಾಡಿ : ಮೈಯಾಗ ಮಾಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೇನಾತ, ಕೈಯಾಗ ಕಾಸಿಲ್ಲೇನ ? ಅವಾ ಮುದ-ಕಾಪ್ರ ಅವನ ಮಗಾ ಹರೇದಾವ ಅಲ್ಯಾನ ? ಲೊಕ್ಕದ ಧುಂದೀ, ಮ್ಯಾಗ ಮುಸಗೊಡೋ ಹರಿ. ಅಂದಮ್ಯಾಗ ನಮ್ಮಹಂತಾವರ ಅಬರೂ ಯಾವಗಿಡ್ಡ ತಪ್ಪಲಾ ? ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣಂದರ ನಿನ್ನಂತಾವಾ ಹೊಳ್ಳಿ ಹೊಳ್ಳಿ ನೋಡತೀ ಅಂದಮ್ಯಾಗ ಆ ಹುಡುಗಂದೇನೂ ? ಇರ್ಲಿ ಬಿಡ, ಯಾರ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡದರ ಯಾರ ಅಜಿವ್ಯಾನ ತಿಂದಾರು ? ಇಲ್ಲೋಡು ಬಸಯ್ಯಾ, ಇಲ್ಲೇ ಇರ. ಅವರು ಈಟಿರಾಗ ಬಂದು ಯಾಳೇ ಆತು. ಗೌಡರ ಅಂದಾಕಾರ ಸಿಟ್ಟಿನ್ಯಾವರ. ನಿನ್ನ ಹಂತಾವಾ ನನು ಇದ್ದರ ಭಲೂ. ನಾ ಒಳಗೆ ಹೋಕ್ಕೇನು ಛಾಕ್ಕ ಇಡಲಾಕ. ಈಟಿರಾಗ ಬರಬೇಕ. (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು)

ಗಾಡ : ಏ ಬಸಯ್ಯಾ, ಈಗ ಅವರ ಬಂದರ ಅವರ ಮುಂದ ಏನ ಹೇಳೂದಪಾ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಯಾನ ಹೇಳೂದರಿ ? ಅವರಂತೂ ಗೌರಾನ ಹೆಸರ ತಗದಾರ. ಆಕೀ ಅಬರೂ ಉಳದಿರಬೇಕು. ಮ್ಯಾಗ ನಮಗ ಫಾಯದೇನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗ ಒಂದ ಹಂಚಿಕೆ ತಗೀರಿ ತೀರ್ಪು. ಯಾಕರಿ ತಮ್ಮಣ್ಣವ್ವಾ ರಾಸ್ತಾ ಐತಿಲ್ಲೋ ಮಾತು ?

ಗಾಡ : ಅಂದರ ಅವರ ಮ್ಯಾಗ ಖಟ್ಟಿ ಹಾಕಂತೀ ಏನು ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಖಟ್ಟಿ-ಗಿಟ್ಟಿ ಯಾನ ಮಾಡತೀರಿ ? ಮತ್ತ ಅದಕ್ಕ ಪುರಾನೆ ಹುಟ್ಟಿಸ ಬೇಕ. ಸಾಕ್ಷಿ ದಾರರನ ಹೊಂಡಸಬೇಕ. ಮತ್ತ ಕೈತುಂಬ ಲೊಕ್ಕ ಸೂರಿ ಮಾಣಲಾಕ ಬೇಕ. ಅಟಿ ಮಾಡಿದರೂ ಗೆದ್ದೇವಂತ ಖಾತ್ರಿಯಾನರಿ ? ಅದಲ್ಲದ ಇಕೀದ ಯಾನ ನೇಮರಿ, ಇಂದ ಹೀಗ, ನಾಳೆ ಹಾಗ.

ಗಾಡ : ಏ ತಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಗೌರಾನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ. ಆಕೀದು ಒಂದ ನಾಲಿಗಿ. ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾನೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರ ವಂಚಗಟ್ಟಿ ಯಾಕ ಮಾಡತಿದ್ದರು ಸರಕಾರದವರಾ ? ಇದ್ದು ವಲಾ ಮತ್ತ ಶಾರದಾಗ ಕಚೇರಿಗೋಳ ? ಬಡವರ ಲೊಕ್ಕ ಉಳಿಬೇಕಂತ ಸರಕಾರದವರು ಪಂಚಾಯತಿ ಮಾಡಿದಾರು. ನೀ ಸರಪಂಚ ಆಗೀದಿ, ಗೌರಿವುಂತಾಳ ಅದನ್ನ ಕೇಳಿಕೋ. ಪ್ರಕರಣ ಕೈಯಾಗ

ತಕ್ಕೊಂಡು, ಆ ಮುದೋಡ್ಯಾ ಬಂದ ಮ್ಯಾಗ ಹೇಳ. ಶಿಕ್ಷಾ, ದಂಡ ಅಂದರ ಅಂಜಿ ಸಾಯತಾನು ಆ ಮುದಕಾ. ಏನನ್ನಾದು ಇವೊತ್ತಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ನಿಕಾಲಿ ಮಾಡಿಬಿಡ. (ಹೊರಗೆ ನೋಡಿ) ಇಗಾ ಬಂದರ ಕಾಣತಕ್ಕಿ. ಬಸಯ್ಯಾ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳಾಕ ಹೋಗಿ ಚಾ ಕುಡದು ಬರತೀವ. ನೀ ಇಲ್ಲೇ ಇರು.

[ಗೌಡ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು. ಹೊರಗಿನಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹವಳೆಪ್ಪ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಶಂಕರನ ಮುಖ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದೆ]

ಶಂಕರ : (ಬಸವಯ್ಯನನ್ನು ನೋಡಿ) ಶರಣೈ ಬಸವಯ್ಯನಾರ! ಯಾರೂ ಕಾಣೂದುಲ್ಲಲಾ? ಯಾವಾಗ ಬಂದಾಗೆಲ್ಲಾ ನೋಡತೀನು, ತುರಾತುರಿ ದಗದಂತ ಹೇಳಿದವರನ ಇರೂದುಲ್ಲಲಾ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಈಗ ಬರತಾರ ಖುಂಡ್ರ. ನಿಂದನ ಹಾದೀ ನೋಡತಿದ್ದರು ಈಟೋತನ. ಈಗ ಒಳ್ಳಾಕ ಹೋಗ್ಯಾರು. ತಡಾ ಯಾಕ ಆತೂ ಅಂತ ಗೌಡರು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರ.

ಶಂಕರ : (ಬೇಕೆಂದೇ ಎದವಟ್ಟತನದಿಂದ) ನಿಮ್ಮ ಗೌಡರ ಸಿಟ್ಟು ಅಂದರ ಯಾನ ಅರ ಸರ ಸಿಟ್ಟಾನ? ಹವಳೆಪ್ಪ ಕರೀಲಾಕ ಬಂದ ಅಂತ ಬಂದೆ. ಬಂದೇನಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಂದ ಅಂತ ತಿಳಿ.

ಗೌಡ : (ಒಳಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತ) ಬಂದರೇನ ಬಸಯ್ಯಾ ಹಾಗಾರ ನೀ ಒಳಗೆ ನಡಿ, ಚಾ ಕುಡೀಕೆಂತ.

[ಬಸವಯ್ಯ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಗೌಡರು ಅವನ ಜೊತೆಗೇ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ]

ಗೌರಿ : ಏ ಹಳಬಾ, ಸಾವಕಾಂಗಿ ಖುಂಡ್ರ ಅಂತ ಹೇಳಬಾರದ್ಯಾನ ?

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಹೇಳಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದಿ, ಆದರ (ಶಂಕರನ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತಾನೆ)

ಗೌರಿ : ಆದರ ಯಾನಾ? ನಾಲಿಗೆಗಿ ಮುಳ್ಳ ಮುರದಿತ್ತಾನ? ಇದ್ಯಾನ ಆಕಿ ಮನಿ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡ್ಯಾನ? ನಿನ್ನ ದಗದ ಆತಲಾ, ನಡೀ ಇನ್ನ, ಹೊರಗೆ ಖುಂಡ್ರ ಹೋಗ. (ಹವಳೆಪ್ಪ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ)

ಶಂಕರ : (ಹವಳೆಪ್ಪನಿಗೆ) ಅವರೊನ ಹೊರಗೆ ಬರೂಹಂಗ ಕಾಣೂದುಲ್ಲ. ನಾನೂ ಹೊರಡತೀನಿ ನಡಿ.

ಗೌರಿ : (ದೈನ್ಯ ನಾಚಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ) ಅವರು ಈಗ ಬರತಾರ್ರಿ. ಈಟಾಗಿ ನಾ ಅದೀ- ನಲ್ಲ. ಖುಂಡ್ರಿ ಈ ಜಮಖಾನೇದ ಮ್ಯಾಗ. ಅಂತೂ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕ ಮನೀಗೆ ಬಂದ್ರಿ.... ಯಾನ ಹೇಳಲಿ? ಯಾನೂ ತಿಳಿವಲ್ಲ, ಖುಂಡ್ರಿ.

ಶಂಕರ : ಇಲ್ಲೇ ನಿಂತಿರತೀನರಿ. ಅವರನ ಲಗ್ಗ ಕರೀರಿ.

ಗೌರಿ: ನೀವು ನಿಂತ ಮಾತಾಡಿದರ ನಮಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಆಗಾಣಿಲ್ಲರಿ. ನಿಮ್ಮಹಂತಾ ವರು ನಮ್ಮ ಮನೀಗಿ ಬರೂದೂ ಅಪರೂಪ. ಹೋಗಂದೂ ಬಾಯಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಮುಂಡೋ ಮೂಳಗೋಳು ಬರತಾವು. ಇಂದ ನೀವು ಬಂದಿರಿ, ಭಾಗ್ಯವು ಬಂಧಾಂಗಾತ ಅಂದ ಹೋಳ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಮಾತಾಡಸ ಬೇಕಂದ್ರ ...

ಶಂಕರ: ನಿಮ್ಮಂತಾವರ ಜೋಡಿ ನಾವು ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾತಾಡೂದ? ಮಾತಾಡಾಕೂ ಬಂದು ದಗದ ಬ್ಯಾಡಾ? ಅದು ಹೋಗಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಗೌಡರು ಮತ್ಯಾಕ ಕರಸಿದರ? ಇಲೆಕ್ಕನದಾಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಾಕಾಗಿಲ್ಲಾನ?

ಗೌರಿ: ಇಲೆಕ್ಕನ್ನದದಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಿರಾನ? ಅದ್ಯಾನ ಬಿಡರಿ, ಇಂದ ಅವರಾ ನಾಳಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಾ. ಇನ್ನಾನನಿಮ್ಮಪ್ಪಾ ಅವರು ಅದಕ್ಕ ನಿರಿಂದಾಂಗ ರೊಕ್ಕಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದೂ ಖರೆ. ಅದರ ಫಾಯದೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಸ ಸಿಕ್ಕೀತಲಾ?

ಶಂಕರ: ರೊಕ್ಕಾದಿಂದ ಏನ ಮಾಡೂದ್ರೆತಿ ಈಗ? ಈಗಿನ ಪಂಚಾಯತಿ ಇಲೆಕ್ಕನ್ನಕ ರೊಕ್ಕಾ, ಗುಣಾ ಇವೆಲ್ಲ ನಡೂದುಲ್ಲ. ಕುಡಗೋಲ, ಮುರಿಸಿ, ಗಂಗಿ, ಗೌರಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಗತಾರ.

ಗೌರಿ: (ಅವನ ಹತ್ತರ ನಡದು ಹೋಗಿ) ಸಾವಕಾರ! ನೀವ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದರೂ ನನಗೇನು ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಗೌಡರ ಮನ್ಯಾಗ, ನಾ ಏಟು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೂ ನೀವು ಮುತೀಲೆ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ ಖರೆ. ಆದರೂ ನಿಮ್ಮ ನೆದರ ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ನೆದರಾಗ ಇತ್ತು ಅನೂದ ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮನೀಗೆ ನೀವು ಬರ- ತೀರಿ ಅಂತ ಅಂದೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಬೀಳತೇನು ಬೇಕಾರ, ಒಂದ ಜರಾ ಮುಂಡ್ರಿ.

[ಶಂಕರ ಒಟ್ಟಿನ್ನಲಾರದೆ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ]

ಗೌರಿ: ಅಂದ ಗೌಡರ ಮನ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಿದಾಗಿಂದ ಮನಸಿಗೆ ತುಸಾ ಸುದ್ದೆ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲ. ಉಣ್ಣಾಕ, ತಿನ್ನಾಕ, ಉಡಾಕ, ಒಂದರಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹೌಂದ ಮತ್ತ, ನಿಮ್ಮಹಂತಾವರು ಕಣ್ಣು ತಗದ ನೋಡಿದರ ನಮ್ಮದು ಬಾಳೇವು. ಇರಬೇಕಂದರ ಮರ್ಯಾದಿ ಬೇಕೂ ಅಲಾ! ಹೋಗಲಿ, ಅವರು ಬರುತನಾ ಕುತ್ತು ಯಾನ ಮಾಡತೀರಿ? ಎಲೀನರ ಹಾಕ್ಕೋರಿ. ಪಾನವಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಕುಡಲೇನು? (ಎಲೆಯಡಿಕೆಯ ತಾಟನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಸುವಳು)

ಶಂಕರ: ಎಲೆ ಅಡಿಕಿ ಹಂತಾದೇನೂ ಚಟಾ ಇಲ್ಲರಿ ನನಗ. ನೀವು ಅದಕ್ಕ ತರಾನ ಮಾಡಿಕೋಬ್ಯಾಡಿ. ಅವರನ ಲಗ್ಗ ಕರೀರಿ. ಒಂದ ಮಾತ ಕೇಳೇ ಹೋಗ- ತೀನ, ಹಳಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಯಾಕ ಕರಸಿದರೂ ಅಂತ. (ಅಸ್ತಸ್ತವಾಗಿ ಮೇಲೆ

ಕೆಳಗೆ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡುತ್ತಾನೆ)

ಗಾಂ : ನಿಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಿದರ ನಾ ಮದಲ ಕೂಡಿದವಂದೂ ನೆಪ್ಪಾಗತೇತಿ. ಅದೂ ಎತ್ತರಾ, ಅದೂ ನಡಿಗೀ, ಅದ ಚೆಹರೇ, ಅದೂ ಧೊಡ್ಡ ಮನಸಾ ! ಕಳೆ ಕೊಂಡ ಕುತ್ತ ಮ್ಯಾಲ ಯಾನ ಮಾಡೂದ ? ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರಕೊಣ್ಣಾಕ ಯಾರನರ ನೆಂಬೂದೂ ಅಲ್ಲ ?

ಶಂಕರ : ಅಂದರ ಗೌಡರದು ನಿಮ್ಮದ ಮನಸಿಗೊಲ್ಲದ ಒಗತನಾ ಯಾನ ?

ಗಾಂ : (ಕಾಲುಂಗುರಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಯಾನ ಹೇಳೂದ ಸಾವಕಾರ ? ಯೋನ ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿತ್ತೋ, ಗುಳದಾಳಿ ಹರಕೊಂಡ ಅವ ನನ್ನ ನಡ ನಿರಾಗ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಹೆಣ್ಣು ಯಾನಾರ ಆಸರೆ ಇಲ್ಲದ ಬದಕೂದು ಹ್ಯಾಗಾ ? (ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು) ಗೌಡರು ಯಾನೋ ಭುಲತಾಪಿ ತುಂಬಿ ಈ ಊರಿಗೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟರ. ಅವನ ಕಡಿಂದ ಹಿನೆ ಕುಡಸತೀನಂತ ಪೇವರದಾಗ ನೋಟೀಸ ಕುಡಸಿದರು. ಹೋಳೀದಂಡಿಮ್ಯಾಗ ತಂದು ಬಿಟ್ಟರೂ ನನ್ನ ನಿರಡಿಕಿಹರೀಲಿಲ್ಲ ತೀರ್ತು. ಯಾರ್ಯಾರೋ ತುಂಬಿಕೊಂಡರು, ಕಳಕೊಂಡರು, ಬದದಾಡಿದರು. ನಾ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದೆ. (ಬಿಕ್ಕು ವಳು)

ಶಂಕರ : ಮರಗಿದರ ಯಾನ ಬಂದಹಾಗಾತ್ರಿ ? ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ತೆಲೀ ಕೊಟ್ಟ ಇರಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ ? ಅದು ಹೋಗಲಿ. ಇವರಾನ ಬರಾವರೋ ಯಾಸಿಲ್ಲೋ ? ದೊತ್ತ ಮುಣಗಾಕ ಬಂತು. ದನಾ ಬಂದರ ನಿರ ತೋರಿಸಬೇಕ. ಹೇಳಿ ಕಳೆಸಿದಾಗ ಬಂದರ, ಬಂದವರದ್ಯಾನ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲ ಯಾನ ? ಆಗಾಳೇನೂ ಹೊಂಟಿದ್ದರ ಪಾಡಾಗತಿತ್ತ. ಮನ್ಯಾಗ ಅವ್ವ ಹಾದೀ ನೋದತೀತಾನು. ಈಟೋತ್ತು ಕುಂತಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲ.

ಗಾಂ : ನೋಡತಿದ್ದಾರಾದೀತರಿ, ಮುದಕ ಮನಶ್ಯಾರಾ. ಈಗ ಬಂದಾರು ತಡೀರಿ. ನಿರ ತೋರಸಾವರ ಯಾರಿಲ್ಲಂದ್ರಿ, ಮದಿವಿ ಯಾಕ ಮಾಡಿಕೋಬಾರದು ? ನಿಮ್ಮ ಹಿರಾರು ಇನಾ ಆ ವಿಚಾರದಾಗ ಇಲ್ಲಾನ ? ... ಅವರು ಬರೂದ-ರಾಗ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಇನಾ ಮಾತ ಕೇಳೂದಿತ್ತ. ಕೇಳಲೇನ ?

ಶಂಕರ : (ಹುಬ್ಬಗೆಟು ಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತ) ಕೇಳಲೇನ. ಯಾನ ಕೇಳೂದಂತಿ ಎಲ್ಲಾ ಲಗ್ಗ ಮುಗಿಸರಿ.

ಗಾಂ : ಹೌದ, ಲಗ್ಗ ಮುಗಿಸಾಕಬೇಕ. ಮತ್ತ ಯಾನಿಲ್ಲಾ, ಇನ್ನ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಂದ ಬರತೀರಿ, ಈ ಮನೀಗ ? ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದ್ದೂ ಸಾಕ, ಜಲಮ ಎಲ್ಲಾ ದಾರಿ ಕಾಯೂ ಹಂಗ ಮಾಡಿದಿರಿ. (ಇನ್ನೂ ಹತ್ತರ ಸೇದು) ಸಾವಕಾರ, ಮತ್ತ ಎಂದ ಬರತೀರಿ ?

ಶಂಕರ : (ಮೈಯಂತ ಮೈಯಿಲ್ಲ ನಡೆಗಿ) ದೂರ ಸರೀರಿ. ಹೊತ್ತು, ಯಾಳೆ ಯಾನ ಬುಬರ ಇಲ್ಲಾನ ? ಇನ್ನಾಕ ಬರಾಕ ಹೋಗೂನು ಈ ಮನೀಗ ? ಸಾಕಲಾ,

ಒಮ್ಮೆ ಬಂದದ್ದು ರಗಡಾತ.

ಗಾಡ : (ಒಳಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತ) ಏನೋ ಅದು ಶಂಕರ್ಯಾ ರಗಡಾದದ್ದು? ಏನೋ ಒಳೇ ರಂಗಿಗೆದ್ದು ಮಾತಾಡತಿದ್ದೆಲಾ? ಮುಂದ ಏನ ಕಾದೈತಿ ಅನ್ನೋ ಖಬರ ಇಲ್ಲೇನ? (ಗೌರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ಏನ ಗೌರಾ? ಏನಾತ? ಏನರೆ ಅಂದನೇನ ಮತ್ತೆ? ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಕುತ್ತುಸುರು ಬಿಡತೀ?

ಗಾಠಿ : (ಸರಗಿನಿಂದ ಮುಖವನ್ನೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಯಾನಿಲ್ಲ, ಚಿಕಣಿ ಅಡಿಕಿ-ಎದೀಗೆ ಹತ್ತೀತ್ತೇಳರಿ. ಬಸಯ್ಯಾ, ಲಗ್ಗ ಕುಡ್ಯಾಕ ನೀರ ತಾ. (ಬಸಯ್ಯ ತಂದ ನೀರನ್ನು ಗಟಗಟ ಕುಡಿಯುತ್ತಾಳೆ)

ಗಾಡ : (ಸಂಶಯದ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ) ಏ ಶಂಕರ್ಯಾ, ನಿನಗ ಹರೇದ ಮಸ್ತಿ ಭಾಳ ಬಂದೈತೇನ ಮಗನ? ಸಿರಿಮಂತರ ಮಗಾ ಅನೂ ನೋಕ್ಕು ಇನ್ನ ಮುಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಡ್ಡಾಣಿಲ್ಲ ತಿಳಿತಸ? ಹಳಬನ್ನ ಕಳಿಸಿದ್ದೆ ಉಳಿದೀ ಅಂತ ತಿಳಿ. ಇಲ್ಲಾ ತು ಅಂದ್ರ ಬೇಡಿನೈತ ಸಿಪಾಯನ್ನ ಕಳಸತಿದ್ದೆ.

ಶಂಕರ : (ಓರ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಯಾರದೇನ ತಿಂದದ್ದ ಅಲ್ಲಾ, ಉಂಡದ್ದಲ್ಲಾ. ಅವಸ ಬೇಡಿ ತಿರಗಿ ಬಂದಾವಲಾ !

ಗಾಡ : ತಿಂದದ್ದು ಉಂಡದ್ದು ಯಾರರೆ ಖವಸಗೊಂಡಾರ. ಆದರ ಮಂದೀ ಹೇಣ- ಮಕ್ಕಳನ ಕೆಟ್ಟಕಣ್ಣೀಲೆ ನೋದಿದರ ಕಣ್ಣ ಕಿತ್ತಿ ಕುಡಬೇಕಾದೀತು ತಿಳಿತೇನ ?

ಗಾಠಿ : ಕರಿಸೀರಿ ಅಂತ ಬಂದಾರು. ಜರಾ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮಾತಾಡಬಾರದು? ಯಾವಾಗ ಹೋದರೂ ಬರೇ ಟಿಬರಸ ಆತಲ್ಲ !

ಗಾಡ : ಯಾಕೋ ಒಳೇ ಮೇಲಗಟಿಕೊಂಡ ಮಾತಾಡತೀ? ಮತ್ತೇನರ ಮಸಲತ್ತು- ಗಿಸಲತ್ತು ಮಾಡೀರೇನ? ನಾ ಅದನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಾವಲ್ಲ. ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕಂತ ಕುಂತಾಗ ಯಾರವ್ವಗೂ ಹಿಂದ ಸರಿಯೂದುಲ್ಲ.

ಶಂಕರ : ಯಾರ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ, ದತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಳೇವ ಮಾಡೋ ನಮಗೇನ ಇದನ್ನ ತಂದ ಹಚ್ಚಿದಿರಿ? ಹೆಣಮಕ್ಕಳ ಮರ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಂತವರು ಮಾತಾಡಿದರ ಚಂದ ಕಾಣುದಿಲ್ಲರಿ. ನಾಪೇನದೀವಿ ಅನೂದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೈತಿರಿ. ಸುಮಾಕ ಬಾಯಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ತಿ.

ಗಾಡ : ಯಾಕಲೇ ನಾಲಿಗಿ ಬಾಳ ಹರಿಬಿಡಾಕ ಹತ್ತಿದಿ? ಅಂದ ನನ್ನು ಮನ್ಯಾಗೂ ಹೀಗಸ ಇದರ ಹಚ್ಚಿದಿ. ಮೊದಲನೇ ಸರೆ ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತ ಸುಮಾಕ ಜಿಟ್ಟರ ಹೆಚ್ಚು ಆತೇನು?

ಶಂಕರ : ಮನ್ನೆ ಇದ್ದಾಕೇನಸ ಇಂದೂ ಅದಾಳ. ಇಂದೇನ ಆಕಿ ಗಂಡುಳ್ಳ ಗರತಿ ಆಗ್ಯಾಳೇನಿ? ಮನೀ ಹೆಂಡಂದರ್ನ ಮರಗಲಾಕ ಹಚ್ಚಿ...

ಗಾಠಿ : (ನಡುವೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ) ನನಗ ಮದಲಸ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆಕೇನಸ ಇವಗೂ ಹೇಳಿ

ಕಳಿಸಿದ್ದಾಳಾದೀತು. ಇವನೂ ಆಕೇ ಹೆಸರೂ ತೋಗೋಬೇಕೆಂದ್ರ ?

ಶಂಕರ : ಆ ಮಾತಾಯಿ ಹೆಸರು ನಾ ಒಬ್ಬನೂ ಯಾಕ, ಇಡೀ ಊರ ಮಂದೀನ ಹಾಡಿ ಹರಸತೈತಿ. ಆಕೆ ತಾಳಿ ಪುಣ್ಯೇದಿಂದನೂ ನಿಮ್ಮ ಗೌಡರು ಇನ್ನೂ ನಾಕೊವ್ವತ್ತು ಉರಿತಾರು.

ಗೌಡ : ಆಕೆ ಆದರ ಮಾತಾಯಿ. ಈಕೆಂದ್ರ ಏನ ಗಂಡಿಲ್ಲದ ಗಯ್ಯಾಳಿ ಅಂತ ತಿಳಿದೀ ಏನಲೆ, ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಾಂಗ ಕೆಣಕಿ ಮಾತಾಡಾಕ ?

ಶಂಕರ : ಅದ್ಯಾಕರಿ ? ಆಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕ ಮೋಕಳೀಕ ಅದಾವಲಿ. ಅದನ್ನ ನಾ ಯಾಕ ಹೇಳಿ ಕೆಟ್ಟಸ್ತನ ಕಟಿಗೋಬೇಕ್ರಿ ? ಊರ ಮಂದಿನ್ನ ಕೇಳಿ, ಹೇಳ ತಾರು.

ಗೌರಿ : (ಆಳುತ್ವ) ಇಂತಾ ಧಾರಗೋಳ ಕಡಿಂದ ಕಂಡವ್ವ ಅನನಲಾಕ ಅಂತ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಕರಕೊಂಡ ಬಂದರಾಳನ ? ದೇವರೂ ಯಾನಾತು ನನ್ನ ಜಲಮ ! ದಾರೀನೂ ತಪ್ಪಿತು, ಗೌಡನೂ ಕೈ ಬಿಟ್ಟ ಅಂಧಾಂಗ ಆತು ನನ್ನ ಅವಸ್ತಿ.

ಗೌಡ : ಲೇ ಶಂಕರಾ, ನಾಲಗಿ ತಾಬೇದಾಗ ಇಟಿಗೋ. ಇಲ್ಲಾಂದ್ರ ಗತಿ ನೆಟ್ಟಗಾ-ಗಾಕಿಲ್ಲ. ಗೌಡನ ಕೈ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಂತ ಕಾಣತೂತಿ ನಿನಗ. ಹ್ಯಾಂತಾಂತಾವರೂ ಹಳ್ಳಾಕೂಡಿ ಹೋಗ್ಯಾರು. ನಿಂದೇನಲೆ ಹುಚಪ್ಪಾಲಿ ? (ಅವನ ಮೈಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋಗುವನು)

ಶಂಕರ : ಗೌಡ್ರ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಮೈಮುಟ್ಟಿ ಬಂದರ ಗತಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗಾಕಿಲ್ಲರಿ.
(ತೋಳೇರಿಸುವನು)

ಗೌರಿ : (ಹಾಹಾರಿ) ಬಿಡ್ರಿ ಅವರ್ದೇನ ಮಾಡಿತಿರಿ ? ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ. ನೀವು ದೊಡ್ಡಾ ವರ. ಏರಿ ಹೋಗಲಾಕ ತಿಳಿಬಾರದು ?

[ಗೌರಿ ನಡುವೆ ಬಂದು ಬಡಿಸಲು ಹೋದಾಗ ಗೌಡರು ಅವಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹವಳೆವ್ವ ನಡುವೆ ಬಂದು ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಬಡಿಸುವನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆ ಗೊಂಡಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಣ್ಣ ಇನ್ನೂ ನಡಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ]

ಹವಳೆವ್ವ : ಸಣ್ಣ ಸಾವಕಾರ, ನೀವು ನಡೀರಿ ಮನೀಗಿ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಾವರ ಬಂದರ ಅವರ ಜೋಡೀಗೆ ಬರಾಕಿರೆಂತ. ಇಲ್ಲೆ ಬಂದರ ಯಾರದೋ ಪಾಪ ಯಾರ ಸುತ್ತೋ ಬಡೀತೇತಿರಿ. ಸುಮಾಕ ನಡೀರಿ ನೀವು. (ಶಂಕರನನ್ನು ಜಗ್ಗಿಕೊಂಡು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.)

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಇದ್ಯಾನ ಗೌಡರೂ ಒಮಾಕಲೆ ಅವನ ಮೈಮ್ಯಾಗ ಹ್ವಾದರಿ ? ಅಸಟು ಮುಂಧರೀಬಾರದಾಗಿತ್ತು.

ಗೌಡ : (ಇನ್ನೂ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ) ಇನಾ ಎಲ್ಲೆ ನನ್ನ ಕೈಯಾಗಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಾನು ? ನಿವೇಲ್ಲಾ ಬಂದರಿ ಅಂತ ಉಳದ. ಇಲ್ಲಾಂದರ ತೋರಸತಿದ್ದೆ ಕೈನ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಮುಂದಿಂದ ಏನಾರೆ ಆದೀತ. ಆದರೆ ಇಂದಿಂದ ಹಾಗೆ ಉಳಿತಲಾ !

ಗೌರಿ : ಇಂದಿಂದ ಯಾನ ಮತ್ತೆ ? ಹೀಗೆ ಹರಮಿ-ಗುರಮಿ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಆದಾವ್ಯಾನ ? ನಾ ಬಡಕೊಂಡೆ ಒಮಾಕಲೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡ್ತಿ ಅಂತ. ನನ್ನ ಮಾತ ಕೇಳವರ್ಯಾರಾ ? ಒಳ್ಳೆ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದು ಬಲ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದ ಬ್ಯಾಟೆ ಕಳಕೊಂಡರೆ ಫಾಯದೆ ಆದೀತ್ಯಾನ ? ಸಮಜೂತೀಲೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಆದೀತ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಹೌಂದ ನೋಡರಿ, ಗೌರಾ ಅನೂದು ಅಗದಿ ಬರಾಬರಿ ಐತಿ.

ಗೌಡ : ಏನ ಬರಾಬರಿ ಅಟಿ ? ರೊಕ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಕಡಿಂದ ಹೀಗೆ ಅನಸಗೋ ಅಂತಿರೇನ ? ಹಂಗ ಆದರೆ ಮಾರೀ ಮ್ಯಾಗ ಮೀಸಿ ಯಾಕಿರಬೇಕ ? ಅವನ ಚಂಡಮ್ಯಾಗ ಕೈಕೊಟ್ಟ ಇಕಿ ಕಾಲ ಹಿಡಿಸಿದರೆ ನಾ ಗೌಡ ಖರಿ ಅನ್ನು. ಸುಮಾಕ ಏನರೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಆತೇನ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಅದ್ಯಾನ ನಿಮಗ ಅಸಾಧ್ಯ ಯಾನರಿ ? ಈಗ ವಾರಾದರೆ ಮುಂದ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗತಾನು ? ಆದರೂ ಯಾನಾತರಿ. ಕುತ್ತ ಮಲಕೋಬೇಕ ಅಂತ ಅಂತೀನರಿ.

ಗೌರಿ : ಬಸಣ್ಣನ ಮಾತೂ ರಾಸ್ತು ಅಟಿ. ದಿನಮಾನ ಮುಂಚಿನುವು ಇಲ್ಲ ಈಗ. ಅದಕ ಒಂತುಸಾ ಸಮಜೂತಿ ಮಾಡಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕ. ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಗ ಮರಗಿದರೆ ಬಂಧಾಂಗಾತ್ಯಾನ ?

ಗೌಡ : ಮುಂದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದ ತುಗೊಂಡ ಈ ಗೌಡಗ ಎಂದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಡದಾನ ಬಸ್ತಾನ ಆಗಬೇಕ. ಆದರೂ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಹೇಳತೀರಿ ನೋಡೂಣು. ಏನ ಮಾಡೂದೆಲಾ , ಇಂದ ರಾತರಾಗ್ಯಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮದಾಗಲಿಲ್ಲಾ, ಅಂದರೆ ಹೇಳಿರಿ. ಆಮ್ಯಾಗ ನಾ ಏನ ಮಾಡೂದು ಮಾಡತೀನ. ಏ ಬಸಯ್ಯಾ, ನೋಡ ಆ ಮುದೋಡ್ಯಾ ಇನಾ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಮುಕಾಟಲೆ ಬರತಾನೋ ಇಲ್ಲೋ ಕೇಳಿ ಬಾ.

[ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೇಶಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಬಟ್ಟು ವಯಸ್ಸಿರಬೇಕು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಡಗರುಮಾಲು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಊರೆಗೋಲು, ಮುದುಕ ನಾದರೂ ನಡೆಬಾಗಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯನ ಸುಳಿವು ಬಿಳಿಯ ಚೊಂಡುಮೇಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಕಾಣ ಬೇಕು. ಶಂಕರನದೆ ನಿಲುವು, ನಡಿಗೆಯ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ. ಮಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆಗಳಿವೆ]

ಬಸವಯ್ಯ : (ಹಾಸಿದ್ದ ಕಂಬಳಿಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತ) ಬರಿ ಮಲ್ಲೇಶವ್ವಣ್ಣ, ಮ್ಯಾಗ ಬರಿ. ಒಳ್ಳೆ ಹೊತ್ತಮಾಡಿ ಬಂದಿರೆಲ್ಲ ! ಛೇಜೀಮಾಡಿ ನೀವು ಕೊರಗ ಬೀಳವರಲ್ಲಾ, ಅದಕ ಕೇಳಿಡ್ಡಿ. ಆತು ಬಂದ್ರಿ, ಛಲೂ ಆತ. ಗೌಡರು ಈಟೊತ್ತನಾ ನಿಮ್ಮ ಹಾದೀನ ನೋಡತಿದ್ದರೆ.

ಮಲ್ಲೇಶ : (ಮುಖವನ್ನು ತೀರ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ) ನೀ ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕಲಿ ಹುಡುಗಾ ? ನಮ್ಮ ಕಲ್ಲಗಸಿ ಬಸನಿಂಗನ ಮಗ ಅಲ್ಲ ನೀ. ಪಾಡಾತು ಬಿಡು. ಅಲ್ಲಲೇ, ಗೌಡ ಯಾಕ ಹಾದೀ ನೋಡತಾನು ನಂದು? ತ್ವಾಟದಿಂದ ಮನೀಗೆ ಬರೂದ ರಾಗ ನಮ್ಮ ಶಂಕರ್ಯಾ ಇಕಡೆ ಹೋಗ್ಯಾನ ಅಂದು ಅಂತ ನಾ ಬಂದೆ. ಎಲ್ಲದಾನ ಶಂಕರ್ಯಾ ?

ಗಾಂ : (ಮುಂದೆ ಬಂದು) ಬರಿ ಸಾವಕಾರ್ಯ ಖಂಡರಿ. ನಾನೊ ನಿಮ್ಮ ಮನೀತಕ್ಕಾ ಬರಬೇಕೂ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ನೀವೊ ಇಲ್ಲಿಮೆಟಾ ಬಂದದ್ದು ಭಾಳ ಭಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ಗೌಡರು ಮತ್ತ ಸರಪಂಚರು ನಿಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಸಾವಕಾರ ಮ್ಯಾಗ ಭಾಳ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಾರು. ನೀವು ಹಿರ್ಯಾರು, ನಿಮ್ಮ ಕಿವೀಗೇ ಮುಟ್ಟೋದು ಪಾಡ. ಅವರ್ಯಾನರಿ ಹರೇದವರಾ. ಭರನ ಬಂದರ, ಭರನ ಹ್ವಾದರ.

ಮಲ್ಲೇಶ : ಅಂದರ, ನಮ್ಮ ಶಂಕರ್ಯಾ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹ್ವಾದನೇನ? ಮನೀಗೆ ಹೋಗಿರ ಬೇಕು. ನಾ ಹೋಗತೀನ ಹಾಗಾರ.

ಗಾಡ : ಏ ಮುದಕಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗತೀ? ಹಳಬನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ಕರಿಸಿದರ ತ್ವಾಟಕ್ಕ ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಕುಂತೇನ? ಖಂಡ್ರ ಇಲ್ಲಿ. ನಿಂದು ಉಂಡದ್ದು ತಿಂದದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಿಸಿಬಿಡತೇನ.

ಮಲ್ಲೇಶ : (ಸಿಟ್ಟನ್ನೆಲ್ಲ ನುಂಗಿಕೊಂಡು) ನಾಲಿಗೆ ಬಿಗಿಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡೋ ಗೌಡಪ್ಪಾ! ನಾ ಯಾನ ನಿನ್ನ ಗೌಡಿಕಿ ಹೊಲದಾಗ ಪಾಲಾ ಬೇಡ್ತಿಲ್ಲ, ಹೀಂಗ ಏರಿ ಬರಾಕ. ನೀ ಸಣ್ಣಾ ವಿದ್ವಾಂಸಿ ನೋಡತೇನು, ಇದೊ ತುಂಟತನಾ. ದೊಡ್ಡಾವಾದ ಮ್ಯಾಗ ಬುದ್ದಿ ಬಂದೀತು ಅಂದರ ಮತ್ತ ಅದನೊ ನಡಿಸೀಯಲಾ. ಮೂಗ ಹ್ವಾದರೂ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳಿ ಅದಾವ ಅಂತ ಅನಾವ ನೀ. ನಾ ಏನ ನಿನ್ನ ಹಾಗ ಮಂದಿ ಮನೀಮ್ಯಾಗ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟು ಘಳಸಿಲ್ಲ ತಿಳೀತೊ? ರಟ್ಟೀಮುರದು ಘಳಿಸಿದ್ದೊತಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಸಾವಕಾರ್ಯ, ಬಾಯಿ ತೊಳಕೊಂಡು ಮಾತಾಡ್ತಿ. ಯಾರಿಗೆ ಯಾನಂತೀರಿ ಖಬರು ಅಸತ್ಯಾನ ನಿಮಗೆ? ರೊಕ್ಕದ ಧಿಮಾಕಿನ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮಗಾ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂಗ ಮಾಡಿದರ ಬಿಕ್ಕಿ ನೀರ ಬೇಡಲಾಕಿಲ್ಲ ತಿಳೀತೊ ?

ಗಾಂ : ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಹೇಳೂದು ಖರೆ ಅಸತರಿ. ಇಂದಿಂದ ಇಷ್ಟಕ್ಕೊ ಮುಗಸರಿ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹಂಗ ಮಾಡಬಾರದಂತ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳರಿ ನಿಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಸಾವಕಾರಿಗೆ. ಹೌಂದರಿ, ಮುಂದ ಆಗಾವರಾ, ಹೋಗಾವರಾ. ಒಮ್ಮೆ ಹೆಸರ ಕೆಟ್ಟಮ್ಯಾಗ ಮುಂದ ಯಾನ ಕೊಟ್ಟರ ಬಂದೀತ ಹೇಳರಿ ? ನಿಮ್ಮಂತಾವರ ಮನೆತನಕ್ಕ ಆ ನಡತಿ ಭಲೂ ಅಲ್ಲರಿ.

ಗಾಡ : ಅವ ಯಾಕ ಹೇಳತಾನು ? ಇವಾ ರೊಕ್ಕದ ಘಮೆಂಡ್ಯಾಗ ಅದಾನು.

ಅವನು ಇವೆಂದೂ ಘುಸಲತ್ತ ಇರಬೇಕೂ ಅಂತ ನಿನ್ನ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಮೈಮುಟ್ಟಿ ಬಂದ.

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಅದಕೆ ಮದಲ ಈಗ ಅಬರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿ. ಆಮ್ಯಾಗ ಮುಂದಿಂದ ನೋಡಲಂತ.

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಲೇ ತಮ್ಮಾ! ಯಾಕಲೆ, ಯಾರಿಗಿ ಯಾನ ಅನಬೇಕು ತಿಳಿಯಾಣಿಲ್ಲೇನಲೆ? ನನಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳೋಹಂಗ ಆದ್ಯಾನಲೆ? ನೀ ಸರಪಂಚ ಆದರ ನಾಳೆ ನೋಡತೀನ.

ಗಾಡ : ಏ ಯಾರಿಗಿ ತಮ್ಮಾ ಅಂತ ಅಂತೀ? ಅವಾ ಸರಪಂಚ ಆದಾನು. ಅಟ್ಟಿ ಅಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಎದಿಮ್ಯಾಗ ಕುತ್ತ ಆರಿಸಿ ಬಂದಾನು. ಸುಮಾಕೆ ಅಲ್ಲ, ತಿಳಿತೇನ?

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಹೆಂಗಸಿನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಗಂಡಸಿಂದು ಗೊತ್ತೈತಿ ಬಿಡ. ಸರಪಂಚ ಆದರ ಯಾನ ಖೋಡ ಮಾಡಿದವ್ಯಾನ? ಯಾರ ಬೇಕಾದವರು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸರಪಂಚಕಿ ನಡಿಸಿದರ ಕೇಳಬೇಕ್ಯಾನ? ಬಂದ ನ್ಯಾಯಾ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕೋ, ಯಾನ ಇಲ್ಲದ ನ್ಯಾಯಾ ಹುಡುಕಿ ತಗಿಬೇಕೋ ಹುಟ್ಟಿ ಅರವತ್ತು ವರಸ ಆದವೂ, ಹಿಂತಾ ಪರಸಂಗ ಕಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಗಾಡಿ : ಸಾವುಕಾರ್, ನಾ ಹೇಳೂದರ ಅಟು ಕೇಳಿತ್ತೀರಿಲ್ಲ? ನಿಮ್ಮ ಮಗಾ ಸಾವು- ಕಾರ ಇದ್ದಿದ್ದಾರ. ಆದರ ಹೆಂಗಸೂರ ಮೈಕೈತನ ಬರೂದಂದ್ರ? ಅಟಿರಾಗ ನಿರಿಗಂತ ಮಂದಿ ಬಂತು, ಫಲೂ ಆತ. ಇಲದಿರಕೆ ಏನಾದೀತು ಹೇಳಿರಿ? ಮನ್ನಿ ಗೌಡರ ಮನ್ಯಾಗೂ ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದರ. ಯಾನೋ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ- ತನದ ಹುಡುಗಾ, ವಯಸ್ಸಿನ್ಯಾಗ ಅದಾರ ಬಿಡ, ಅಂತ ಸುಮ್ಮನ ಇದ್ದೆ. ಆದರ ಅದು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಾರದು ನೋಡಿರಿ. ಅದಕಂತ ಗೌಡರು ಆಗಲೇನ ಕರಸಿದ್ದರು. ಏನೋ ಹುಡುಗಾ ಅಂತ ಸಿಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರ ಅವರಿಗೇ ಇದರ ಹೆಚ್ಚಾದ್ಯಾನ?

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಏ ಗೌರವ್ವಾ, ನೀನೂ ಈ ಮಸಲತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಅದೀ ಯಾನ? ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ಗುಣಾ ನನಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾನ? ಬೇಕಂದರ ಕಾಡಮಿಕಾ ಅಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋದಾನು, ಆದರ ಇಂತಾ ಮಾತಿನ್ಯಾಗ ತನ್ನ ನೆಳ್ಳಿಗೇ ತಾ ಹೆದರಿ ನಡ್ಯಾವಾ !

ಬಸವಯ್ಯ : ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಗೌರವ್ವ ಹಂತಾವರ ಅಂತ ತಿಳಿದೀರಿ ಯಾನರಿ? ಓಣ್ಯಾಗ ಹೊಂಟಿರ ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೆದರ ಹಾಯಾಣಿಲ್ಲ ಅವರದು.

ಗಾಡ : ಏ ಮುದಕಾ, ಅದೆಲ್ಲ ಪಂಟಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಏನ ಮಾಡೂದಾ? ಬಸವಯ್ಯ, ಅವನ ಏನ ಹೇಳೂದ ಹೇಳಲಾ !

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಿ : ಎಲ್ಲಾರೂ ಕೂಡಿ ಯಾನ ಮಸಲತ್ತ ಮಾಡೀರೋ, ಯಾನ ಕರೇವಂದ್ರ, ನನ್ನ ಮಗಾ ಹಾಗ ಮಾಡ್ಯಾನೋ ತಿಳೀವಲ್ಲ ... ಏ ಬಶ್ಯಾ, ನೀವೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟ

ಮಂದಿ ಇಲ್ಲಿ ಅದೀರಿ, ಆಕೀಗೆ ಯಾನ ಆಗಬೇಕೆ? ಆಕಿ ಹತ್ತೂರ ಮುಗಿಸಿ ಹನ್ನೊಂದನೆ ಊರಿಗಿ ಬಂದಾಳ ... ಈಟಿ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮಗನ್ನ ನಾ ನೋಡಿಕೊಂಡ ಬಂದೇನು ... ಮಗಾ ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದ, ಅದಕ ಬಂಗಾರ ಬ್ಯಾರೇ ಅಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಮಗನ ಗುಣಾ ಬ್ಯಾರೇ ಅಲ್ಲಾ. ಅದಕ ಈಟಿ ಹೇಳತೇನು. ನನ್ನ ಮಗಾ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಇದ್ದರ ಅದು ಕರೆ ಖೊಟ್ಟಿ ಸಿದ್ಧ ಆಗಲಿ. ಅದು ಆತಂದರ ನೀವ್ಯಾಕ, ನಾನೂ ಕೊಡಲಿ ತೊಗೊಂಡು ಕಡದ ಹಾಕ್ಕೇನ ಅವನ್ನ.

ಗೌಡ : (ರಭಸದಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದು ಅವನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿ) ಇನ್ನ ಬಿಡೂದುಲ್ಲ ಬಿಡ. ನಾಳೆ ಆಗೂದ ಇಂಟ'ದಆಗಲಿ. ಗೌರಾ ಅಂದರ ಏನಂತ ತಿಳಿದಾನ ? ಆಕಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಸಾಲದೇನ ? ಮತ್ತೆ ಕರೆ ಖೊಟ್ಟಿ ಆಗಬೇಕ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಗೌಡ್ರಗೌಡ್ರಅಲ್ಲ ತಗೀರಿ. ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೋರಿ.

ಬಸವಯ್ಯ : (ನಡುವೆ ಬಂದು ಬಿಡಿಸುತ್ತ) ಗೌಡ್ರ, ಗೌರವ್ವಾ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆಯಕ ನಡೀರಿ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಅವರನ್ನ ನೋಡಿಕೋತೇವ. ನಾಕೂ ಯಾಳೇ ಸಮಾ ಇರೂದುಲ್ಲ. ಹೋಗರಿ.

[ಗೌಡರು ದುಃಖಗುಟ್ಟುತ್ತಲೇ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗೌರಿ ಓಂಬಾಲಿಸುತ್ತಾಳೆ]

ಬಸವಯ್ಯ : ಖುಂಡರಿ ಸಾವಕಾರ. ಅವರ್ನ ತೊಗೊಂಡ ಯಾನ ಮಾಡತೀರಿ ? ಗೌಡರು ಸಿಟ್ಟಿನ್ಯಾವರದಾರಾ ಅನೂದು ಗೊತ್ತೂ ಅಂತಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೋರಿ. ಇನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಮಗಾ ಅರೆ ಯಾನ, ಹುಡಗ-ಬುದ್ದಿ, ಯಾನಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನಾದೀತ. ಸುಮ್ಮಾಕ ಸನಮಂತ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿಬಿಡೂದು ಪಾಡ. ಮತ್ತ ಫರ್ಯಾದಿ, ಅದು ಇದು ಅಂತ ಎದ್ದಲಗಾಟಿ ಹತ್ತೀತ. ಮುಪ್ಪಿನ್ಯಾಗ. ಅದನ್ನಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರಿ ? ಯಾಕರಿ ಸರಪಂಚರ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಹೌಂದ ! ಮತ್ತ ನಿಮ್ಮಂತಾ ಅಬರೂದಾರರು ಪಂಚಗಟ್ಟಿ ಏರಬಾರದರಿ. ಈಟಿ ದಿನಾ ಮಾನದಿಂದ ಬದಕ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟ ವಾಯನಿ ಹೊರೂದಂದ್ರ ನಿಮಗ ಆಗಾಣಿಲ್ಲರಿ. ಈಗೂ, ಇನಾ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಾಗ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಡ್ತಿ. ನಾಳೆ ನಾಕ ಮಂದಿ ಬಾಯಾಗ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಿತ್ತು ಅಂದರ ಯಾನ ಉಳಿತರಿ ? ಅದಕ ಬಸಯ್ಯ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳತಾನ ಹಂಗ ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡ್ತಿ.

ಮಲ್ಲೇಶ : ಅಂದ್ರ ಅಂತೀರಾನ ನನಗ ಒಂದೂ ತಿಳಿವಲ್ಲ. ನಾ ಯಾಕ ಕಚೇರಿಕಟ್ಟಿ ಏರಬೇಕ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಹಾಗಾದರೆ ನಾಳೆ ಗೌರವ್ವ ಅಬರೂಲುಕಸಾನಿ ಫರ್ಯಾದಿ ಕೊಟ್ಟಿಳಂದರ ಆಮ್ಯಾಗ ಯಾನ ಮಾಡವರಾ ? ಒಮ್ಮಿ ಈ ಪ್ರಕರಣ ಕಚೇರಿಕಟ್ಟಿ ಕಂಡರ

ತೀರ್ತಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಕೆಲಸಾ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಅದರ ಬೆನ್ನ ಹತ್ತೂದ. ಅದಕ ರಾಜೀಲೆ ಅಪಸಾತಿಯಾಗ ಮುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೂದು ಪಾಡ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಅಂದರ ಅದಕ್ಕ ಪುರಾವೆ-ಅರಾವೆ ಯಾನ ಬ್ಯಾಡ್ಯಾನ? ಹಂಗಸ ಶಿಕ್ಷಾ ಕುಡಾವರ್ರಾನ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಸಾಕ್ಷಿ ಪುರಾವೇದ್ದ ತರಾಸ ಬ್ಯಾಡಂತ ಸರಕಾರ ವಂಚಗಟ್ಟಿ ಮಾಡ್ಯಾ-ರಿಲ್ಯಾನ? ಮತ್ತ ನೀವೂ ಇಲೆಕ್ಕನಕ ನಿಂತಿದ್ದರೆಲ್ಲ? ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾನ?

ತಮಣಿ : ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕ ಹೇಳತೀಯೋ ಬಸವಯ್ಯ ಅವರಿಗೆ? ಇಲ್ಲೊದ್ದಿ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪಣ್ಣ, ಅದೆಲ್ಲ ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಟ್ಟಿದರ ಯಾನ ಭಂಧಾಗಾತಾ? ನಮ್ಮ ಗೌರವ್ವ ಸುಳ್ಳೆ ಹೇಳತಾಳ್ಯಾನ? ಒಂದ ಯಾಳೇ ಸುಳ್ಳೆ ಅಂತ ಕಬೂಲಿ ಮಾಡೂನು. ಮುಂದ ಆಕೆ ನಾಕ ಮಂದ್ಯಾಗ ನಿಮ್ಮ ಅಬರೂ ತಗದರ ಆಗ ಯಾನ ಮಾಡವರಾ? ಆಮ್ಯಾಗ ಊರಾಗ ತಲಿಯೆತ್ತಿ ಬಾಳೇವ ಮಾಡೂದಸ ಬಿರಿಯಾದೀತು. ಮನೀಗೆ ಹೋಗಿರಿ, ಮತ್ತ ಮುಕಾಟಲೆ ತಂದ ಹಚ್ಚಿಬಿಡಿರಿ. ಬಸವಯ್ಯ ಹೋಗ ಅವರ ಜೋಡೀಗಿ.

[ವಿವರ್ಣವಾದ ಮುಖದಿಂದ ಮಲ್ಲೇಶಿ ವಿಚಾರಮಗ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತಮ್ಮಣ್ಣಿ ಬಸವಯ್ಯ ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ನೋಡಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಗುತ್ತಾರೆ]

ಬಸವಯ್ಯ : ಯಾಕಾ, ವಿಚಾರ ಯಾನ ಮಾಡಿತಿರಿ? ಇನಾ ಭರೋಸ ಆಗಿಲ್ಲ ಯಾನ? ನಿಮ್ಮ ಮಗಾ ಗೌಡರ ಮನೀಗಿ ಒಮ್ಮೆ, ಗೌರಾನ ಮನೀಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಇಷ್ಟು ಸಾಕಾಗಿಲ್ಲಾನ? ಯಾನ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಹರಮಿ ಗುರಮಿ ಉತ್ತರಾ ಕೊಟ್ಟಿ. ಬೇಕಾರ ಕೇಳ ಜೋಗರಿ. ರೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಂದೋ, ಯಾನ ಅಬರೂ ಹೆಚ್ಚಿಂದೋ? ಪಾಚನೇ ಅಂದರ ನೀಮಗ ಭಾಳ ಯಾನ? ಊರ ಮುಂದ ಹೋಲಾ ಐತ್ಯೆಲ್ಲ, ಅದರ ಒಂದ ಮೂಲ್ಯಾಗಸ ಅಟಟಿ ಬೆಳದೀರಂತ!

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಪಾಚನೇ? ಬಸವಯ್ಯ ಅವನೇ ಹುಣಸೀಕವ್ವ ಅಂತ ತಿಳಿದೀ ಯಾನ? ನನಗ ರೊಕ್ಕದ್ದ ಯಾನ ದದಾತಿ ಇಲ್ಲ ತಗಿ. ಆದರ ನನ್ನ ಮಗಾ ಯಾನ ಮಾಡಿ ಕುತ್ತಾ ಅಂತ ಹೊಟ್ಟೆಬ್ಯಾನಿ ಹತ್ತಿತ. ಎಂತಾ ಮರ್ಯಾದಸ್ತ ಮನೆತನ! (ಅವಡುಗಚ್ಚಿ) ನಿಮ್ಮಂತಾವರ ಇದರಿಗೆ ಸೂರಿ ಆಗಿ ಹೋತ. ನಿಮ್ಮ ಗೌಡಾ ಕಡೀಕೂ ಮಣ್ಣ ತಿನಿಸಿದ ಒಂದಕ್ಕೊಂದ ಹತ್ತಿ ಹೊಲಾ ಇದ್ದದ್ದು ತೆಪ್ಪಾತ ಯಾವ ದ್ವಾಪಾರದ ನ್ಯಾಯೋ, ಇಂದ ಮನೀ ಹೊಕ್ಕಿತ ಯಾನ ಹಂತಾದ ಪಾಲ ಬೇಡಿದ್ದಿ ನಾ? (ನೆನೆಯುತ್ತ) ಅರವತ್ತರ ಅರವುಮರವಿನ್ಯಾಗ ಒಂದೂ ನೆಪ್ಪ ಆಗಾಣಿಲ್ಲ ಯಾನ ಮಾಡೂದಾ! (ಒಮ್ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚತ್ತವನಂತೆ) ಬಸವಯ್ಯ ರೊಕ್ಕ ಅಂದರ

ಪುಕಟ ಬಂದಾವಂತ ತಿಳದೀ ಯಾನ? ಪಾಚಶೀ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಮತ್ತ ಗೌರಾನ ಅಬರೂ ಅಂದರ ಹಾದೀಮ್ಯಾಗ ಬಿದ್ದಿತಿ ಅಂತ ತಿಳದೀರಾನ? ಒಂದ ಸಾವಿರ ಹೇಳೂದ್ರ, ಅದನ ಬಿಟ್ಟ ಪಾಚಸೇ ಕೇಳ್ಯಾನ. ಯಾನ ಕುಡಾವೋ, ಇಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಕಾಯಕಾ ನಡಸಂತೀರೋ? ಲಗ್ಗ ಹೇಳಿರಿ. ಇಂದ ರಾತರ್ಯಾಗ ಎಲ್ಲಾ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಾಕಣ ಬೇಕ. ಲಗ್ಗ ಒಡನುಡೀರಿ. ಹತ್ತ ಮಾತಾಡಾಕ ನಮಗೂ ಪುರಸೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : [ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆದು] ಹುಂ ! ಶಿವಶಿವ ಆತು ಮನೀಕಡೆ ಹೋಗಿ ಬರತೀನು. [ಮೆಲ್ಲಗೆ ಏಳುವನು]

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಛಂಜಿ ಯಾಳೇ, ಹೊತ್ತು ಮುಣಗಾಕ ಬಂದೈತಿ. ಮುದಕ ಮನಶ್ಯಾರಾ, ಕಣ್ಣ ಕಾಣಸತಿರಾಕಿಲ್ಲಾ. ಬಸಯ್ಯನೂ ಬರತಾನ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಾಟ್ಟಿ. ಮತ್ತ ಹಗರಕ ನಡೀರಿ.ಬಸಯ್ಯಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೈಹಿಡಿ ಯಾನ ಮಾಡೂದಾ?... ಹೊತ್ತ ಬಂಧಾಂಗ ಹೋಗೂದ್ರ ಅಲ್ಲಾ ?

— ತೆರೆ —

ಅಂಕ ೩

[ಗೌರಿಯ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಗೋಡೆಗಿರುವ ಲ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ದೀಪಹಚ್ಚಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ೯ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಾಗಿದೆ. ತೆರೆಯದ್ದಾಗ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಒಳಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಗೌರಿ ಹೊರಗೆ ಬರುತ್ತಾಳೆ. ತಲೆಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಣಕಿಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಯಾರೋ ಬಂದ ಸುಳಿವು ಹತ್ತಿ ಕೂಡಲೆ ಒಳಗೆ ನುಸುಳುತ್ತಾಳೆ. ಬಸವಯ್ಯ ಕಾಲಮರಿ ಸದ್ದುಮಾಡುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ.]

ಬಸವಯ್ಯ : ನನಗೆ ಅವರಗುಡಾ ಹೋಗಿ ಬಾ ಅಂದವು ತಾವಿಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲಲಾ ! ಒಳ್ಳಾಕರೆ ಅದಾರೋ ಯಾನ ಕಡದಾಡಿ ಎಲ್ಲಿಗರೆ ಹ್ವಾದರೋ ! ಗೌರಾ, ಏ ಗೌರಾ... ಅದಾರೇನ ಒಳ್ಳಾಕ ?

ಗೌರಿ : (ಒಳಗಿನಿಂದ) ಬರೇ ಹೊರಗಣ ಕುತ್ತರ ಹ್ಯಾಂಗ ನಡದೀತ ? ಉಟಾ ಉಡಗಿ ಬ್ಯಾಡ್ಯಾನ ? ನೀ ಒಬ್ಬವಾ ಚಾ-ಕಾರಾ ತಿಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಂತೀ ಅಂತ, ಉಳದವರು ಹಂಗಣ ಯಾನಣ ? ನೀ ಒಬ್ಬನಣ ಬಂದಿದ್ದೋ ಯಾನ ಅವರೂ ಬಂದರೋ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಈ ಬಸವಣ್ಣ ಎಂದಾರ ಹಿಡದ ಕೆಲಸಾ ಬಿಡಾನ ಯಾನ ? ಅವರನ ಮುಂದ ಹಕ್ಕೊಂಡಣ ಬಂದೀನ. ಒಳ್ಳಾಕ ನೋಡಿ ಬರತೀನಿ, ನಿಂದರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಂದೆ.

ಗೌರಿ : (ಒಳಗಿಂದ) ಕೈತೊಳಕೊಂಡ ಬರತೀನ, ಒಂದ ಜರಾ ಖುಂತ್ರ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರಿಗಿ. ಆಗಾಳೆ ಕಂಡಾಪಟ್ಟೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹೋಗಿದ್ದರ, ಬರ. ತಾರೋ ಇಲ್ಲೋ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಬರದಣ ಎಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕಾರು ಬಿಡ !

ಬಸವಯ್ಯ : ಸಂಗಾಟಿ ಯಾರ ಹೋಗಿದ್ದರು, ಬರದಣ ಯಾನ ಮಾಡತಾರ ?

[ತಲೆಬಾಗಿಲ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಮಲ್ಲೇಶಿಯನ್ನು ಕರೆಕರುತ್ತಾನೆ.]

ಗೌರಿ : (ಒಳಗಿನಿಂದ ಬಂದು) ಅಂದರೆ ಇವರ ಬಂದರಂದ್ಯಾ ? ನಾ ಅವರ ಬಂದ ರ್ಯಾನೋ ಅಂದೆ. ಬಸಣ್ಣಾ ಅವರನೂ ಕರೆಕೊಂಡ ಬರಬಾರದಿತ್ತಣ ?

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಅವಂದ್ಯಾನ ದಗದ ಅತಿಸ ? ನಾ ಒಬ್ಬ ಬಂದೀನ ಅಲ್ಲಾನ ?

ಗೌರಿ : ಕತ್ತಲಿ ಹೊತ್ತಾ. ಮುದುಕ ಮನಶ್ಯಾರು. ಬರೂ ಮುಂದ ಬಸಯ್ಯ ಸಂಗಾಟಿ ಇದ್ದಾ. ಹೋಗೂ ಮುಂದ ಸಂಗಾಟಿ ಯಾರಾರೆ ಬೇಕಂತ ಅಂದ್ನಿ. ಉಂಡ ಬಂದರೋ, ಯಾನ ಹಂಗಣ ಕರೆಕೊಂಡು ಬಂದೋ ಬಸಯ್ಯಾ ? ಹೊತ್ತ ಭಾಳ ಆತ, ಮತ್ತ ತಿರುಗಿ ಯಾವಾಗ ಹೋಗೂದಾಕ್ಕೈತೋ ಏನೋ ?

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಅವ ಯಾನ ಒಳ್ಳೆ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡತಿದ್. ನಾ ಮನೀಗೆ ಹೋಗೂದರಾಗ

ಹುಡುಗನೂ ಉಣ್ಣಾಕೆ ಕೂತಿದ್ದ. ಊಟಾ ಮಾಡೇ ಹೋದರಾತೆ ಅಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡೆ ಉಂಡವರ ಇಕಡೆ ಬಂದೀವು. ಅವೆ ಅಕಡೆ ತ್ವಾಟಕ್ಕ ಹ್ವಾದಾ, ನಾ ಇಕಡೆ ಬಂದ್ಲಿ. ಈಗ್ಯಾನೆ ಅಂತಾ ಸರಿರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲ ಯಾನಲ್ಲ ! ಸುಮ್ಮನೆ ಸೂಟಿಮ್ಯಾಗ ದಾರಿ ನೋಡಕೊಂತ ಹ್ವಾದರಾತು ! ಯಾಕೋ ಅವನ ಮ್ಯಾಗ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಭಾಳೆ ಕಾಣತತಿ.

ಗಾಂ : ಹಂತಾದೇನಿಲ್ಲ ! ಇಲ್ಲೆ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡಾವು ಸಮಕ್ಸಮ ಮಕ್ಕಳ ಹಿಂಗ ಮಾಡಬಾರದಂತ ಯಾಡ್ಲ ಭುದ್ಲ ಮಾತಾ ಹೇಳಬೇಕಂತಿದ್ದೆ. ಅದಕೆ ಯಾಕೆ ಕರಕೊಂಡ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅಂದ್ಲಿ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : (ನಿಟ್ಟುಸಿರುಗರೆಯುತ್ತ) ಹುಂ ! ನಿನ್ನ ಕಡಿಂದ ಬುದ್ಲ ಕಲಿಗಿಗೊಳ್ಳೋದು ಒಂದು ಉಳದೈತಿ. ಇನಾ ಮುಂದೆ ಕಾಲ ಹ್ಯಾಂತ್ಯಾಂತಾವು ಬರತಾವೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಈಟಿರಾಗಣ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ದ ಪಾರಾಗತಿದ್ದೆ ನಾ. ಹುಟ್ಟಿದ್ಯಾಗಿಂದ ಈಟಿ ದಿನಾ, ಶೀಲಕ್ಕ ಕಪ್ಪುಕಲಿ ಹತ್ತಧಾಂಗ ಬಾಳೇವು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾತಕ್ಕ ಬಂಧಾಂಗಾತು ? ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಾದ ಮ್ಯಾಗ ಹಿಂತಾ ಜಾಗಾದಾಗ ಕೂಡು ಪರಸಂಗ ಬಂತ. ಜೀವಕ್ಕ ಅದೊಂದು ಹೊಟ್ಟೆಬ್ಯಾನಿನ ಆತ. ಊರಾಗ ಇದ್ದು ಗಾಡನ್ನ ಕೆಡಿಸಿಗೋಬಾರದಂತಾರೂ ಅದೇನೋ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ !.. ಅದು ಹೋಗಲಿ ನೋಡ, ಅವರಿನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಕರದ ಬರತೀ ಯಾನ ?

ಗಾಂ : ನಾ ಯಾಕೆ ಹೋಗಲಿರಿ ಅವರ ಮನೀಗಿ ? ಬಸಣ್ಣ, ಹೋಗ ! ಅವರನ ಲಗ್ಗೆ ಕರದ ಬಾ. ಇವರು ಬಾಳೊತ್ತಾತು ಬಂದ ಮುಂತಾರಂತ ಹೇಳ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : (ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ) ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಸುರು ಆಗೇತಿ ಆಗೇತಿ, ಬರೇ ಇದಣ ನಡದಣತಿ, ಕರದ ಬಾ, ಕರಕೊಂಡ ಬಾ ಅಂತ. ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ ಹರಲಿಲ್ಲ. ಸುಕದ ಜೀವಕ್ಕ ಒಣಾ ತರಲಿ. ಮುಂಜಾನಿಂದ ನೋಡತಣ ಹೊಟ್ಟೆಗಿ ಹಸುವಿಲ್ಲ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಹ್ವಾದರೂ ಸುಕಾ ಇಲ್ಲ ! ಯಾರನ ಮುಗಸಕೊಂಡ ಹೋಗಿ-ಬೇಕಂತೈತೋ !.... ಇಂದ ರಾತರ್ಯಾಗ ನಿಕಾಲೆ ಆಗಬೇಕಂತಿದ್ದ ಗಾಡ !.... ಯಾವ ನಿಕಾಲೆ ಆಗೂದಾ ? ನಂದೇನಾರ ಆದೀತ, ಶಂಕರ್ಯಾನ ಬಾಳೇವು ಮೆಟ್ಟಿಗಿ ಬಂದರಾತ (ಹಲ್ಲಿ ಲೊಚಗುಡುವದು) ಶಿವಶಿವಾ ! (ಆಕಳಿಸಿ ಚಿಟಿಕೆ ಹೊಡೆಯುವನು.)

[ಶಂಕರ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಬರುವರು]

ಗಾಂ : ಅಯ್ಯ, ಇವರಣ ಬಂದರಲಾ ! ನನಗ ಗೊತ್ತು. ಬರಿ ಮುಂಡರಿ, ಅಲ್ಲೆ ಕಂಬಳಿ ಮ್ಯಾಗ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಾವರು ನೀವ್ಯಾನ ಬರಾಕಿಲ್ಲಾ ಅಂತಿದ್ದರು.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ನೀ ಯಾಕೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದ್ಯೋ ಶಂಕರಾ. ನಾ ಬರತಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ

ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡ.

ಶಂಕರ : ನೀ ಮುದುಕ ಮನಶ್ಯಾ. ಒಬ್ಬುವನ ತಿರುಗಿ ಬಂದೀ ಹ್ಯಾಂಗಸ ಅಂತ ಬಂದ್ನಿ.

ಗಾಂ : ಹೌದ. ಮತ್ತೆ ಮಗಾ ಅಂತ ಇರೊದ್ಯಾತಕ ? ಮುಪ್ಪಿನ್ಯಾಗ ಕಾಯಾ ಕಂತಸ ಅಲ್ಲಾ ?

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಯಾನಾದರೂ ಬರಬಾರದಿತ್ತ ತಗಿ. ಮನ್ಯಾಗ ಆಕಿ ಬಬ್ಬಾಕೀನಸ ಬ್ಯಾರೆ. ನಾ ಯಾನ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಿದ್ದನೇನ? ನನಗೊಂದು ನಿರ್ವಾ ಕಿದ್ದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಬರೂದ. ನೀ ಇಂತಲೆ ಬರೂ ಹೊತ್ತರೆ ಯಾನ ? ಹವಳೆಪ್ಪಾ ನಿನಗೂ ತಿಳಿಬಾರದ್ಯಾನ ? ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕೆಡಿಸಿಟ್ಟಿರಿ.

[ಶಂಕರ ಅಪರಾಧಯಂತೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವನು]

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಅದರಾಗೆಲ್ಲ ಯಾನೈತ್ರಿ ? ನೀವೂ ಬಲೆ ಹೆದರಾವರಾ ! ಮನಸೊಂದು ಸುದ್ದಿದ್ದರ ಆತ ನೋಡಿರಿ, ಇಂತಾ ಗಾರವ್ವಗೋಳು ಏಟಿ ಮಂದಿದ್ದು ಯಾನ ಆಗಬೇಕರಿ ?

ಗಾಂ : ಇದ್ಯಾನ ಆಕಿ ಮನೀ ಅಂತ ತಿಳಿದೀ ಯಾನ ? ನನ್ನ ಮನೀಗಿ ಬಂದೀದಿ, ಧಾಂದಾಗ ಇರಲಿ ! ಈಗ ಅವರ ಬಂದರಂದ್ರ ನೋಡತೀನ ನಿನ್ನ.

ಹವಳೆಪ್ಪ : ಅವರು ಬರೂತನಾ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ಹೋಗಿರತಾವೇನಬೇ ? ನಿನ್ನ ಮುಂದಸ ನಿಂತೀನು, ನೋಡಲಾ. ನಿನ್ನಂತಾ ನೋಡಾವರ ಈ ಊರಿಗಿ ಭಾಳ ಮಂದಿ ಬಂದಾರೇಳ !

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಇರಲಿ ಬಿಡ ಹವಳೆಪ್ಪಾ, ಹೆಂಗಸರ ಬಾಯಿಗಿ ಯಾಕ ಹತ್ತೀದಿ !

ಗಾಂ : ನೋಡ್ರಿ ಸಾವಕಾರ, ನಾ ಯಾರಾ, ತಾ ಯಾರಾ ಖಬರ ಇರಬಾರದ್ಯಾನ ? ಗೌಡ್ರ ಬಾಕಲದಾಗ ಬಿದ್ದಿರೋ ಸೊಣಗ ತಾ....

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಹೋಗಲಿ ಬಿಡ, ನೋಡ ಇವಾ ಬರಲಿಲ್ಲಲ್ಲಾ. ನೀನಸ ಒಂದ ಜರಾ ಮುಂದ ಹೋಗಿ ನೋಡತೀ ಯಾನ ? ನಮ್ಮ ದಗದಾ ನಾವು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡ ಹೋಗತೇವು. ಊರಾಗಿನ ನಾಯೆಲ್ಲಾ ಬೊಗಳಾಕ ಹತ್ತಾವು. ಕತ್ತಲ್ಯಾಗ ಹೋಗೂದ ಬ್ಯಾರಿ.

ಶಂಕರ : ಮುದಕ ಮನಶ್ಯಾರ ! ಅವರ ಸೋಬತಿಗಿ ಅಂತ ನಾ ಬಂದೀನ. ಅವರ ಒಬ್ಬರ ಹೋದರ ನಂದ್ಯಾನ ದಗಿದ ಇಲ್ಲೆ. ಏ ಹವಳೆಪ್ಪಾ ಹೊತ್ತಾಗತೇತಿ ಹೋಗ. ಲಗ್ಗ ಕರಕೊಂಡ ಬಾ ಅವರ್ನ. [ಏಳುವನು]

ಹವಳೆಪ್ಪ : ನಾ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗತೀನರಿ, ಮತ್ತೆ ಜ್ವಾಕಿರಿ. [ಹೋಗುವನು]

ಗಾಂ : ನೀವ್ಯಾಕ ಎದ್ದ ನಿಂತೀರಿ. ಖುಂಡರಿ ಸಾವಕಾರ. ಅವಾ ಈಗ ಹೋಗಿ ಬರತಾನು.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಶಂಕರ್ಯಾ ಖರೇ ಹೇಳ. ಗೌರವ್ವ ಈಗ ನಿನ್ನ ಮಾಗ್ಯ ಏನ ತುಫಾನಿ ಹೊರಸ್ಯಾಳು, ಅದೇನು ಕರೇ ಐತ್ಯೋ, ಯಾನ ಸುಳ್ಳು ಐತ್ಯೋ ? ನನಗೆ ಯಾರನೂ ನಂಬಾಕ ಬರಧಾಂಗ ಆಗೇತಿ. ಪಂಚರ ಸಮಕ್ಷಮ ದಂಡಾ ತುಂಬೂ ಹೊತ್ತ ಬಂತಲ್ಲೇ !

[ಶಂಕರ ಸುಮ್ಮನಿರುವನು]

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಯಾಕಲೇ ಸುಮ್ಮನಾದ್ಯಲ್ಲ ! ಯಾನ ಮಾಡಿದ್ದಣ ಕರೇನೋ ?

ಗಾರಿ : ಅದರಾಗ್ಯಾನ ಬಿಡಿರಿ. ಹುಡಗಾಟಿಗಿ ಅವರ ಮಾಡಿದಾರ ಅಂತ ನೀವ ಮಾಡಕ ಬರತೇತ್ಯಾನೆ? ಇಷ್ಟಾಗೀ ದಂಡಾ ನೀವ್ಯಾನಣ ಪಂಚಗಟ್ಟಾಗ ಹೋಗಿ ಹಗಲಾ-ಹಾಡೇ ಕೊಟ್ಟೆಲ್ಲಾ, ಯಾನಿಲ್ಲಾ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಗೌರವಾ ಅದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಾಣಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮಾನ ಮುಂದ ಅಬರೂ ಹ್ವಾದರ ಹ್ವಾದಂಗಾಲ್ಲ ಯಾನ? ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಾತು ಭಾಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅದಾವ. ಮನಸ್ಸಿನ ಮುಂದಾದರೂ ಜಬಾನಿ ಕೊಡಬೇಕಾಕ್ಯೆತಿ ! ಗರತಿಗಿ ಶೀಲ, ಗಂಡಸಿಗಿ ಮಾನ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದಣ. ಅದು ನಾಕ ಮಂದ್ಯಾಗ ಹ್ವಾದರೂ ಅಣಟಣ, ಕತ್ತಲಿ ಕ್ವಾಣ್ಯಾಗ ಹೋದರೂ ಅಣಟಣ. ಅದಕ ಬಡಕೊಂತೀನೋ ಶಂಕರಾ ...

ಗಾರಿ : ಸಾವಕಾರಣ ಬಂದರೇನಣ ನೋಡಿರಿ, ಯಾರೋ ಬಂಧಾಂಗಾತ ?

[ಗಾಡರು, ತಮ್ಮಣ್ಣಿ, ಬಸವಯ್ಯ ಒಳಗೆ ಬರುವರು]

ಗಾಡ : ಬಂದ ಕುಂತಾರು ನೋಡ. ಹ್ಯಾಂಗೈತಿ ಈ ಗಾಡನ ಕೈ. ಈಗರೆ ಗೊತ್ತಾ ತಿಲ್ಲೊ ?

ಬಸವಯ್ಯ : ಅಜ್ಜ ಆರ ತೆಲಿ, ಮೂತ್ತಾ ಮೂರ ತೇಲಿ ಅದನ್ನಣ ಮಾಡಿದವರಾ. ನಿಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕ್ಯಾನರಿ ? ವಿೂನಿನ ಮರಿಗಿ ಈಸ ಕಲಿಸಿಧಾಂಗಾದೀತ.

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಏ ಬಸವಣ್ಣಿ, ಮುತ್ಯಾ ಮೂರತಲಿ ಅದನ್ನ ಮಾಡಿದರಂತಣ. ಮನ್ಯಾಗ ಮುರಕ ಒಲೀ ಒಡಕ ಗಡಿಗಿ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ತಿಳೀತ್ಯಾನೆ? ಇಂದಿನ ತಕ್ಕಾ ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಆಡೂ ಪರಸಂಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಸುಮ್ಮಗಿದ್ದೆ. ಮಾನಾಣಣ ತಗ್ಯಾಕ ನಿಂತೀರಿ ಅಂದಮ್ಯಾಗ ಯಾರದೂ ಹಂಗಿಲ್ಲದ ಹೇಳ ತೇನ ನೋಡ. ಊರಾಗ ಒಂದ ದುಡ್ಡ ಉಳೀಲಿಲ್ಲ, ಒಂದ ಹೆಣ್ಣು ಉಳೀಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾದರಮ್ಯಾಗೂ ಇವಂದಣ ನೆದರು. ಆದರ ಅನ್ನೇವದ ಘಳಕಿ, ಓಡಿಸಿಗೊಂಡು ಬಂದ ಹೆಣ್ಣಾ, ಏಟ ಧನಾ ನಿಂತಾವು ?

ತಮ್ಮಣ್ಣಿ : ಇಲ್ಲೋಡ್ಡಿ ಸಾವಕಾರ, ಇಲ್ಲದ ಪಂಚಿ ಉಚ್ಚಬ್ಯಾಡ್ಡಿ. ಇದ್ಯಾನ ಬಸವಣ್ಣನ ಗುಡಿ ಅಂತ ತಿಳಿದೀರ್ಯಾನ, ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮ ಹೇಳಾಕ? ತೆಪ್ಪ ಮಾಡಿ-

ದವರು ಹಲ್ಲಾಗ ನಾಲಿಗೆ ಇಟಗೊಂಡು ಸುಮಾಕ ಇರಬೇಕ. ಮುದಕಾದ್ರಿ, ನಮ್ಮಂತವರ ಕಡಿಂದ ಹೇಳಿಸಿಗೋಬಾರದ !

ಶಂಕರ : (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಲೇ ತಮ್ಮಾ ಯಾರಿಗೆ ಯಾನಂತೀ ನೋಡಿ ಮಾತಾಡು. ಸರ-
ಪಂಚಾಗಾಣಾ ಯಾರಿಗೆ ಯಾನ ಬೇಕಾದ್ದ ಅನ್ನೊದ್ಯಾನ ಗಣ ಅಂದೀದಿ
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಂದಿ ಅಂದ್ರ ಬಂತ ನೋಡ...

ಗಾಡ : ಲೇ ಹುಡುಗಾ, ಒಂದ ಜರಾ ಬಾಯಿ ಬಿಗಿ ಹಿಡಿ. ಇಲ್ಲಾ ತು ಅಂದ್ರ ನಾಲಿಗೆ
ಕಿತ್ತಿ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟೀನ ತಿಳಿತೇನ ?

ಶಂಕರ : ತಿಳಿದೈತಿ, ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೈತಿ. ನಮ್ಮವನ ಹೆಸರ ತಗದರ ಯಾರನೂ ಉಳ.
ಸಾವಲ್ಲ, ಇದನ ನೀವೂ ತಿಳಕೋರಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ನೋಡ್ರಿ ಸಾವಕಾರ, ನಿಮ್ಮ ಮಗಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಎಡವಟ್ಟತನಾ ಹಚ್ಚತಾನು.
ಈಗ ದಂಡಾ ತುಂಬಿದ್ದು ಸಾಕಾಗಿಲ್ಲಾನ ? ಮುಕಾಟಲೆ ಮುಗಸಗೊಂಡು.
ಹೋಗಲಾದು ಬಿಟ್ಟ ಮತ್ತ ನ್ಯಾಯಾತಗೂದಂದ್ರ ?

ಶಂಕರ : ಯಪ್ಪಾ, ಇಂದ ಒಂದ ದಿನಾ ನೀ ನಡಕ ಬರಬ್ಯಾಡಾ. ನೋಡೇಬಿಡ.
ತೀನು ಯಾರ್ಯಾರ ಯಾನಂತಾರು ಅನ್ನೊದ. ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದ ಲುಚ್ಚೇರಿಲ್ಲ
ಕೂಡಿ ಮಾನುಳ್ಳವರ್ದ ಹಾದ್ಯಾಗ ಎಳೆಬೇಕೂ ಅಂತ ಹೊಂಚ ಹಾಕಿ
ದಾರು. ಸುಮಾಕ ಕುಂತರ ಮೈಮ್ಯಾಗ ಆಟ ತಿರಗೂ ಹಾಂಗ ಕಾಣತೈತಿ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ ಸಾವಕಾರ, ಏನ ಹೇಳೂದ ಹೇಳಿ ಸುಮಾಕ ಕುಂಡ್ರಂತ ಹೇಳಿ.
ಗೌಡರು ಅಂದಾಕರ ಸಿಟ್ಟಿನ್ಯಾವರಾ ! ಒಂದ ಹೋಗಿ ಒಂದ ಆದೀತ.
ಅವಾ ಬಾಯಿ ಭಾಳ ಹರಿಬಿಡಾಕ ಹತ್ತಾನು.

ಗಾಡ : (ಸಿಟ್ಟು ತಡೆಯದೆ ಎದ್ದು ಬಂದು ಶಂಕರನ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೈಹಾಕಿ) ಆ ನಾಲಿಗೆನ :
ಕಿತ್ತಿ ಹಾಕತೇನು ತಡಿ. ಸರಿ ತಮ್ಮಣ್ಣ. ಏಟಂತರ ಹಾದೀ ನೋಡೂದು.
ಅದು!

ಗೌರಿ : (ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಬಸಯ್ಯಾ, ಬಿಡಿಸೋ ಅವರನ....ಯಾನರೆ ಜೀವಕ ಭಾವಕ :
ಮಾಡ್ಯಾರು.

[ಹೊರಗಿನಿಂದ ಓಡುತ್ತ ಬಂದ ಹವಳಪ್ಪ ಗೌಡರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವನು]

ಹವಳಪ್ಪ ಇದ್ಯಾನಿದ ಮತ್ತ ಸುರೂ ಆತಲಾ? ಅಲ್ಲಿ ಮನ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ್ದ ಸಾಕಾ-
ಗಿಲ್ಲ ಯಾನ ? ನಮ್ಮ ಹಡದವ್ವ ನೆಳ್ಳಿಕೊಂತ ಮಲಗ್ಯಾಳು. ಯಾರ
ಮ್ಯಾಗಿಂದೋ ಸಿಟ್ಟು ತಗದು ಅವಾಗೋಳನ ಜೀವ ಹೋಗು ಹಾಗ
ಹೋಡದು, ಉಣ್ಣಾಕ ನೀಡಿದ ಎಡೀ ಚೆಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲ ಬೀಳತೇನು.
ಇನ್ನಮ್ಮಾಗರ ಹಂತಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಬ್ಯಾಡ್ರಿ ... ನೀವು ದೊಡ್ಡವರು
ಅವರು ಸಣ್ಣವರ ಇದನ್ನಾನ ಮಾಡತೀರಿ ಬಿಡಿರಿ.

ಗಾಡ (ಕೆ, ಕೊಸರಿಕೊಂಡು) ನಿನಗೇನ ತಿಳಿತ್ತೈತಿ ಬಿಡಲೇ, ಊರ ಹಳಬನ್ನ ತಂದು. ಏಟುದ್ದಾ ನಾಲಿಗೆ ಹರವು ಬಿಡತೀದಿ, ಖಬರ ಐತೇನ? ಮನೀಗೆ ಹೋಗೂ ಮಟಾ ತಡಿ ಮುಂದೈತಿ ವಾಲಗಾ ನಿಂದು.

ಹವಳಪ್ಪ : ಯಾನ ಬೇಕಾದ್ ಮಾಡಿಕೋರಿ. ಆ ಆಕಳದಂತಾ ಹುಡುಗನ ಮೈಗೆ ಧಕ್ಕಿ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ತೀರ್ತು.

ಗಾಡ : ನೀ ಯಾರಲೇ ನನಗ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳಾವಾ? ಹಳಬಾಗಿ ಇರಬೇಕಂತಿಯೋ, ಏನ ಹೆಗಲ ಮ್ಯಾಗ ಗುದ್ದಲಿ ಹಾಕಬೇಕಂತಿಯೋ ?

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಏ ಹವಳಪ್ಪಾ, ಬಿಡ ತಮ್ಮಾ! ನಮ್ಮ ತೆರಗ ನಿನಗ ಬಡದೀತ ಬಿಡ. ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡಾಗಿ ಮೂಲ ಆದೀತ. ಏ ಬಸಯ್ಯ, ಜಗಳಕ್ಕಂತೂ ಕರಕೊಂಡ ಬಂದೀ ಯಾನ? ಯಾನ ಮುಗಸೂದು ಲಗ್ಗ ಮುಗಸರಿ. ನಮಗ ಹೊತ್ತಾಗತೇತಿ ಮನೀಗೆ ಹೋಗಲಾಕ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಗೌಡ್ರ, ನೀವು ಒಳ್ಳಾಕ ನಡೀರಿ. ಜರಾ ಮಲಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೋರಿ. ನಾವು ಕೂಡಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸತೇವ.

ಗಾಡ : ಯಾನ ಮಾಡೂದು ಕುಂತ ಬೈಟಕ್ಕಿನ್ಯಾಗ ಮುಗಿಸಿಬಿಡ್ತೀ. ಲೇ ಹಳಬಾ, ನಡಕ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿದೆಂದ್ರ ಹಲ್ಲು ಮುರಿಸಿಕೊಂಡೀ ಹಲ್ಲು. ಹೋಗ ಅಲ್ಲಿ ಹೊರಗ ಥೇಳಿಜದಾಗ ಖುಂಡ್ರ. ಇಗಾ ಮಲ್ಲೇಶಿ, ಮುಗಸುದೇನ ತಂದಿದ್ರ ಮುಗಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಹೋಗ. ಆದರ ನಿನ್ನ ಮಗನದು ಜ್ವಾಕೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರಂತ ಉಳಿದಾನು. ಇಲ್ಲಾತು ಅಂದ್ರ....

ಬಸವಯ್ಯ : ಅದನೆಲ್ಲಾ ತೊಗೊಂಡು ಯಾನ ಮಾಡತೀರಿ ನಡೀರಿ. (ಅವನನ್ನು ಒಳಗೆ ಕಳಿಸಿ ಬರುವನು)

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಗೌಡರು ಕುಳಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು) ಹಂ ಸಾವಕಾರ, ಲಗ್ಗ ಲಗ್ಗ ರುಪಾಯಿ ತಗೀರಿ. ಏಟಿ ತಂದೀರಿ?

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಹಾಂ ಕುಡತೀನ. ಗೌರವ್ವಾ, ಮ್ಯಾಗಿನ ದೀಪಾ ಒಂದೀಟು ತೆಳಗ ತರಬಾರದ ?

[ಗೌರಿ ಗೋಡಗಿರುವ ಲ್ಯಾಂಪನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತಂದಿಡುವಳು. ಮಲ್ಲೇಶಿ ಬಗಲಬಂದಿಯ ಕಿಸೆ ಯೊಳಗಿಂದ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ತಂದು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಎಣಿಸುವನು. ಯಾಕೋ ಗಾಬರಿಯಾದಂತಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಎಣಿಸುವನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಆತುರದಿಂದ ಅವನ ಕಡೆಗೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ]

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಎಲಾ ಇವನ ! ಇದೇನಾಗೇತಿ ? ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕಮ್ಮೆ ಅದಾವಲಾ! ಇರಲಿ ತಗೋರಿ. ಇದ್ಯಾನ ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲ ಅಲ್ಲಾ ಯಾನಲ್ಲಾ.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : (ಗೌರಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ) ಅದೇನ ಆಗಾಣಿಲ್ಲ ಸಾವಕಾರ. ನಿಮ್ಮ

ಮಾತನ ನಿಮಗ ಹೇಳೂದಾದ್ರೆ, ಬಿಟ್ಟು ತೀರಿಸಿಗೊಣ್ಣಾಕ ಇದ್ದಾನೆ ಸಾಲ. ಅಲ್ಲ ತಿಳೀತಾನೆ? ಪೈ ಪಾವ ಅಣೆ ಎಲ್ಲಾ ಚುಕ್ಕಾ ಆಗಾಕಬೇಕ. ತಗೀರಿ ತಗೀರಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿರಬೇಕ. ಆ ಹೆಣ್ಣುಬಾಲಿ ಅಬ್ಬಾ ತೊಗೊಳ್ಳುಮುಂದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಯಾನೆ ಅನಿಸಿರಲಿಲ್ಲೇನ? ಆಗ ಹೀಗೂ ಹೈಗೈ ಮಾಡಿದನೇನ ಕೇಳಿರಿ? ಈಗ ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡಬೇಕಾದರ ನೆಳ್ಳತೀರಿ.

ಶಂಕರ : ಆಗೂದುಲ್ಲಂತ ಹೇಳಯಪ್ಪಾ. ತೆಪ್ಪ ಮಾಡದ ಸುಮಾಕ ಹರ್ಲಿ ಹೊರೂ ದಂದ್ರೆ? ನಮಗೂ ಯಾನೆ ಕಿಮ್ಮತ್ತ ಐತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ?

ಮಲ್ಲೇಶ : ಶಂಕರಾ ಸುಮ್ಮನಿರು. ಇಲ್ಲಿ ಬರೂದನು. ಮೊದಲ ತೆಪ್ಪ. ಬಂದಮ್ಯಾಗೆ. ಅನುಭೋಗಸೂದ ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂದರ? ನಡಿ, ತುಗೊಂಡ ಬಂದ ಇವರ ಮಾರೀಮ್ಯಾಗ ಒಗದ ಬಿಡೂಣು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಗೌಡ್ರೆ, ಇವರ ಮನೀಗಿ ಹೋಗಿ ತಂದ ಕುಡಾವರಂತ್ರಿ.

ಗೌಡ : (ಒಳಗಿಂದಲೇ) ಕೈಯಾಗಿನ ಬ್ಯಾಟಿ ಪಾಲಿ ಬಿಡಾವ ಗೌಡ ಅಲ್ಲಾ ಅಂತ ಹೇಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಕೂಡಿ ಓಡಿಹೋಗಲಾಕ ಮಸಲತ್ತ ಮಾಡ್ಯಾರೇನ ಕೇಳಿ?

ಮಲ್ಲೇಶ : ಓಡಿ ಹೋಗಲಾಕ ನಾವು ಯಾನೆ ದರೋಡೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಖೂನ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ತೆಪ್ಪಿ ನಡೆದ ನನಗ್ಯಾನೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ. ಬೇಕಾರ ಒಬ್ಬರ ಇದ್ದು ಒಬ್ಬರ ಹೋಗಿ ಬರತೇವಿ.

ಗೌರಿ : (ಆಶೆ ಕೆರಳಿ) ಹಾಗೂ ಮಾಡರಿ. ಬೇಕಾರ ನೀವೊಬ್ಬರು, ಹವಳ್ಯಾನೆ ಸಂಗಾಟಿ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನೀವು ಬರೂತನಾ ಸಣ್ಣ ಸಾವಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಕುಂದರತಾರು.

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಗೌರಾ ಅನ್ನೂದು ಒರಾಬರಿ ಐತಿ. ಮಗನ ಜೀವಕ್ಕಂಜಿ ನೀವೂ ಬರತೀರಿ. ಏ ಹವಳೆಪ್ಪ, (ಹವಳೆಪ್ಪ ಬರುವನು) ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪಣ್ಣ ಅವರ ಜೋಡಿ ಅವರ ಮನೀತನಾ ಹೋಗಿ ಬಾ.

[ಹವಳೆಪ್ಪ ಮಲ್ಲೇಶ ಹೋಗುವರು. ಶಂಕರನ ತಂದೆ ಹೋಗುವಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತು. ಅವನನ್ನು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಮುಖ ಕೆಳಗೆ ಹಾಗಿ ವಿಚಾರಮಗ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತಮ್ಮಣ್ಣ ಕಿಸಿಯಿಂದ ಒಂದು ಬೀಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೂತ್ತಿ ಸುತ್ತಾನೆ. ಬಸವಯ್ಯ ಕಡಿ ಎಟ್ಟಿಗೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಗೌರಿ ಶಂಕರನನ್ನು ಹದ್ದಿನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ]

ಗೌರಿ : (ಮೈಮುರಿದು ಆಕಳಿಸುತ್ತ) ರಾತ್ರಿ ಏಟಾಗಿರಬೇಕ ಬಸಣ್ಣಾ? ಗಸ್ತಿಯವರು ಬರೂ ಹೊತ್ತಾತೇನ? ಯಾನೆ ನಿಂದಿ ಬಂದೈತೋ, ಬ್ಯಾಸರ ಆಗೇತೋ ತಿಳೀವಲ್ಲ. ಮಬ್ಬ ಹಾಕಿದ್ದಂಗ ಆಗೇತಿ. ತೆಲಿ ಒಂದೂಸವನ ಚಿಟಿಚಿಟಿ ಅನ್ನಾಕ ಹತ್ತೇತಿ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಈಬೋತ್ತನಾ ಆದ ಗದ್ದಲ ಯಾನ ಧ್ವಾಡೇ ಯಾನ ? ಅದಕ್ಕನು ಆಗಿದ್ದೀತೇಳೆ. ಕುಂತಲ್ಲೇ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಡಾಗು. ಕುಂತ ಯಾನ ಮಾಡೂದ ತಮ್ಮಣ್ಣಪ್ಪಾ ? ಆ ಮುದುಕ ಕುಂಟೆಗೋತ ಬರೂದು ಏಬೋತ್ತು ಆಕ್ಕೈತೋ ಏನೋ ! (ಕಿಸೆಯೊಳಗಿಂದ ಇಸ್ಕೇಟಿನ ಪ್ಯಾಕು ತೆಗೆದು) ಒಂದ ಯಾಡ್ಡ ಅಟಾ ಹಾಕೂನಲಾ !

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಇಬ್ಬರೇ ಯಾನ ಆಟ ಆಡೂದೋ ? ಮೂರಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದರ ರೋಕ್ಕು ಇಲ್ಲ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಹೊಡದ ಕೊಡೂದು ಆಡೂನು ತೋಗೋರಿ. (ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಡ ಗುವನು)

ಗಾರಿ : (ಆಡ್ಡಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನೆಟ್ಟದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ನೋಡುತ್ತ) ಏ ಬಸವಯ್ಯ ಆ ಆಟಾ ಯಾನ ತಗದಿ ಹೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನ್ಯಾಗ ? ಒಳಗ ಚಾ ಇರಬೇಕ ನೋಡ. ಅದನ್ನೂಟು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಗಾಡರಿಗಿ ಸರಪಂಚರಿಗಿ ಕೊಡ ಹೋಗ. ನನಗ ತೆಲೀ ಎತ್ತಗೊಡವೊಲ್ಲದು, ನೀನೂ ಹೋಗ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಈಗ ಯಾರಿಗಿ ಚಾ ಬೇಕಾಗೇತಿ ? ನಿಂದೂ ಇಲ್ಲದೊಂದ.

ಗಾಡ : ಗಾಡರು ಆಗಾಳಿನ ಕೇಳಿದ್ದರ. ಮತ್ತ ನೋಡ ಸರಪಂಚರೂ ತೂಕಡಸಾಕ ಹತ್ತಾರು. ಹೋಗರಿ ಒಳಗ, ಚಾ ಕುಡದ ಅಲ್ಲೇ ಬೇಕಾರ ಆಡಿಕೊಂತ ಖುಂಡರಿ. ಗಾಡರು ಮನ್ಯಾಗೂ ಉಟಾ ಮಾಡಿಲ್ಲಂತ.

ಬಸವಯ್ಯ : ಏಳರಿ ತಮ್ಮಣ್ಣಪ್ಪಾ, ಒಳಗೂ ಹೋಗೂನು. ಗಾಡರು ಯಾನ ಮಾಡ ತಾರ ನೋಡಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ ? ನಡೀರಿ. ಲೇ ಶಂಕರ್ಯಾ, ನಾವು ಬರೂತನಾ ಇಲ್ಲೇ ಇರೂ ಮತ್ತ.

[ಬಸವಯ್ಯ ತಮ್ಮಣ್ಣ ಇಬ್ಬರೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು. ಬತ್ತಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಲ್ಯಾಂಪಿನ ಬೆಳಕು ಮಬ್ಬಾಗಿದೆ. ಗಾರಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವ ನೆವದಿಂದ ಎದ್ದು ಕೂಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳಕನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿ, ಸೆರಗನ್ನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ]

ಗಾರಿ : ಸಾವಕಾರ, ಸಾವಕಾರ ! (ಶಂಕರ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮುಖ ತಿರುವುವನು) ನನ್ನ ಮ್ಯಾಗ ಸಿಟ್ಟಾದರೂನ ? ನಿಮ್ಮನ್ನ ಯಾಕ ಚಾಕ್ಕ ಕರೀಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಸಿಟ್ಟು ಬುತ್ಯಾನ ? ಆದರ ಇಂತಾವರ ಸಂಗಾಟ ನೀವು ಕುಡಿತೀರಿಲ್ಲೋ ಅಂತ ಕರೀಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂತಾವರಿಗಿ ಆ ಚಾ ಕೊಡಾಕ ನನಗೂ ಹೇಸಿಗಿ ಬರತ್ತೈತಿ.

ಶಂಕರ : ನಾ ಚಾ ಕುಡೂದೂ ಇಲ್ಲೇಳರಿ. ನೀವು ಕರದಿದ್ದರೂ ನಾ ಯಾನ ಬರತಿ ದಿಲ್ಲಾ.

ಗಾರಿ : ಪುಣ್ಯವಂತರ ಮಕ್ಕಳು ನೀವ್ಯಾಕ ಕುಡದೀರಿ ? ಆದರ ಸಾವಕಾರ, ನನ್ನ ಮ್ಯಾಗ ಸಿಟ್ಟು ಯಾಕಾ ? ನಾ ಯಾನ ಹಂತಾದ ಮಾಡಿದ್ದ ? ಹ್ಯಾಂತಿತಾವ್ರ

ನನ್ನ ಗುಡಾ ಮಾತಾಡಬೇಕೆಂದ್ರ ನನ್ನ ಉಗರ ಕಣ್ಣು ಅವರಿಗಿ ಕಾಣಸಾಣೆಲ್ಲ.
ಹಂತಾದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನ ಮಾತಾಡಸಾಕ ಬಂದ್ರ ಹೀಗ ಮಾರೀ ತಿರವೂದ ?

ಶಂಕರ : ನನಗ ಯಾನ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲರಿ ಅದು. ಅವರ ಯಾನ ತಿಳಿದಾರೋ ಯಾನೋ ?
ಆದರ ಇಂತಾ ಕೆಲಸದಾಗ ಕೈ ಹಾಕಬಾರದು ಅಟಿಗ ಗೊತ್ತೈತಿ ನನಗ.
ಯಾನೂ ಮಾಡದ ಹರ್ಲಿ ಬಂತ ಮೈಮ್ಯಾಗ ; ಇನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರನಕಾ
ಯಾನಾಗತಿತ್ತೋ ? ನಿಮ್ಮ ಹಂತಾವರ ನೆಳ್ಳಿಗೆ ಸುದ್ದೆ ಹಾಯಬಾರದ !
ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲಾರ ಮಸಲತ್ತು ತಿಳಿಲಿಲ್ಲ ನಮಗ. ಯಾನ ಮಾಡೂದಾ, ಕಲ್ಲ
ಬುಡಕ ಕೈ ಕೊಟ್ಟೀನು ಅಂತ ಸುಮ್ಮನದೀನು. ಇಲದಿರಕ ಒಂದ ಕೈ ನೋಡೇ
ಬಿಡತಿದ್ವೆ.

ಗಾಂ : ಸಾವಕಾರ, ನೀವು ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದರೂ ನನಗ ಸಿಟ್ಟು ಬರಾಣೆಲ್ಲ. ನನಗ
ಮಾತಾಡದ ಮತ್ತಾರಿಗಿ ಮಾತಾಡಬೇಕ ನೀವರ ? ಆ ಸಧಿ ಎಂದೋ
ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟೀನ. ಆದರ ಒಂದ ಮಾತ ನಿಮಗ ಹೇಳಿಕೋಬೇಕಾಗಿತ್ತ. ಆ
ಗೌಡನ ಗುಣಾ ನೋಡಿ ನಾ ಹಾಂಗ ಮಾತಾಡಬೇಕಾತರಿ. ನಿಮಗ ಪೇಚು
ತರಬೇಕಂತ ಯಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳೂದ್ರತರಿ ?
ಗಂಡನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಯಾನಾತು, ಉರೂರು ತಿರಗಿದರೂ ಯಾನಾತು,
ಹೆಣ್ಣು ಬಾಲಿ ಅಲ್ಲ ಯಾನರಿ ನಾ ? ಮಣ್ಣು ಹೆಂಟರಿ ನಾ, ಒದ್ದರ ಒದಿಸಿಗೋ
ಬೇಕ, ಬಿತ್ತಿದರ ಫಲಾ ಕೊಡಬೇಕ. ಉಡ್ಯಾಗ ತೊಗೊಂಡಾವರಂಗ ಇರಾಕಿ
ನಾ. ನನಗ ಯಾನ ತಿಳಿಬೇಕರಿ ? ಅದರ ಹೊಣೆನೂ ಗೌಡರಣ ಹೊತ್ತಾರ್ತಿ.
ಅದಕ್ಕನ ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಒಂದನ ಸವನ ಕಟೀತ್ಯೈತಿ. ಬಾಳೇವು ಮಾಡಿದರ ನಿಮ್ಮ
ಹಂತಾವರ ಜೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕ. ಇಲ್ಲಿದ್ದರ ಯಾನರಿ, ಸುಡಬೇಕ ನಮ್ಮ
ಜಲಮ.

ಶಂಕರ : ನನಗ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣಂದರ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ಒಂದನರಿ. ಮಾಡಿಕೊಂಡ
ಗಂಡನ ಬಿಟ್ಟುಳು ತನ್ನ ಖರೆ ಗುಣಾ ಬಿಡಾಣೆಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂತಾವರು ಮೊದಲ
ಮೆತ್ತಗ ಮಾತಾಡಿ ಗಂಡಸಿನ್ನ ಮಕ್ಕ ಮಾಡತೀರಿ. ಒಮ್ಮೆ ಅವಾ ಕೈಯಾಗ
ಬಂದಾ ಅಂದರ ಮುಗೀತ. ಈಗ ನನ್ನ ಮನೀ ತೊಳದಿರಿ, ಇನ್ನ ಜೀವಾ
ತೊಗೊಳಬೇಕಂತ ಮಾಡೀರ್ಯಾನ ?

ಗಾಂ : ಸಣ್ಣವರದೀರಿ ಇನಾ, ನಿಮಗ್ಯಾನ ತಿಳಿಬೇಕರಿ ? ಅಪ್ಪಾ ಅವ್ವಾ ಪಿರೂತಿ
ಯಿಂದ ಬೆಳಿಸ್ಸಾರು. ಹೀಗಾಗಿ ಖರಗ ಬೆಳ್ಳಗ ಎರಡನ ಗೊತ್ತ ನಿಮಗ
ಆದರ ಹೊರಗಿನ ಬಾಳೇವು ಗನಾ ತೊಡಕ ಐತಿರಿ. ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ
ಅದನನ ಅನುಭೋಗಸಗೋತ ಬಂದೇನು.

ಶಂಕರ : ಅಂದರ ಯಾನಾತರಿ ? ಯಾನ ನಿಮ್ಮ ಹಾದಿಗೇ ಬಾ ಅಂದರ್ಯಾನ ?

ಗಾಂ : ಅದು ಹ್ಯಾಂಗಾದೀತ ? ನಾವನ ನಿಮ್ಮ ಹಾದಿಗೆ ಬರಾವರು. ನಿಮ್ಮನ್ನ

ನೋಡಿದಾಗಿಂದ ಮನಸಿಗೆ ಬ್ಯಾರೇ ಧ್ಯಾನ ಇಲ್ಲಧಾಂಗ ಆಗೇತಿ. ಅಂಥ ಹೊಳೇ ದಂಡಿಮ್ಯಾಗ ನೀವ ರ್ಕುಳಕಾ ಮಾಡಿಕೊಂತ ನಿಂತಾಗ ನೋಡಿದ್ದಿ ; ಜೀವಾ ಹಿರಿದ ತಗದ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕಂತ ಮನಸಾತ. ಅದಕ್ಕ ಹೊಲದ ಏರೀಮ್ಯಾಗಿಂದ ಕೈ ಮಾಡೇ ಮಾಡಿದ್ದಿ, ನೀವೇನ ಹೊಳ್ಳಿ ಸೈತ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರ : ಮತ್ತ ಮತ್ತ ಅದನಟ ಹೇಳೂದರಾಗ ಯಾನ್ಯೈತಿ? ಅದೆಲ್ಲಾ ಬಗೀಹರೀದ ಮಾತ ತಗೀಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ನಮಗದೆಲ್ಲಾ ಮನಸಿಗೆ ಹಿಡಿಸಾಣಿಲ್ಲರಿ.

ಗಾರಿ : ಮಳ್ಳ ಅದೀರಿ ಆತು ! ಒಲ್ಲಿ ಅನಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ನಿಮಗ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದರೂ ನನಗ್ಯಾನ ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸುಮಾಕ ನಾ ಹೇಳೂ ಮಾತ ಕೇಳರಿ. ಆ ಸರಪಂಚ ನಿಮ್ಮ ಚಪ್ಪಲಿ ಎತ್ತಾಂಗ ಮಾಡತೀನ. ಆಯಿಂದ ಆ ಗೌಡನ್ನ ಒಂದ ಕೈ ನೋಡೀರಂತ.

ಶಂಕರ : (ಜುಗುಪ್ಸೆಯಿಂದ) ಎಲ್ಲಾ ದಾರಿ ಮುಗದವೂ ಅಂತ ಈ ದಾರಿ ತಗದ. ರ್ಯಾನರಿ ? ಯಾವಾಗ ಯಾನಾಗೂದ ಅದಾದೀತಲಾ ! ಹಣೆಯಾಗ ಬರದಿದ್ದು ಇದ್ದರೆ ಅನಭೋಗಸಾಕ ಬ್ಯಾಡಾ ? ಗಂಡಸತನಾ ಕಳಕೊಂಡ ಬಾಳೇ ಮಾಡೂದು ನನ್ನ ಕಡಿಂದ ಆಗಾಣಿಲ್ಲ. ಅದಾರಲಾ ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹಂತಾ ಮಂದಿ ! ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಂದ ಮಾಡಿ ಇಲೆಕ್ಯನ್ ಗೆದ್ದರು ಅಂದ ಮ್ಯಾಗ ಗಂಡಸತನಾ ಯಾನ ಉಳಧಾಂಗಾತ ?

ಗಾರಿ : ಹಂತಾವರೈ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಹೇಸಿಗಿ ಬಂದೈತಂತ ನಿಮಗೆ ಹಾತೂರೀತ್ಯೈತಿ ಜೀವ ! ಅವರ ಜೋಡಿ ಬಾಳೇ ಮಾಡೂದು, ಬೆದರ ಜೋಡೀ ಬಾಳೇ ಮಾಡೂದು ಒಂದೂರಿ. ಅದಕ್ಕ ಈಟಿ ನಾಚಿಕೆ ಬಿಟ್ಟು ನಿಮಗ ಕೇಳಾಕ ಹತ್ತೀನರಿ. (ಹತ್ತಿರ ಸರಿಯುವಳು)

ಶಂಕರ : ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾನ ಮಾತಾಡತೀರಿ ತಗೀರಿ. ಅವರಿನಾ ಬರಲಿಲ್ಲ ನೋಡರಿ. ಯಾನ ಮತ್ತ ಎಲ್ಲರೆ ಹ್ವಾದರೋ ? ಆತು ನಮ್ಮಪ್ಪ ಬರೂ ತನಾ ನಾ ಇಲ್ಲೆ ಧೇಲೀಜದಾಗ ಖುಂಡರತೇನ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿರಿ. (ಏಳುವನು).

ಗಾರಿ : ಇನೊಂದ ಜರಾ ಖುಂಡರಿ. ಕಾಲಿಗೆ ಬೀಳತೇನು. ಪಾನವಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕುಡತೇನ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲಾಗ ಬಿದ್ದರೂ ಜೀವಕ್ಕ ತಂಪಾದೀತ. ಖುಂಡರಿ, ಮಾತಾಡ್ತಿ. ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ಮಾತ ಕೇಳಬೇಕನಸತತಿ. ಇನ್ನ ಹ್ವಾದರ ಮತ್ತ ಎಂದ ಬರತೀರಿ ಮಾತಕೊಟ್ಟಿ ಹೋಗರಿ. ನಾ ಬಿಡಾಕೆಲ್ಲ. (ಅವನ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು)

ಶಂಕರ : ಸರೀರಿ, ಸುಮಾಕ ಹಾದೀ ಬಿಡರಿ. ಒಮ್ಮೆ ಬಂದದ್ದು ಸಾಕಾತಲ್ಲ, ಇನ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಈ ಮನೀ ಕಟ್ಟೀ ಕಲ್ಲ ಏರಾಕಿಲ್ಲ.

ಗಾರಿ : ಮನಸಿನ್ಯಾಗ ಆಸೇವು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಹಾಗಟ ಹೋಗಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ಹೊಟ್ಟೀಕಿಚ್ಚು.

ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬ್ಯಾಡ್ತಿ. ನೀವು ಹೋಗೂದೂ ಆಗಿತ್ತಂದರ ನನ್ನ ತುಳದು ಜೀವಾ ತೋಗೊಂಡ ಹೊರಗ ಹೋಗ್ತಿ.

ಶಂಕರ : ಸರಿ ಸರಿ, ಎಲ್ಲೆ ಪೀಡಾ ಗಂಟ ಬಿತ್ತಲೇ ! ಎಲ್ಲೋ ಹೆಣ್ಣದೆವ್ವ ಹೀಗ ಕಾಡಿ, ಜೀವಾ ತೋಗೋತಾವು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಇದೆಲ್ಲೋ ಜೀವಂತ ದೆವ್ವ ಕಾಣತಕ್ಕತಿ. ಹತ್ತು ಗಂಡಸರನ ಮುರಕೊಂಡ ತಿಂದೀದಿ, ಇನ್ನೂ ಸಾಕಾಗಿ ಲ್ಲಾನ ? ಸರೀ ದಾರಿ ಬಿಡ.

[ಆಡುವಾಗಿದ್ದ ಗಾಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ನೂಕಿ ಹೊರಡುವನು. ಗಾಂ ಚಿಟ್ಟಿನ ಚೀರಿ ದಾಗ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗೊಂಡು ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ನಿಲ್ಲುವನು]

ಗಾಂ : ಅಯ್ಯೋ, ಯಪ್ಪಾ ... ! ಯಾರರೆ ಉಳಿಸಬರಿ !

[ಒಳಗಿನಿಂದ ತಮ್ಮಣ್ಣ, ಗಾಡರು, ಬಸವಯ್ಯ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ]

ಗಾಡ : ಏನಾತು, ಯಾಕ ಒದರಿದಿ ? ಇವ ಏನರೆ ಮಾಡಿದ ಏನ ?

ತಮ್ಮಣ್ಣ : ಏ ಬಸವಯ್ಯ ಮದಲ ಹೋಗಿ ಆ ಬಾಕಲದಾಗ ನಿಂದ್ರ, ಮತ್ತೆಲ್ಲರಿ ಓಡಿ ಗೀಡಿ ಹ್ವಾದಾನ.

ಶಂಕರ : (ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು) ನಾ ಯಾನ ಓಡಿ ಹೋಗೂದುಲ್ಲಾ. ಮದಲ ಈಕಿನ್ನ ಸಂಬಾಳಸರಿ. ಹಿಂತಾ ಸೂಳ್ಯಾರಿದ್ದರ ನಿಮ್ಮ ಪಂಚಗಟ್ಟಿಗಿ ಇನಾ ರೊಕ್ಕ ಬಂದೀತ. ಎಲ್ಲಾ ಗಂಡಸತನಾ ಮುಗದಮ್ಮಾಗ ಹಿಂತಾವರ ಬೇಕಲಾ ನಿಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿಗಿ.

ಗಾಂ : ನಾ ಯಾರ ತಾ ಯಾರ, ಮತ್ತ ಹಿಂತಾ ಮಾತಾಡಾಕ ಬರತಾನ.

ಗಾಡ : ಅಂದರ ನಿನಗ ಒದರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾಗಿತ್ತ ?

ಶಂಕರ : ನನ್ನ ಹಂತಾವರನ್ನ ನೋಡೂಣಿ ಖಬರ ಹಾರಿರಬೇಕ್ರಿ. ಇಲ್ಲದ ಒನಪಾ ತಗೀಬ್ಯಾಡ. ಯಾನಾತ ಹೇಳ.

ಗಾಂ : (ಬಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ) ಇನ್ನಾನ ನಾ ಜೀವಾ ಇಡಾಣೆಲ್ಲ. ಅಬರೂ ಕಳಕೊಂಡ ಮ್ಯಾಗ ಯಾತಕ ಇರೂದ ? ಗಾಡರ, ನನ್ನ ಮುಗಸೇ ಬಿಡ್ತಿ. ಆಮ್ಮಾಗ ಯಾನ ಮಾಡೂದ ಮಾಡಿಕೋರಿ.

ಗಾಡ : (ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ) ಅಂದ್ರ ನಾವು ಒಳಗ ಇದ್ದಾಗ ಏನರೆ ಮಾಡಿದನೇನ ? ಹೇಳಲಾ ಅಳತೀ ಏನ ? ಇಂದ ಯಾರದ ಹೋಗತಕ್ಕತಿ ಹೋಗೇಬಿಡಲಿ.

ಶಂಕರ : ಆಕಿನ್ನ ಯಾನ ಕೇಳತೀರಿ ? ನಾ ಹೇಳತಕ್ಕನ ಕೇಳರಿ. ನಿಮ್ಮನ್ನ ಬಿಟ್ಟ ನನ್ನ ಮನೀ ತೋಳೇಬೇಕಂತಾಳ್ತೆ. ಅದಕ ಬ್ಯಾಸರಾಗಿ ನಾ ಹೊರಗ ಹೊಂಟಿರ ಬಾಕಲದಾಗ ತರಬಿಡಳ. ನಾ ಸರಿಸಿ ಮುಂದ ಹೊಂಟಿರ ಈ ಪರೀ ಚೀರತಾಳು.

ಗಾಂ : (ಇನ್ನೂ ಬಿಕ್ಕಿಸುತ್ತ) ಗೌಡ್ರ, ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳೂದಾ ? ಒಡದ ಹೇಳಿದರ ನನ್ನ ಜೀವಾನಂ ತೋಗೊಂತೀರಿ. ಅವಂದೇನ ನೀವ ಮಾಡಾವರ ?

ಗಾಡ : ಏಟ, ಯಾಕ ನನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ತರಸತೀ ? ಹೇಳಿರ ಹೇಳಲಾ. ಇಂದ ಏನಾಗೂದ ಇಲ್ಲೇ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡತೀನ. ನಿನ್ನ ಕೈಮುಟ್ಟು ಮೈಮುಟ್ಟು ಬಂದನೇನ ?

ಗಾಂ : (ಆದೇ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ನೀವು ಒಳಗ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರದೂ ಅಂಜಿಕಿಲ್ಲರಿ ಅವಗ. ಎಲಿ ಹಾಕೋರಿ ಅಂದರ ಪಾನಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಕುಡಂದಾ ! ಹಂತ್ಯಾಕ ಬಂದು ಕೈ ಹಿಡದಾ ! ಬ್ಯಾಡ್ರಿ ... ಮುಂದೇನಾತು ನನ್ನ ಕಡಿಂದ ಹೇಳೂದ ಆಗಾಣೆಲ್ಲರಿ. ತಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಲಗ್ನ ಆಗೂದ ಬಿಡೂದ, ಹೀಂಗ ಮಾಡಬೇಕ ಯಾನರಿ ?

ಗಾಡ : ಸಾಕ ಬಿಡ. ಮುಂದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಾಂಗ ಆತ. ನೀ ಏನೂ ಹೇಳಬ್ಯಾಡ. ತಮ್ಮಾ ಹೋಗ ಒಳಗ. ನೋಡತೀ ಏನ ? ತಿಳುದುಲ್ಲ ಏನ ನಿನಗ. ಒಳಗ ಹೋಗಿ ಅದನ ತಾ. ಯಾವ ಉಳಸಗೋತಾನೋ ನೋಡತೀನ.

ಶಂಕರ : ಆದಿಬುನಾದಿಯಿಂದ ಅದನ ಮಾಡತನ ಗೌಡಕಿ ಮಾಡತೀರಿ ! ಕಟಿಗರ ಗಿಣಿ ಬೆಳಧಾಂಗ ಬೆಳದಾವರಿಗೆ ಬ್ಯಾರೆ ಯಾನ ಗೊತ್ತಾ ? ಅದರ ಮದಲನ ನೋಡಿಕೋರಿ. ಆ ಸರಪಂಚ ತಂದಾ, ಅದು ಯಾರ ಮ್ಯಾಲ ಬೀಳತೈತಿ ಅನೂದು ನೋಡರಿ.

ಗಾಂ : (ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಾಗಿ) ಇದನ ಯಾನ ನಡಿಸಿದಿರಿ ನನ್ನ ಮನ್ಯಾಗ ? ತೆಲಿ ಕಾಯೂದಂದ್ರ ಈ ಪರಿ ಯಾನ ? ಗೌಡ್ರ, ಹಂತಾ ಸಣ್ಣ ಹುಡಗನ ಮ್ಯಾಗ ಕೈ ಮಾಡಿದರ ಯಾನ ಬಂತ ? ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಂತಾ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಾಣೆಲ್ಲಾ ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲ ಹಿಡಿತಾರಲಾ, ಅಲ್ಲಿಂದ್ಯಾನ ?

ಗಾಡ : ನನ್ನ ಕಾಲ ಹಿಡದರ ನಿನ್ನ ಅಬರೂ ಬರತೈತೇನ ? ನಿನ್ನ ಕಾಲ ಹಿಡದು ತೆಪ್ಪಾತು ಅನ್ನಲಿ ಬೇಕಾರ, ಬಿಡತೀನ.

ಶಂಕರ : ಹಂತಾ ಸೂಳ್ಯಾರ ಕಾಲ ಹಿಡದು ಬದಕೂ ಹಾಂಗ ಕಾಣತೀನೇನರಿ ನಾ ? ಇದನ ಅಂದಿರಿ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅಂದ ನೋಡರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ! ಕಾಲಾಗಿನ ಮೆಟ್ಟು ಕೈಯಾಗ ಬಂದೂ ಅಂತನ ತಿಳೀರಿ. ಏನ ಆಗೂದ ಆಗೇ ಹೋಗಲಿ. ಹುಟ್ಟಿದ ಹುಳಾ ಒಮ್ಮೆ ಸಾಯಾಕಬೇಕಲಾ !

ಗಾಡ : ಏ ತಮ್ಮಾ ತಂದೋ ಇಲ್ಲಿಗೇ ... ನಾನನ ಬರತೀನ ನಂದರ ... (ರಭಸದಿಂದ ಒಳಗ ಹೋಗುವರು).

ಗಾಂ : ಬಸಯ್ಯಾ, ಅವರ್ನ ಒಂದ ಜರಾ ಹಿಡಿ ಹೋಗ. (ಬಸವಯ್ಯ ಗೌಡರನ್ನು ಹಿಂಬಾರಿಸುವನು) ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗತಿ ? ಜೀವಾ ಉಳಿಸಿಗೋಬೇಕಾರ, ನಾ ಅಂದದ್ದಕ್ಕ ಹೂಂ ಅನ್ನು. ಇನಾ ನಿನ್ನ ಉಳಸತೀನ. ಶಂಕರಾ, ಈಗನ ಹೇಳತೀನು. ಹೆಂಗಸ ಕರದರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದ.

ಶಂಕರ : ಧೂನಿನ, ಯಾರ ಇಟ್ಟರ ಈ ಹೆಸರ ನಿನಗ. ದೂರ ಸರಿ ಹೋಗ.

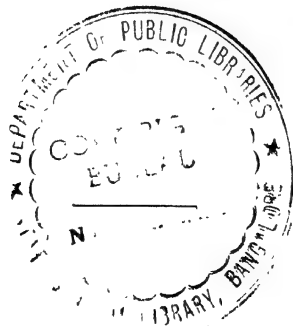
[ಗೌರಿ ಉನ್ಮಾದದಿಂದ ಶಂಕರನನ್ನು ಅಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಶಂಕರ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಜೋರಿನಿಂದ ನೂಕುವನು. ಗೌರಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ತಳಕು ಹಾಕಿದ ಹಾವುಗಳಂತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒದ್ದಾಡುವರು. ಕೊನೆಗೆ ಸೋತು ಗೌರಿ ಹೈರಾಣಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾಳೆ. ಒಳಗಿನಿಂದ ಗೌಡರು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಪಕೊಡಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ.]

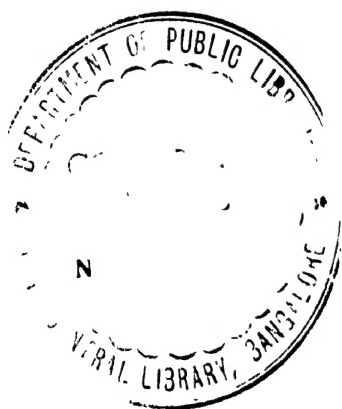
ಗೌರಿ : (ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹೊರಳುತ್ತ) ಗೌಡ, ಉಳಿಸಿ ನನ್ನ ... ಇಲ್ಲಾ ತು ಅಂದ್ರ ನನ್ನೊಗೆ ನನ್ನ ಕಳಿಸಿಬಿಡಿ ... ಅಯ್ಯೋ ಯಪ್ಪಾ ... !

ಗೌಡ : ನಿಂದ್ರ ನಿನ ... ಇಂದ ಇದರ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡೇಬಿಡತೀನು ... ಯಾರ ಬರ ತಾರ ಬರಲಿ ...

[ಹೊರಗಿನಿಂದ ಇದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಲ್ಲೇಶಿ, ಹವಳಪ್ಪ ಬರುತ್ತಾರೆ. " ಶಂಕರಾ ನಡೀಲೆ ... ರುಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗೂನು ... ಮತ್ತೇನೋ ಗದ್ದಲ ನಡೆದೈತಲ್ಲಲೆ ! ಎನ್ನುತ್ತ ಒಳಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೂ, ಗೌಡರು ಬೀಸಿದ ಚಪಕೊಡಲಿ ಅವನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.]

ಮಲ್ಲೇಶಿ : ಕೊಂದೈಲೋ ಶಂಕರಾ ... ಅವರು ಹೊರಗ ಬಂದಾರು. ನಿನ್ನ ಮಾನಾ ಉಳಿಸಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ ... (ಶಂಕರ "ಯಪ್ಪಾ !" ಎಂದು ಚೀರುತ್ತ ಅವನ. ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಹವಳಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಘಾಜಿದಾರನನ್ನು ಕರೆತರುತ್ತಾನೆ" ಗೌಡರು, ತಮ್ಮಚ್ಚೆ, ಬಸವಯ್ಯ, ಗೌರಿ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ನಡುಗುತ್ತಿರುವಾಗ —).

ವಿಜಯನಗರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಿಲ್ಲಾ
ಹಕ್ಕಿನ ಬುಕು ರೂಪಾಯಿ ಮೂರು.
